

Dz. U. 1982 Nr 3 poz. 19**U S T A W A**

z dnia 26 stycznia 1982 r.

Opracowano na podstawie: t.j.
Dz. U. z 2024 r.
poz. 986, 1871, z
2025 r. poz. 620,
1019, 1160, 1188,
1189.

Karta Nauczyciela¹⁾

Mając na względzie doniosłą rolę oświaty i wychowania w Rzeczypospolitej Polskiej, pragnąc dać wyraz szczególnej randze społecznej zawodu nauczyciela zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami, otwierając niniejszą ustawą drogę do dalszych uregulowań prawnych systemu edukacji narodowej, stanowi się, co następuje:

Rozdział 1**Postanowienia wstępne**

Art. 1. 1. Ustawie podlegają nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w:

- 1) publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz placówkach doskonalenia nauczycieli działających na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737), z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 1a, 1b oraz pkt 2 lit. a;
- 2) okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich działających na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700 oraz z 2023 r. poz. 289 i 1860);
- 3) (uchylony)
- 4) publicznych kolegiach pracowników służb społecznych.

¹⁾ Niniejsza ustanawia w zakresie swojej regulacji dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1158 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylającą dyrektywę Rady 2010/18/UE (Dz. Urz. UE L 188 z 12.07.2019, str. 79).

1a. (uchylony)

2. Ustawie podlegają również, w zakresie określonym ustawą:

- 1) nauczyciele mianowani lub dyplomowani zatrudnieni na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w:
 - a) urzędach organów administracji rządowej,
 - b) kuratoriach oświaty,
 - c) specjalistycznej jednostce nadzoru,
 - d) Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz okręgowych komisjach egzaminacyjnych,
 - e) organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad okręgowymi ośrodkami wychowawczymi, zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich oraz szkołami przy zakładach karnych;
 - 1a) nauczyciele zatrudnieni w szkołach polskich, o których mowa w art. 4 pkt 29d ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz w publicznych szkołach i zespołach szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 1b) nauczyciele zatrudnieni w publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych oraz publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych, oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, o których mowa odpowiednio w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6 i ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
 - 1c) nauczyciele skierowani przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do pracy w szkołach działających na podstawie Konwencji o Statucie Szkół Europejskich, sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. (Dz. U. z 2005 r. poz. 10), zwanych dalej „szkołami europejskimi”;
 - 1d) nauczyciele szkół za granicą;
- 2) nauczyciele zatrudnieni w:

- a) publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego,
 - b) przedszkolach niepublicznych, niepublicznych placówkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz szkołach niepublicznych i niepublicznych szkołach artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych,
 - c) publicznych innych formach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz niepublicznych innych formach wychowania przedszkolnego;
- 3) nauczyciele urlopowani na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854);
- 4) pracownicy zatrudnieni u pracodawców niewymienionych w ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1–3, pełniący funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kierowników praktycznej nauki zawodu, posiadający kwalifikacje określone dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz wykonujący pracę dydaktyczną i wychowawczą w wymiarze przewidzianym dla tych nauczycieli;
- 5) pracownicy zatrudnieni w Ochotniczych Hufcach Pracy na stanowiskach wychowawców, pedagogów oraz na stanowiskach kierowniczych, posiadający kwalifikacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, wykonujący pracę dydaktyczną i wychowawczą co najmniej w połowie obowiązującego ich czasu pracy.

Art. 2. Przepisów ustawy nie stosuje się do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariuszy Policji i pożarnictwa:

- 1) zajmujących stanowiska nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych wojskowych i prowadzonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz organy podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowane;
- 2) wyznaczonych do wykonywania zadań poza wojskiem oraz służbami podległymi lub nadzorowanymi przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, na stanowiskach wymienionych w art. 1.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) nauczycielach bez bliższego określenia – rozumie się przez to nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1;
- 1a) nauczycielach szkół za granicą – rozumie się przez to nauczycieli języka polskiego, historii, geografii oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw lub nauczanych w innych formach prowadzonych przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą;
- 2) szkołach bez bliższego określenia – rozumie się przez to przedszkola, szkoły i placówki oraz inne jednostki organizacyjne wymienione w art. 1 ust. 1, a także odpowiednio ich zespoły;
- 2a) szkołach za granicą – rozumie się przez to szkoły funkcjonujące w systemach oświaty innych państw oraz inne formy nauczania prowadzone przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą;
- 2b) szkołach artystycznych bez bliższego określenia – rozumie się przez to szkoły artystyczne i placówki artystyczne;
- 3) (uchylony)
- 3a) (uchylony)
- 3b) prowadzeniu zajęć w szkole za granicą – rozumie się przez to prowadzenie przez nauczyciela szkoły za granicą zajęć z języka polskiego, historii, geografii oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw lub nauczanych w innych formach przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą;
- 4) związkach zawodowych – rozumie się przez to związek zawodowy, którego członkiem jest nauczyciel, a jeżeli nauczyciel nie jest członkiem żadnego związku, to związek zawodowy zrzeszający nauczycieli wskazany przez nauczyciela;
- 5) ustawie – Prawo oświatowe – rozumie się ustawę, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1;
- 6) stopniu naukowym – rozumie się przez to stopień naukowy lub stopień w zakresie sztuki, o których mowa w art. 177 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca

2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.²⁾);

- 7) szkoleniu branżowym – rozumie się przez to obowiązkową formę doskonalenia zawodowego nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczycieli praktycznej nauki zawodu, zatrudnionych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w rozumieniu art. 4 pkt 28a lit. a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz placówkach kształcenia ustawicznego i centrach kształcenia zawodowego, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy, mającą na celu doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do wykonywania pracy i realizowaną odpowiednio w branżowych centrach umiejętności, u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z nauczonym zawodem.

Art. 4. 1. Zasady współdziałania w dziedzinie oświaty i wychowania organów administracji rządowej (organów jednostek samorządu terytorialnego) ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli, nieustalone w ustawie o związkach zawodowych, określają porozumienia zawierane przez odpowiednie organy administracji rządowej (organy jednostek samorządu terytorialnego) z organami właściwego szczebla tych związków.

2. Rozporządzenia i zarządzenia przewidziane ustawą podlegają uzgodnieniu ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli.

Art. 5. (uchylony)

Rozdział 2

Obowiązki nauczycieli

Art. 6. Nauczyciel obowiązany jest:

- 1) rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
- 2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1088, 1234, 1672, 1872 i 2005 oraz z 2024 r. poz. 124 i 227.

- 3) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;
- 3a) doskonalić się zawodowo, zgodnie z potrzebami szkoły;
- 4) kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
- 5) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

Art. 6a. 1. Praca nauczyciela podlega ocenie. Ocena pracy nauczyciela może być dokonana w każdym czasie, nie wcześniej jednak niż po upływie roku od dokonania oceny poprzedniej, z inicjatywy dyrektora szkoły lub na wniosek:

- 1) nauczyciela;
- 2) organu sprawującego nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli – kuratora oświaty;
- 3) organu prowadzącego szkołę;
- 4) rady szkoły;
- 5) rady rodziców.
 - 1a. (uchylony)
 - 1b. (uchylony)
 - 1c. (uchylony)
 - 1d. (uchylony)

1da. Dyrektor szkoły dokonuje oceny pracy nauczyciela:

- 1) po upływie co najmniej 8 miesięcy odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela, ale nie później niż w jedenastym miesiącu odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela, a jeżeli nauczyciel w trakcie pierwszych 8 miesięcy odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela zmienił miejsce zatrudnienia – oceny tej dokonuje się po upływie 3 miesięcy odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela w nowym miejscu zatrudnienia, jednak nie wcześniej niż po upływie 8 miesięcy odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela, ale nie później niż w dwunastym miesiącu odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela;
- 2) w ostatnim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela;

- 3) w ostatnim roku odbywania dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela
 - w przypadkach, o których mowa w art. 9fa ust. 11 i 13 oraz art. 9g ust. 7b.

1db. W przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy w trakcie odbywania przez nauczyciela przygotowania do zawodu nauczyciela lub dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela dyrektor szkoły dokonuje oceny pracy nauczyciela za okres dotychczas odbytego przygotowania do zawodu nauczyciela lub dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela, w terminie nie dłuższym niż 30 dni roboczych odpowiednio od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy. Jeżeli nauczyciel zmienił miejsce zatrudnienia:

- 1) przed dokonaniem oceny pracy, o której mowa w ust. 1da pkt 1 – ocenę tę uwzględnia się przy dokonywaniu oceny pracy, o której mowa w ust. 1da pkt 1;
- 2) po dokonaniu oceny pracy, o której mowa w ust. 1da pkt 1, ale przed dokonaniem oceny pracy, o której mowa w ust. 1da pkt 2 – ocenę tę uwzględnia się przy dokonywaniu oceny pracy, o której mowa w ust. 1da pkt 2;
- 3) w okresie odbywania dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela – ocenę tę uwzględnia się przy dokonywaniu oceny pracy w ostatnim roku odbywania dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela.

1dc. W przypadku udzielenia nauczycielowi w trakcie odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela lub dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela urlopu bezpłatnego, o którym mowa w art. 17 ust. 2a, dyrektor szkoły dokonuje oceny pracy nauczyciela za okres dotychczas odbytego przygotowania do zawodu nauczyciela, w terminie nie dłuższym niż 30 dni roboczych od dnia zakończenia przez nauczyciela świadczenia pracy w tej szkole.

1dd. Ocena pracy nauczyciela mianowanego, który zamierza ubiegać się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego, jest dokonywana na wniosek tego nauczyciela.

1de. Oceny pracy nauczyciela, o którym mowa w ust. 1dd, dokonuje się za okres ostatnich 3 lat pracy przed dokonaniem tej oceny, z tym że do okresu tego nie wlicza się okresów usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela w pracy, trwających dłużej niż 3 miesiące. Jeżeli w tym okresie nauczyciel:

- 1) przed podjęciem pracy w szkole był nauczycielem, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1b i 1c oraz art. 9ca ust. 10 – oceny pracy nauczyciela,

- o którym mowa w ust. 1dd, dokonuje się za okres pracy w szkole, jednak nie krótszy niż 9 miesięcy;
- 2) zajmował stanowisko dyrektora szkoły, czasowo pełnił obowiązki dyrektora szkoły lub pełnił w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy, a w dniu dokonania oceny pracy nie zajmuje już stanowiska dyrektora szkoły, nie pełni czasowo obowiązków dyrektora szkoły lub nie pełni w zastępstwie obowiązków dyrektora szkoły – oceny pracy nauczyciela, o którym mowa w ust. 1dd, dokonuje się za okres pracy na stanowisku nauczyciela, jednak nie krótszy niż 9 miesięcy.

1df. W przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy lub przeniesienia do innej szkoły nauczyciela mianowanego dyrektor szkoły dokonuje oceny pracy nauczyciela za okres dotychczasowej pracy w tej szkole po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego, w terminie nie dłuższym niż 30 dni roboczych odpowiednio od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy lub przeniesienia do innej szkoły. Jeżeli nauczyciel mianowany zmienił miejsce zatrudnienia w okresie 3 lat przed dokonaniem oceny, o której mowa w ust. 1dd, ocenę pracy z tego okresu z poprzedniego miejsca zatrudnienia uwzględnia się przy dokonywaniu oceny pracy, o której mowa w ust. 1dd.

1dg. W przypadku udzielenia nauczycielowi mianowanemu urlopu bezpłatnego, o którym mowa w art. 17 ust. 2 lub 2a, urlopowania go lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na podstawie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych dyrektor szkoły dokonuje oceny pracy nauczyciela za okres dotychczasowej pracy w tej szkole po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego, w terminie nie dłuższym niż 30 dni roboczych od dnia zakończenia przez nauczyciela świadczenia pracy w tej szkole.

1dh. Ocena pracy, o której mowa w ust. 1da–1dd, 1df i 1dg, może być dokonana wcześniej niż po upływie roku od dokonania oceny poprzedniej.

1di. W przypadkach, o których mowa w ust. 1db, 1dc, 1df lub 1dg, jeżeli dokonano oceny pracy nauczyciela w okresie ostatnich 3 miesięcy, ocenę tę uważa się za ocenę pracy, o której mowa odpowiednio w ust. 1db, 1dc, 1df lub 1dg.

1e. Ocena pracy nauczyciela dotyczy stopnia realizacji obowiązków określonych w art. 6 i art. 42 ust. 2 oraz w art. 5 ustawy – Prawo oświatowe w zakresie wszystkich obszarów działalności szkoły.

1f. Ocena pracy dyrektora szkoły dotyczy stopnia realizacji obowiązków określonych w art. 6 i art. 7 oraz w art. 68 ust. 1, 5 i 6 ustawy – Prawo oświatowe, a w przypadku realizowania przez dyrektora szkoły zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych – także obowiązków określonych w art. 42 ust. 2 oraz w art. 5 ustawy – Prawo oświatowe.

1g. Na ocenę pracy nauczyciela i dyrektora szkoły nie mogą mieć wpływu jego przekonania religijne i poglądy polityczne, a także odmowa wykonania przez niego polecenia służbowego, gdy odmowa taka wynikała z uzasadnionego przekonania, że wydane polecenie było sprzeczne z dobrem ucznia albo dobrem publicznym.

2. Dyrektor szkoły jest obowiązany dokonać oceny pracy nauczyciela w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia złożenia wniosku, a w przypadku oceny pracy dokonywanej z własnej inicjatywy – w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia powiadomienia nauczyciela na piśmie o rozpoczęciu dokonywania oceny jego pracy, z zastrzeżeniem terminu określonego w ust. 1.

2a. (uchylony)

2b. Do okresów, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się okresów usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela w pracy, trwającej dłużej niż 14 dni, oraz okresów ferii szkolnych wynikających z przepisów w sprawie organizacji roku szkolnego, a w przypadku nauczycieli zatrudnionych w szkołach, w których nie są przewidziane ferie szkolne – okresów urlopu wypoczynkowego trwającego nieprzerwanie co najmniej 14 dni kalendarzowych.

2c. Przepisu ust. 2b nie stosuje się, jeżeli ocena pracy nauczyciela jest dokonywana w przypadku, o którym mowa w ust. 1db, 1dc, 1df lub 1dg.

3. (uchylony)

4. Ocena pracy nauczyciela ma charakter opisowy i jest zakończona stwierdzeniem uogólniającym:

- 1) ocena wyróżniająca;
- 2) ocena bardzo dobra;
- 3) ocena dobra;
- 4) ocena negatywna.

5. Oceny pracy nauczyciela dokonuje dyrektor szkoły, który przy jej dokonywaniu:

- 1) zasięga opinii rady rodziców, z wyjątkiem szkół i placówek, w których nie tworzy się rad rodziców;
- 2) (uchylony)
- 3) może zasięgnąć opinii samorządu uczniowskiego;
- 4) na wniosek nauczyciela zasięga, a z własnej inicjatywy może zasięgnąć opinii właściwego doradcy metodycznego na temat pracy nauczyciela, a w przypadku braku takiej możliwości – opinii innego nauczyciela dyplomowanego lub mianowanego, a w przypadku nauczyciela publicznego kolegium pracowników służb społecznych – opinii opiekuna naukowo-dydaktycznego;
- 5) w przypadku nauczyciela odbywającego przygotowanie do zawodu nauczyciela lub dodatkowe przygotowanie do zawodu nauczyciela – zasięga opinii mentora.

5a. Rada rodziców i mentor przedstawiają pisemną opinię w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o dokonywanej ocenie pracy nauczyciela. Nieprzedstawienie opinii przez radę rodziców lub mentora nie wstrzymuje dokonywania oceny pracy.

5b. W przypadku gdy dyrektorem szkoły jest osoba niebędąca nauczycielem, oceny pracy nauczyciela dokonuje dyrektor szkoły w porozumieniu z nauczycielem zajmującym inne stanowisko kierownicze i sprawującym w tej szkole nadzór pedagogiczny, a w przypadku innych form wychowania przedszkolnego, przedszkoli, szkół i placówek, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 – nauczyciel upoważniony przez organ prowadzący.

5c. W przypadku gdy dyrektorem szkoły jest osoba niebędąca nauczycielem, oceny pracy nauczyciela zajmującego inne stanowisko kierownicze i sprawującego w tej szkole nadzór pedagogiczny dokonuje dyrektor szkoły w porozumieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli – dyrektor szkoły w porozumieniu z kuratorem oświaty.

5d. W przypadku uzupełniania przez nauczyciela tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć na podstawie art. 22 ust. 1 oceny pracy nauczyciela dokonuje dyrektor szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, w porozumieniu z dyrektorem szkoły, w której nauczyciel uzupełnia obowiązkowy wymiar zajęć.

5e. (uchylony)

5f. (uchylony)

5g. W przypadku nauczyciela, o którym mowa w art. 22 ust. 3, oceny pracy, o której mowa w ust. 1da–1dd, dokonuje dyrektor szkoły wyznaczony przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny w porozumieniu z dyrektorami szkół, w których nauczyciel jest zatrudniony.

6. Oceny pracy dyrektora szkoły, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy dokonuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę, a w przypadku gdy organ prowadzący szkołę jest jednocześnie organem sprawującym nadzór pedagogiczny – oceny dokonuje ten organ. W przypadku placówek doskonalenia nauczycieli oceny pracy dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, oraz nauczyciela pełniacego w zastępstwie obowiązki dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli przez okres co najmniej 6 miesięcy dokonuje kurator oświaty w porozumieniu z organem prowadzącym placówkę.

7. Organ, o którym mowa w ust. 6, dokonuje oceny pracy dyrektora szkoły, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, oraz nauczyciela pełniacego w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy po zasięgnięciu opinii rady szkoły i zakładowych organizacji związkowych działających w tej szkole.

7a. Do oceny pracy, o której mowa w ust. 6, przepisy ust. 1, 1dd, ust. 1de pkt 1, ust. 1df, 1dh, 1di, 2, 2b, 2c, 4, 8 i 8a stosuje się odpowiednio.

7b. Jeżeli dyrektor szkoły, nauczyciel, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, lub nauczyciel pełniący w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy, w okresie, o którym mowa w ust. 1de, przed powierzeniem stanowiska dyrektora szkoły, pełnienia czasowo obowiązków dyrektora szkoły lub pełnienia w zastępstwie obowiązków dyrektora szkoły realizował wyłącznie obowiązki nauczyciela, oceny pracy, o której mowa w ust. 1dd, dokonuje się za okres pracy na stanowisku dyrektora szkoły, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, lub nauczyciela pełniacego w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły, jednak nie krótszy niż 9 miesięcy.

8. Ocenę pracy ustala się po zapoznaniu nauczyciela z jej projektem oraz wysłuchaniu jego uwag i zastrzeżeń.

8a. Nauczyciel, po ustaleniu oceny jego pracy, otrzymuje kartę oceny pracy zawierającą:

- 1) imię (imiona) i nazwisko oraz datę urodzenia nauczyciela;
- 2) miejsce zatrudnienia i zajmowane stanowisko;
- 3) staż pracy pedagogicznej;
- 4) stopień awansu zawodowego lub informację o nieposiadaniu stopnia awansu zawodowego;
- 5) wykształcenie;
- 6) datę dokonania ostatniej oceny pracy;
- 7) okres pracy, za który została dokonana ocena pracy;
- 8) stwierdzenie uogólniające, o którym mowa w ust. 4;
- 9) uzasadnienie oceny pracy zawierające uzasadnienie dokonanej oceny poziomu spełnienia każdego kryterium oceny pracy, które miało zastosowanie do oceny pracy tego nauczyciela;
- 10) datę dokonania oceny pracy;
- 11) podpis osoby dokonującej oceny pracy;
- 12) pouczenie o terminie i trybie wniesienia odwołania od oceny pracy albo złożenia wniosku o ponowne ustalenie oceny pracy.

8b. Przy dokonywaniu oceny pracy do doręczeń stosuje się odpowiednio przepisy art. 39, art. 42, art. 43, art. 44, art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

9. Od ustalonej oceny pracy, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, przysługuje:

- 1) nauczycielowi – prawo wniesienia odwołania, za pośrednictwem dyrektora szkoły, do organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli – prawo wniesienia odwołania, za pośrednictwem dyrektora placówki, do kuratora oświaty;
- 2) dyrektorowi szkoły, nauczycielowi, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, oraz nauczycielowi pełniącemu w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy, a także dyrektorowi placówki doskonalenia nauczycieli, nauczycielowi, któremu

czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, oraz nauczycielowi pełniącemu w zastępstwie obowiązki dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli przez okres co najmniej 6 miesięcy – prawo złożenia wniosku o ponowne ustalenie oceny jego pracy do organu, który tę ocenę ustalił.

9a. Odwołanie od oceny pracy nauczyciela rozpatruje powołany przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczyciela placówki doskonalenia nauczycieli – kuratora oświaty, zespół oceniający w składzie:

- 1) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczyciela placówki doskonalenia nauczycieli – kuratora oświaty, jako przewodniczący zespołu;
- 2) przedstawiciel rady pedagogicznej szkoły;
- 3) przedstawiciel rady rodziców;
- 4) doradca metodyczny lub nauczyciel-konsultant;
- 5) przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej wskazanej przez ocenianego nauczyciela – powołany na wniosek tego nauczyciela.

9b. W przypadku odwołania od oceny pracy nauczyciela-konsultanta w skład zespołu oceniającego, o którym mowa w ust. 9a, zamiast osób wymienionych w ust. 9a pkt 2–4 powołuje się drugiego przedstawiciela kuratora oświaty oraz przedstawiciela nauczycieli-konsultantów zatrudnionych w danej placówce doskonalenia nauczycieli.

9c. W przypadku odwołania od oceny pracy doradcy metodycznego w skład zespołu oceniającego, o którym mowa w ust. 9a, zamiast osoby wymienionej w ust. 9a pkt 4 powołuje się przedstawiciela nauczycieli-konsultantów zatrudnionych w danej placówce doskonalenia nauczycieli.

9d. Odwołanie od oceny pracy nauczyciela kolegium pracowników służb społecznych rozpatruje powołany przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny zespół oceniający w składzie:

- 1) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, jako przewodniczący zespołu;
- 2) przedstawiciel rady programowej kolegium;
- 3) opiekun naukowo-dydaktyczny;

- 4) przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej wskazanej przez ocenianego nauczyciela – powołany na wniosek tego nauczyciela.

9e. Wniosek o ponowne ustalenie oceny pracy dyrektora szkoły, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy rozpatruje powołany przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny zespół oceniający w składzie:

- 1) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, jako przewodniczący zespołu;
- 2) przedstawiciel organu prowadzącego;
- 3) przedstawiciel rodziców wchodzący w skład rady szkoły, a w szkole, w której rada szkoły nie została powołana – przedstawiciel rady rodziców;
- 4) doradca metodyczny lub nauczyciel-konsultant – powołany na wniosek ocenianego dyrektora szkoły lub nauczyciela;
- 5) przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej wskazanej przez ocenianego dyrektora szkoły lub nauczyciela – powołany na wniosek tego dyrektora szkoły lub nauczyciela.

9f. W przypadku gdy organ prowadzący szkołę jest jednocześnie organem sprawującym nadzór pedagogiczny, w skład zespołu oceniającego, o którym mowa w ust. 9e, zamiast przedstawiciela organu prowadzącego wchodzi drugi przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

9g. Przepisów ust. 9a pkt 3 i ust. 9e pkt 3 nie stosuje się w szkołach, w których nie tworzy się rady rodziców.

9h. Wniosek o ponowne ustalenie oceny pracy dyrektora kolegium pracowników służb społecznych rozpatruje powołany przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny zespół oceniający w składzie:

- 1) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, jako przewodniczący zespołu;
- 2) przedstawiciel organu prowadzącego;
- 3) przedstawiciel uczelni sprawującej opiekę naukowo-dydaktyczną nad kolegium – wskazany przez rektora;
- 4) przedstawiciel rady programowej kolegium;

- 5) przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej wskazanej przez ocenianego dyrektora kolegium – powołany na wniosek tego dyrektora kolegium.

9i. Wniosek o ponowne ustalenie oceny pracy dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli przez okres co najmniej 6 miesięcy rozpatruje powołany przez kuratora oświaty zespół oceniający w składzie:

- 1) przedstawiciel kuratora oświaty, jako przewodniczący zespołu;
- 2) przedstawiciel organu prowadzącego;
- 3) przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej wskazanej przez ocenianego dyrektora placówki lub nauczyciela – powołany na wniosek tego dyrektora placówki lub nauczyciela.

9j. W skład zespołów oceniających, o których mowa w ust. 9e, 9h i 9i, nie mogą wchodzić osoby, które uczestniczyły w dokonywaniu oceny pracy dyrektora, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora, oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora przez okres co najmniej 6 miesięcy, który złożył wniosek o ponowne ustalenie oceny pracy.

10. (uchylony)

10a. Organ, o którym mowa w ust. 9, w terminie 30 dni od dnia otrzymania odwołania albo wniosku o ponowne ustalenie oceny pracy, po rozpatrzeniu odwołania albo wniosku o ponowne ustalenie oceny pracy przez zespół oceniający:

- 1) podtrzymuje ocenę pracy dokonaną przez dyrektora szkoły lub organ, o którym mowa w ust. 6, albo
- 2) uchyla ocenę pracy dokonaną przez dyrektora szkoły lub organ, o którym mowa w ust. 6, oraz ustala nową ocenę pracy nauczyciela, albo
- 3) uchyla ocenę pracy dokonaną przez dyrektora szkoły lub organ, o którym mowa w ust. 6, oraz przekazuje sprawę do ponownego ustalenia oceny pracy, jeżeli ocena pracy została dokonana z naruszeniem prawa.

10b. Ocena pracy ustalona przez organ, o którym mowa w ust. 9, w wyniku odwołania albo wniosku o ponowne ustalenie oceny pracy jest sporządzana w formie pisemnej i zawiera uzasadnienie.

10c. Ocena pracy ustalona przez organ, o którym mowa w ust. 9, jest ostateczna.

10d. Dyrektor szkoły lub organ, o którym mowa w ust. 6, ponownie ustala ocenę pracy w terminie nie dłuższym niż 30 dni roboczych od dnia otrzymania rozstrzygnięcia, o którym mowa w ust. 10a pkt 3.

11. (uchylony)

12. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w stosunku do nauczycieli szkół artystycznych, okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich odpowiednio – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe kryteria i szczegółowy tryb dokonywania oceny pracy nauczycieli oraz szczegółowy tryb postępowania odwoławczego, mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu wykonywania pracy przez nauczycieli, jednolitości i porównywalności ocen pracy nauczycieli oraz rzetelności, obiektywności i sprawności dokonywania tych ocen.

13. (uchylony)

14. (uchylony)

15. (uchylony)

16. (uchylony)

17. (uchylony)

18. (uchylony)

Art. 7. 1. Szkołą kieruje dyrektor, który jest jej przedstawicielem na zewnątrz, przełożonym służbowym wszystkich pracowników szkoły, przewodniczącym rady pedagogicznej. Dyrektor sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą uczącą się w szkole.

2. Dyrektor szkoły odpowiedzialny jest w szczególności za:

- 1) dydaktyczny i wychowawczy poziom szkoły;
- 2) realizację zadań zgodnie z uchwałami rady pedagogicznej i rady szkoły, podjętymi w ramach ich kompetencji stanowiących, oraz zarządzeniami organów nadzorujących szkołę;
- 3) tworzenie warunków do rozwijania samorządnej i samodzielnej pracy uczniów i wychowanków;
- 4) zapewnienie pomocy nauczycielom w realizacji ich zadań i ich doskonaleniu zawodowym;

- 5) zapewnienie w miarę możliwości odpowiednich warunków organizacyjnych do realizacji zadań dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych;
- 6) zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.
 3. (uchylony)

Art. 8. Organy uprawnione do sprawowania nadzoru pedagogicznego oraz zasady sprawowania tego nadzoru określają odrębne przepisy.

Rozdział 3

Wymagania kwalifikacyjne

Art. 9. 1. Stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która:

- 1) posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje;
- 2) przestrzega podstawowych zasad moralnych;
- 3) spełnia warunki zdrowotne niezbędne do wykonywania zawodu.
 - 1a. (uchylony)

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w stosunku do nauczycieli szkół artystycznych – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe kwalifikacje wymagane od nauczycieli, wskazując w szczególności poziom wykształcenia i jego zakres w odniesieniu do poszczególnych typów szkół i placówek, warunki uzyskiwania kwalifikacji do nauczania języków obcych, także poprzez egzaminy znajomości języka i wykaz tych egzaminów oraz może określić szkoły i wypadki, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli, uwzględniając w szczególności potrzeby kształcenia zawodowego.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może określić, w drodze rozporządzenia, szkoły artystyczne, w których stanowiska nauczycieli mogą zajmować osoby mające ukończoną szkołę artystyczną II stopnia w zakresie kierunku odpowiadającego nauczanym przedmiotom, uwzględniając

w szczególności rodzaje szkół artystycznych, w których możliwe będzie zatrudnienie nauczycieli mających ukończoną szkołę artystyczną II stopnia.

Rozdział 3a

Awans zawodowy nauczycieli

Art. 9a. 1. Ustala się stopnie awansu zawodowego nauczycieli:

- 1) (uchylony)
- 2) (uchylony)
- 3) nauczyciel mianowany;
- 4) nauczyciel dyplomowany.

2. Nauczyciel nieposiadający stopnia awansu zawodowego, zwany dalej „nauczycielem początkującym”, zatrudniony w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami oraz nauczyciel początkujący zatrudniony w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć na podstawie art. 10 ust. 3 odbywają przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze, o którym mowa w art. 9ca ust. 1, 2 albo 4.

2a. Nauczyciel początkujący zatrudniony w więcej niż jednej szkole w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami lub na podstawie art. 10 ust. 3 odbywa przygotowanie do zawodu nauczyciela w szkole wskazanej przez nauczyciela jako podstawowe miejsce zatrudnienia.

3. (uchylony)

4. Nauczyciele akademicki, posiadający stopień naukowy oraz legitymujący się co najmniej 3-letnim okresem pracy w uczelni, z dniem nawiązania stosunku pracy w kolegium pracowników służb społecznych uzyskują stopień nauczyciela mianowanego.

5. Nauczyciele akademicki, posiadający stopień naukowy oraz legitymujący się co najmniej 5-letnim okresem pracy w uczelni, z dniem nawiązania stosunku pracy w szkole uzyskują stopień nauczyciela mianowanego.

Art. 9b. 1. Warunkiem nadania nauczycielowi początkującemu stopnia nauczyciela mianowanego jest:

- 1) spełnienie wymagań kwalifikacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 i 3;

- 2) odbycie przygotowania do zawodu nauczyciela, a w przypadkach, o których mowa w art. 9fa ust. 11 i 13 oraz art. 9g ust. 7b – także dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela, podczas których nauczyciel doskonali umiejętności praktyczne oraz pogłębia wiedzę teoretyczną niezbędną do wykonywania zawodu nauczyciela;
- 3) posiadanie co najmniej dobrej oceny pracy uzyskanej w ostatnim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela, a w przypadkach, o których mowa w art. 9fa ust. 11 i 13 oraz art. 9g ust. 7b – w ostatnim roku odbywania dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela, z wyjątkiem nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1c;
- 4) uzyskanie pozytywnej opinii o przeprowadzonych zajęciach, o której mowa w art. 9fa ust. 8;
- 5) zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną, podczas którego sprawdza się spełnianie przez nauczyciela wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności niezbędnych do efektywnego realizowania obowiązków nauczyciela, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9g ust. 10.
 - 1a. Warunkiem nadania nauczycielowi mianowanemu stopnia nauczyciela dyplomowanego jest:
 - 1) spełnienie wymagań kwalifikacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 i 3;
 - 2) przepracowanie w szkole okresu, o którym mowa w art. 9ca ust. 6 albo 7, a w przypadku nieuzyskania akceptacji komisji kwalifikacyjnej – także okresu, o którym mowa w art. 9g ust. 8;
 - 3) posiadanie co najmniej bardzo dobrej oceny pracy uzyskanej w ostatnim roku pracy przed złożeniem wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego;
 - 4) uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej, która na podstawie dokonanej analizy dorobku zawodowego nauczyciela i przeprowadzonej rozmowy sprawdza spełnianie przez nauczyciela wymagań dotyczących realizowania zadań lub podejmowania działań na rzecz oświaty oraz ich efektów, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9g ust. 10.
 - 1b. Warunku, o którym mowa w ust. 1a pkt 3, nie stosuje się do nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1b i 1c oraz art. 9ca ust. 10.

1c. Jeżeli nauczyciel mianowany, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1b i 1c oraz art. 9ca ust. 10, przed odpowiednio:

- 1) zatrudnieniem na stanowisku nauczyciela w publicznej placówce doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, publicznej placówce doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych, publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych, lub publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, o których mowa odpowiednio w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe, lub
- 2) skierowaniem przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do pracy w szkołach europejskich, lub
- 3) zatrudnieniem na stanowisku, na którym są wymagane kwalifikacje pedagogiczne, lub
- 4) urlopowaniem lub zwolnieniem z obowiązku świadczenia pracy
– pracował w szkole na stanowisku nauczyciela w okresie ostatnich 3 lat przed złożeniem wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego, warunkiem nadania temu nauczycielowi stopnia nauczyciela dyplomowanego jest spełnienie warunków, o których mowa w ust. 1a pkt 1, 2 i 4, oraz posiadanie co najmniej bardzo dobrej oceny pracy z tego okresu pracy w szkole.

1d. W przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, egzamin, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, i rozmowa, o której mowa w ust. 1a pkt 4, mogą być przeprowadzane w formie wideokonferencji przy wykorzystaniu narzędzi teleinformatycznych umożliwiających przesyłanie dźwięku i obrazu w czasie rzeczywistym.

2. Komisja egzaminacyjna, o której mowa w ust. 1 pkt 5, lub komisja kwalifikacyjna, o której mowa w ust. 1a pkt 4, przeprowadza odpowiednio postępowanie egzaminacyjne lub postępowanie kwalifikacyjne na wniosek nauczyciela skierowany do właściwego organu, o którym mowa w ust. 4.

2a. Wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego lub postępowania kwalifikacyjnego zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia oraz adres do korespondencji nauczyciela;
- 2) miejsce zatrudnienia i zajmowane stanowisko;

3) podpis nauczyciela.

2b. Do wniosku o podjęcie postępowania egzaminacyjnego lub postępowania kwalifikacyjnego dołącza się oryginały lub kopie dokumentów potwierdzających spełnianie warunków niezbędnych do uzyskania stopnia awansu zawodowego, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4, ust. 1a pkt 1–3 oraz ust. 1c, a w przypadku wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego – także opis i analizę sposobu spełniania wymagań dotyczących realizowania zadań lub podejmowania działań na rzecz oświaty oraz ich efektów, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9g ust. 10.

3. Nauczycielom, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub postępowania kwalifikacyjnego do dnia 30 czerwca danego roku, właściwy organ, o którym mowa w ust. 4, wydaje decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 sierpnia danego roku.

3a. Nauczycielom, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub postępowania kwalifikacyjnego do dnia 31 października danego roku, właściwy organ, o którym mowa w ust. 4, wydaje decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 grudnia danego roku.

4. Nauczycielom spełniającym warunki, o których mowa w ust. 1–1c, oraz nauczycielom zatrudnionym w trybie art. 9a ust. 4 lub 5, w drodze decyzji administracyjnej, stopień awansu zawodowego nadaje:

- 1) (uchylony)
- 2) stopień nauczyciela mianowanego – organ prowadzący szkołę;
- 3) stopień nauczyciela dyplomowanego – organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – kurator oświaty;
- 4) stopień nauczyciela dyplomowanego nauczycielom, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1b i art. 9ca ust. 10 – właściwy minister.

5. Akt nadania stopnia awansu zawodowego zawiera:

- 1) oznaczenie organu nadającego stopień awansu zawodowego nauczyciela;
- 2) datę wydania;
- 3) wskazanie podstawy prawnej;

- 4) oznaczenie komisji egzaminacyjnej albo komisji kwalifikacyjnej;
- 5) datę wydania zaświadczenie o zdaniu egzaminu przed komisją egzaminacyjną albo zaświadczenie o akceptacji komisji kwalifikacyjnej;
- 6) w przypadku aktu nadania stopnia nauczyciela mianowanego – także datę wydania opinii o przeprowadzonych zajęciach, o której mowa w art. 9fa ust. 8;
- 7) imię (imiona) i nazwisko oraz datę urodzenia nauczyciela;
- 8) nadany stopień awansu zawodowego;
- 9) informację o poziomie wykształcenia nauczyciela;
- 10) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 11) pouczenie, czy i w jakim trybie służy odwołanie od decyzji oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania;
- 12) imię i nazwisko oraz podpis pracownika organu upoważnionego do wydania aktu nadania stopnia awansu zawodowego wraz z podaniem stanowiska służbowego.

5a. W przypadku uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego w sposób określony w art. 9a ust. 4 lub 5 akt nadania stopnia awansu zawodowego nie zawiera informacji, o których mowa w ust. 5 pkt 4–6.

6. W przypadku niespełnienia przez nauczyciela warunków, o których mowa w ust. 1–1c, właściwy organ, o którym mowa w ust. 4, odmawia nauczycielowi, w drodze decyzji administracyjnej, nadania stopnia awansu zawodowego.

7. Organami wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach, o których mowa w ust. 4 pkt 2 i 3 oraz ust. 6, są odpowiednio:

- 1) (uchylony)
- 2) w stosunku do organu prowadzącego szkołę – organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – kurator oświaty;
- 3) w stosunku do organu sprawującego nadzór pedagogiczny – właściwy minister;
- 4) w stosunku do kuratora oświaty – minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Art. 9c. (uchylony)

Art. 9ca. 1. Nauczyciel, o którym mowa w art. 9a ust. 2, odbywa przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze 3 lat i 9 miesięcy.

2. Nauczyciel, o którym mowa w art. 9a ust. 2, który:

- 1) posiada stopień naukowy lub
 - 2) przed nawiązaniem stosunku pracy w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej prowadził zajęcia w szkole za granicą
- może odbyć przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze 2 lat i 9 miesięcy.

3. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 2, składa do dyrektora szkoły oświadczenie o wymiarze, w jakim zamierza odbyć przygotowanie do zawodu nauczyciela, nie później niż do zakończenia roku szkolnego w drugim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela.

4. Nauczycielowi, o którym mowa w art. 9a ust. 2, który:

- 1) przed nawiązaniem stosunku pracy w szkole był nauczycielem akademickim i legitymował się co najmniej 3-letnim okresem pracy w uczelni lub
 - 2) w dniu nawiązania po raz pierwszy stosunku pracy w szkole posiadał co najmniej 5-letni okres pracy i znaczący dorobek zawodowy
- dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na odbywanie przygotowania do zawodu nauczyciela w wymiarze 2 lat i 9 miesięcy.

5. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 4, może złożyć do dyrektora szkoły wniosek o wyrażenie zgody na odbywanie przygotowania do zawodu nauczyciela w wymiarze, o którym mowa w ust. 4, nie później niż do zakończenia roku szkolnego w drugim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela.

6. Nauczyciel mianowany może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego po przepracowaniu w szkole co najmniej 5 lat i 9 miesięcy od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego.

7. Nauczyciel mianowany, który:

- 1) posiada stopień naukowy lub
 - 2) przed nawiązaniem stosunku pracy w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej prowadził zajęcia w szkole za granicą
- może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego po przepracowaniu w szkole co najmniej 4 lat i 9 miesięcy od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego.

8. Do okresów, o których mowa w ust. 1, 2, 4, 6 i 7, wlicza się okresy zatrudnienia w szkole w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami.

9. Do okresów, o których mowa w ust. 1, 2, 4, 6 i 7, nie wlicza się okresów nieobecności nauczyciela w pracy trwającej nieprzerwanie dłużej niż 30 dni, z wyjątkiem okresów urlopu wypoczynkowego.

10. W przypadku nauczycieli:

- 1) o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1, zatrudnionych na stanowiskach, na których są wymagane kwalifikacje pedagogiczne, lub
- 2) urlopowanych lub zwolnionych z obowiązku świadczenia pracy na podstawie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych
– równoważny z okresem pracy w szkole, o którym mowa w ust. 6 i 7, jest odpowiednio okres zatrudnienia na tych stanowiskach lub czas urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy.

11. Nauczycielowi odbywającemu przygotowanie do zawodu nauczyciela dyrektor szkoły przydziela spośród nauczycieli mianowanych lub dyplomowanych mentora. Mentorem nie może być nauczyciel zajmujący stanowisko kierownicze, z wyjątkiem przedszkoli, szkół i placówek, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a i 2, oraz szkół artystycznych, w których mentorem może być również nauczyciel mianowany lub dyplomowany zajmujący stanowisko kierownicze.

12. Zadaniem mentora, o którym mowa w ust. 11, jest:

- 1) wspieranie na bieżąco nauczyciela w procesie wdrażania do pracy w zawodzie, w tym zapoznanie go z dokumentacją przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz innymi dokumentami obowiązującymi w szkole;
- 2) udzielanie nauczycielowi pomocy w doborze właściwych form doskonalenia zawodowego;
- 3) dzielenie się z nauczycielem wiedzą i doświadczeniem w zakresie niezbędnym do efektywnej realizacji obowiązków nauczyciela;
- 4) umożliwienie nauczycielowi obserwowania prowadzonych przez siebie zajęć oraz omawianie z nim tych zajęć, w wymiarze co najmniej 1 godziny w miesiącu w pierwszym roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela i co

- najmniej 4 godzin w każdym kolejnym roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela;
- 5) obserwowanie zajęć prowadzonych przez nauczyciela oraz omawianie z nim tych zajęć, w wymiarze co najmniej 1 godziny w miesiącu w pierwszym roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela i co najmniej 4 godzin w każdym kolejnym roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela, wliczając zajęcia, o których mowa w art. 9fa ust. 1 i 5;
 - 6) inspirowanie i zachęcanie nauczyciela do podejmowania wyzwań zawodowych.

13. Mentor jest obowiązany poszerzać swoją wiedzę i doskonalić umiejętności w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji mentora.

Art. 9d. 1. (uchylony)

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. (uchylony)

4a. (uchylony)

5. (uchylony)

5a. (uchylony)

6. (uchylony)

7. (uchylony)

8. Dyrektor szkoły corocznie, w arkuszu organizacji szkoły, o którym mowa w art. 110 ustawy – Prawo oświatowe, podaje liczbę nauczycieli przystępujących do postępowań egzaminacyjnych lub postępowań kwalifikacyjnych w roku szkolnym, którego dotyczy arkusz organizacji, oraz wskazuje terminy złożenia przez nauczycieli wniosków o podjęcie tych postępowań.

9. (uchylony)

Art. 9e. (uchylony)

Art. 9f. (uchylony)

Art. 9fa. 1. Przed dokonaniem oceny pracy, o której mowa w art. 6a ust. 1da pkt 1, nauczyciel jest obowiązany przeprowadzić zajęcia, w wymiarze co najmniej 1 godziny, w obecności:

- 1) dyrektora szkoły;
- 2) mentora, o którym mowa w art. 9ca ust. 11;

3) doradcy metodycznego albo nauczyciela-konsultanta, albo przedstawiciela organu sprawującego nadzór pedagogiczny, albo nauczyciela dyplomowanego, który naucza tego samego przedmiotu lub prowadzi ten sam rodzaj zajęć, zatrudnionego w tej samej lub innej szkole.

2. O wymiarze zajęć, o których mowa w ust. 1, decyduje dyrektor szkoły, biorąc pod uwagę potrzeby nauczyciela w zakresie doskonalenia umiejętności praktycznych.

3. Osobę, o której mowa w ust. 1 pkt 3, wskazuje dyrektor szkoły.

4. Po przeprowadzeniu zajęć, o których mowa w ust. 1, osoby obecne podczas przeprowadzania zajęć omawiają je z nauczycielem.

5. W ostatnim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela nauczyciel, który w tym okresie uzyskał co najmniej dobrą ocenę pracy, jest obowiązany przeprowadzić zajęcia, w wymiarze 1 godziny, w obecności komisji powołanej przez dyrektora szkoły.

6. W skład komisji, o której mowa w ust. 5, wchodzą:

- 1) dyrektor szkoły, jako przewodniczący komisji;
- 2) ekspert z listy ekspertów, o której mowa w art. 9g ust. 11, posiadający kwalifikacje z zakresu psychologii lub pedagogiki, w tym pedagogiki specjalnej, albo nauczyciel mianowany lub dyplomowany zatrudniony na stanowisku psychologa, pedagoga lub pedagoga specjalnego, w tej samej lub innej szkole;
- 3) doradca metodyczny albo nauczyciel-konsultant, albo przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, albo nauczyciel dyplomowany, który naucza tego samego przedmiotu lub prowadzi ten sam rodzaj zajęć, zatrudniony w tej samej lub innej szkole;
- 4) mentor, o którym mowa w art. 9ca ust. 11.

7. Na wniosek nauczyciela w pracach komisji, o której mowa w ust. 6, może brać również udział w charakterze obserwatora przedstawiciel związku zawodowego wskazanego w tym wniosku.

8. Po omówieniu przeprowadzonych zajęć, o których mowa w ust. 5, i przeprowadzeniu rozmowy z nauczycielem komisja wydaje opinię. Opinia może być pozytywna albo negatywna i jest ustalana na podstawie liczby punktów przyznanych przez komisję.

9. Opinia, o której mowa w ust. 8, jest sporządzana na piśmie i zawiera:

- 1) oznaczenie komisji wydającej opinię;

- 2) datę wydania opinii;
- 3) wskazanie podstawy prawnej;
- 4) datę przeprowadzenia zajęć i ich rodzaj;
- 5) imię (imiona) i nazwisko oraz datę urodzenia nauczyciela;
- 6) informację o uzyskanej opinii;
- 7) informację o liczbie punktów uzyskanych przez nauczyciela;
- 8) uzasadnienie opinii;
- 9) pouczenie, czy i w jakim trybie nauczycielowi służy wniosek o ponowne przeprowadzenie zajęć, o którym mowa w ust. 10;
- 10) imię i nazwisko oraz podpis przewodniczącego komisji.

10. W terminie 14 dni od dnia otrzymania negatywnej opinii, o której mowa w ust. 8, nauczyciel może złożyć do dyrektora szkoły wniosek o ponowne przeprowadzenie zajęć, w wymiarze 1 godziny, w obecności komisji powołanej przez dyrektora szkoły. Przepisy ust. 6–9 stosuje się odpowiednio.

11. Nauczyciel, który uzyskał negatywną opinię, o której mowa w ust. 8, oraz:

- 1) nie złożył wniosku, o którym mowa w ust. 10, lub
- 2) po przeprowadzeniu zajęć, o których mowa w ust. 10, uzyskał ponownie negatywną opinię

– odbywa dodatkowe przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze roku i 9 miesięcy. W ostatnim roku odbywania dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela nauczyciel, który w tym okresie uzyskał co najmniej dobrą ocenę pracy, ponownie przeprowadza zajęcia, w wymiarze 1 godziny, w obecności komisji powołanej przez dyrektora szkoły. Przepisy ust. 6–9 i art. 9ca ust. 8, 9 i 11 stosuje się odpowiednio.

12. Nauczyciel, który uzyskał negatywną ocenę pracy, o której mowa w art. 6a ust. 1da pkt 1, nie może być ponownie zatrudniony w tej samej szkole do czasu uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego. Po podjęciu zatrudnienia w innej szkole nauczyciel odbywa przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze, o którym mowa w art. 9ca ust. 1, 2 albo 4, do którego nie wlicza się okresu dotychczas odbytego przygotowania do zawodu nauczyciela.

13. Nauczyciel, który uzyskał negatywną ocenę pracy w ostatnim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela, po podjęciu zatrudnienia w innej szkole odbywa dodatkowe przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze roku i

9 miesięcy. W ostatnim roku odbywania dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela w innej szkole nauczyciel, który w tym okresie uzyskał co najmniej dobrą ocenę pracy, przeprowadza zajęcia, w wymiarze 1 godziny, w obecności komisji powołanej przez dyrektora szkoły. Przepisy ust. 6–9 oraz art. 9ca ust. 8, 9 i 11 stosuje się odpowiednio.

14. W przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, zajęcia, o których mowa w ust. 1, 5, 10, 11 i 13, mogą być przeprowadzane w formie wideokonferencji przy wykorzystaniu narzędzi teleinformatycznych umożliwiających przesyłanie dźwięku i obrazu w czasie rzeczywistym.

15. W przypadku przetwarzania danych osobowych i wizerunku dziecka na zajęciach, o których mowa w ust. 1, 5, 10, 11 i 13, przeprowadzanych w sposób określony w ust. 14, jest wymagana zgoda rodzica dziecka. Zgoda rodzica dziecka na przetwarzanie danych osobowych i wizerunku dziecka zawiera: datę i miejsce udzielenia zgody, cel i zakres udzielonej zgody oraz podpis rodzica potwierdzający udzielenie zgody. W przypadku braku zgody dziecko nie uczestniczy w tych zajęciach.

Art. 9g. 1. (uchylony)

2. Komisję egzaminacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego powołuje organ prowadzący szkołę. W skład komisji wchodzą:

- 1) przedstawiciel organu prowadzącego szkołę, jako jej przewodniczący;
- 2) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny;
- 3) dyrektor szkoły;
- 4) dwaj eksperci z listy ekspertów, o której mowa w ust. 11.

3. Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego powołuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – kurator oświaty. W skład komisji wchodzą:

- 1) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – przedstawiciel kuratora oświaty,

jako jej przewodniczący, a w przypadku gdy o awans ubiega się dyrektor szkoły – także przedstawiciel organu prowadzącego szkołę;

- 2) dyrektor szkoły, z wyjątkiem przypadku gdy o awans ubiega się dyrektor szkoły;
- 3) dwaj eksperci z listy ekspertów, o której mowa w ust. 11.

4. W pracach komisji, o której mowa w ust. 3, o ile nie wchodzi w ich skład, może brać również udział w charakterze obserwatora przedstawiciel organu prowadzącego szkołę i organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

5. Na wniosek nauczyciela w skład komisji, o których mowa w ust. 2 i 3, wchodzi przedstawiciel wskazanego we wniosku związku zawodowego.

5a. Przedstawiciela związku zawodowego wskazuje właściwy organ statutowy związku.

6. Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli mianowanych, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1b i art. 9ca ust. 10 pkt 1, ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego powołuje w przypadku nauczycieli zatrudnionych w:

- 1) urzędzie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, kuratoriach oświaty, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisjach egzaminacyjnych i publicznej placówce doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym – minister właściwy do spraw oświaty i wychowania;
- 2) urzędzie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, specjalistycznej jednostce nadzoru oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 3) organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad okręgowymi ośrodkami wychowawczymi, zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich oraz szkołami przy zakładach karnych – Minister Sprawiedliwości;
- 4) urzędzie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego i urzędach wojewódzkich – minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 5) urzędzie ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych – minister właściwy do spraw rolnictwa;
- 6) urzędzie ministra właściwego do spraw zdrowia oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych o zasięgu

ogólnokrajowym, o której mowa w art. 8 ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – minister właściwy do spraw zdrowia;

- 7) urzędzie ministra właściwego do spraw środowiska – minister właściwy do spraw środowiska.

6a. W skład komisji kwalifikacyjnej, o której mowa w ust. 6, wchodzą:

- 1) przedstawiciel właściwego ministra;
- 2) kierownik jednostki, w której jest zatrudniony nauczyciel ubiegający się o awans, lub jego przedstawiciel, z wyjątkiem przypadku ubiegania się o awans przez kierownika jednostki;
- 3) dwaj eksperci z listy ekspertów, o której mowa w ust. 11.

Przepisy ust. 5 i 5a stosuje się odpowiednio.

7. Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli mianowanych, o których mowa w art. 9ca ust. 10 pkt 2, ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego powołuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

7a. W skład komisji, o której mowa w ust. 7, wchodzą:

- 1) przedstawiciel właściwego ministra;
- 2) dyrektor szkoły, z której nauczyciel został urlopowany lub zwolniony z obowiązku świadczenia pracy;
- 3) dwaj eksperci z listy ekspertów, o której mowa w ust. 11.

Przepisy ust. 5 i 5a stosuje się odpowiednio.

7b. Jeżeli nauczyciel nie zdał egzaminu na stopień nauczyciela mianowanego, odbywa dodatkowe przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze roku i 9 miesięcy. W ostatnim roku odbywania dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela nauczyciel, który w tym okresie uzyskał co najmniej dobrą ocenę pracy, ponownie przeprowadza zajęcia, w wymiarze 1 godziny, w obecności komisji powołanej przez dyrektora szkoły. Przepisy art. 9ca ust. 8, 9 i 11 oraz art. 9fa ust. 6–9 stosuje się odpowiednio.

8. Nauczyciel, który nie uzyskał akceptacji komisji kwalifikacyjnej, może ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego po przepracowaniu w szkole co najmniej 9 miesięcy. W przypadku powtórnego nieuzyskania akceptacji komisji kwalifikacyjnej przed kolejnym ubieganiem się o uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej nauczyciel jest obowiązany do

przepracowania w szkole co najmniej 2 lat i 9 miesięcy. Do ustalania okresów pracy w szkole przepisy art. 9ca ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio.

8a. W przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 9ca ust. 10, równoważny z okresami pracy w szkole, o których mowa w ust. 8, jest odpowiednio okres zatrudnienia na stanowiskach, na których są wymagane kwalifikacje pedagogiczne, lub czas urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy.

8b. (uchylony)

9. Komisja egzaminacyjna lub komisja kwalifikacyjna wydaje nauczycielowi zaświadczenie odpowiednio o zdaniu egzaminu lub akceptacji. Zaświadczenie zawiera:

- 1) oznaczenie komisji egzaminacyjnej lub komisji kwalifikacyjnej;
- 2) datę wydania zaświadczenia;
- 3) wskazanie podstawy prawnej;
- 4) imię (imiona) i nazwisko oraz datę urodzenia nauczyciela;
- 5) datę egzaminu, o którym mowa w art. 9b ust. 1 pkt 5, lub przeprowadzenia rozmowy, o której mowa w art. 9b ust. 1a pkt 4;
- 6) informację o zdaniu egzaminu przed komisją egzaminacyjną lub uzyskaniu akceptacji komisji kwalifikacyjnej;
- 7) imię i nazwisko oraz podpis przewodniczącego komisji.

10. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela,
- 2) tryb działania komisji, o której mowa w art. 9fa ust. 5, 10, 11 i 13,
- 3) wzór opinii o przeprowadzonych zajęciach, o której mowa w art. 9fa ust. 8,
- 4) rodzaj dokumentacji załączanej do wniosku o podjęcie postępowania egzaminacyjnego lub postępowania kwalifikacyjnego,
- 5) zakres wymagań, o których mowa w art. 9b ust. 1 pkt 5 i ust. 1a pkt 4,
- 6) tryb działania komisji egzaminacyjnych i komisji kwalifikacyjnych,
- 7) wzory zaświadczeń o zdaniu egzaminu przed komisją egzaminacyjną lub uzyskaniu akceptacji komisji kwalifikacyjnej oraz wzory aktów nadania stopni awansu zawodowego

– uwzględniając potrzebę zapewnienia wsparcia nauczycielom odbywającym przygotowanie do zawodu nauczyciela w realizacji ich obowiązków oraz doskonaleniu wiedzy i umiejętności, stopniowania i różnicowania wymagań stawianych nauczycielom na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, potrzebę prawidłowego, sprawnego i rzetelnego przeprowadzania postępowań egzaminacyjnych i postępowań kwalifikacyjnych.

11. Listę ekspertów prowadzi minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

11a. Na listę ekspertów może być wpisana osoba, która:

- 1) posiada co najmniej wykształcenie wyższe i tytuł zawodowy magister, magister inżynier lub równorzędny;
- 2) jest nauczycielem dyplomowanym;
- 3) przepracowała po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego co najmniej 3 lata i w tym czasie ukończyła z wynikiem pozytywnym szkolenie dla kandydatów na ekspertów organizowane przez publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli, o której mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b ustawy – Prawo oświatowe, lub publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy – Prawo oświatowe; wymóg ukończenia szkolenia nie dotyczy osób, o których mowa w pkt 5 lit. a, posiadających stopień naukowy;
- 4) posiada co najmniej 10-letni staż pracy pedagogicznej, psychologicznej, naukowo-dydaktycznej albo artystycznej;
- 5) spełnia jeden z następujących warunków:
 - a) jest nauczycielem akademickim zatrudnionym w uczelni, kształcącym nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych, o których mowa w art. 1 ust. 1,
 - b) jest nauczycielem zatrudnionym w przedszkolu, szkole, placówce lub innej jednostce organizacyjnej, o której mowa w art. 1,
 - c) jest konsultantem współpracującym z Centrum Edukacji Artystycznej;
- 6) spełnia warunki, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 1–4;
- 7) nie była prawomocnie ukarana karą dyscyplinarną;
- 8) uzyskała rekomendację, zawierającą opis dorobku zawodowego nauczyciela lub nauczyciela akademickiego, wydaną przez instytucję lub stowarzyszenie

działające w systemie oświaty i wychowania, szkolnictwa wyższego i nauki lub na ich rzecz albo nauczycielski związek zawodowy.

11b. W przypadku osoby spełniającej warunek, o którym mowa w ust. 11a pkt 5 lit. c, wpis na listę ekspertów następuje po akceptacji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

11c. Skreślenie z listy ekspertów następuje:

- 1) na wniosek eksperta;
- 2) na umotywowany wniosek organu powołującego komisję egzaminacyjną lub kwalifikacyjną albo organu sprawującego nadzór pedagogiczny w przypadku:
 - a) dwukrotnego nieusprawiedliwionego nieuczestniczenia w pracach komisji egzaminacyjnej lub kwalifikacyjnej, w skład której ekspert został powołany,
 - b) nieprzestrzegania przepisów dotyczących postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego;
- 3) w razie niespełniania warunków, o których mowa w ust. 11a pkt 5 i 6;
- 4) w razie prawomocnego ukarania karą dyscyplinarną;
- 5) w razie dokonania wpisu z naruszeniem prawa.

11d. Wpis na listę ekspertów, odmowa wpisu oraz skreślenie z listy następuje w drodze decyzji administracyjnej ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

12. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, ramowy program szkolenia kandydatów na ekspertów, sposób prowadzenia listy ekspertów, tryb wpisywania i skreślania ekspertów z listy, uwzględniając w szczególności podstawowe treści programowe szkolenia i minimalny wymiar godzin szkolenia, a także dokumenty wymagane od osób ubiegających się o wpis na listę ekspertów oraz zakres danych objętych wpisem na listę.

Art. 9h. 1. Nadzór nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego przez:

- 1) dyrektorów szkół, organy prowadzące szkoły oraz komisje, o których mowa w art. 9fa ust. 5, 10, 11 i 13 oraz art. 9g ust. 2 i 7b – sprawuje organ sprawujący

nadzór pedagogiczny, a w przypadku placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – kurator oświaty;

- 2) organy sprawujące nadzór pedagogiczny, kuratora oświaty oraz komisje, o których mowa w art. 9g ust. 3, 6a i 7a – sprawuje właściwy minister.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, podjęte z naruszeniem przepisów ustawy, przepisów o kwalifikacjach nauczycieli lub przepisów wydanych na podstawie art. 9g ust. 10, są nieważne. Nieważność czynności stwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, odpowiednio organ sprawujący nadzór pedagogiczny, kurator oświaty lub właściwy minister.

Art. 9i. 1. Nauczycielowi dyplomowanemu, posiadającemu co najmniej 20-letni okres pracy w zawodzie nauczyciela, w tym co najmniej 10-letni okres pracy jako nauczyciel dyplomowany, oraz znaczący i uznany dorobek zawodowy, na wniosek Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty może być nadany przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania tytuł honorowy profesora oświaty.

1a. Członków Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

2. Wnioski do Kapituły o nadanie tytułu honorowego profesora oświaty składa organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – kurator oświaty.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z właściwymi ministrami określi, w drodze rozporządzenia, sposób powoływania i odwoływania członków Kapituły, tryb jej pracy i sposób obsługi administracyjno-biurowej, kryteria dokonywania oceny dorobku zawodowego nauczyciela zgłoszonego do nadania tytułu honorowego profesora oświaty, sposób i tryb składania wniosków o nadanie tego tytułu, uwzględniając w szczególności niezawisłość Kapituły w rozpatrywaniu wniosków oraz dokonanie wszechstronnej oceny dorobku zawodowego nauczyciela.

Rozdział 3b

Awans zawodowy nauczycieli szkół za granicą

Art. 9j. 1. Nauczyciele szkół za granicą, z wyjątkiem osób skazanych prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, mogą ubiegać się o nadanie stopni awansu zawodowego, o których mowa w art. 9a ust. 1.

2. Warunkiem nadania nauczycielowi szkoły za granicą nieposiadającemu stopnia awansu zawodowego stopnia nauczyciela mianowanego jest:

- 1) posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2;
- 2) odbycie przygotowania do zawodu nauczyciela, a w przypadkach, o których mowa w art. 9pa ust. 5 i 6 oraz art. 9s ust. 3 – także dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela, podczas których nauczyciel doskonali umiejętności praktyczne oraz pogłębia wiedzę teoretyczną niezbędną do wykonywania zawodu nauczyciela;
- 3) uzyskanie pozytywnej oceny realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela, o której mowa w art. 9q ust. 2;
- 4) uzyskanie pozytywnej opinii o przeprowadzonych zajęciach, o której mowa w art. 9pa ust. 3;
- 5) zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną, podczas którego sprawdza się spełnianie przez nauczyciela wymagań dotyczących efektów w pracy dydaktycznej, wychowawczej lub opiekuńczej oraz jakości pracy szkoły za granicą, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9w.

3. (uchylony)

4. Nauczycielowi szkoły za granicą posiadającemu kwalifikacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2, oraz znaczący dorobek zawodowy, który w okresie 20 lat poprzedzających złożenie wniosku o nadanie stopnia nauczyciela mianowanego przez co najmniej 15 lat szkolnych prowadził zajęcia w szkole za granicą, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może nadać stopień nauczyciela mianowanego po przeprowadzeniu analizy dokumentów potwierdzających posiadanie wymaganych kwalifikacji, znaczącego dorobku zawodowego oraz okresu prowadzenia zajęć w szkole za granicą.

4a. Za znaczący dorobek zawodowy nauczyciela szkoły za granicą, o którym mowa w ust. 4, mogą być uznane osiągnięcia w pracy dydaktycznej i wychowawczej nauczyciela:

- 1) w zakresie jakości pracy prowadzonej z uczniami, współpracy z nauczycielami, kultury pedagogicznej nauczyciela, pracy na rzecz oświaty Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą, promocji Polski, w tym języka polskiego, historii, kultury i tradycji polskich za granicą;
- 2) publikacje, w tym materiały edukacyjne, dotyczące nauczania języka polskiego, historii, geografii oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą oraz dzieci pracowników migrujących oraz kultury polskiej.

4b. Warunkiem nadania nauczycielowi szkoły za granicą posiadającemu stopień nauczyciela mianowanego stopnia nauczyciela dyplomowanego jest:

- 1) posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2;
- 2) prowadzenie zajęć w szkole za granicą przez okres, o którym mowa w art. 9m ust. 4 albo 5, a w przypadku nieuzyskania akceptacji komisji kwalifikacyjnej – także przez okres, o którym mowa w art. 9s ust. 3a;
- 3) uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej, która na podstawie dokonanej analizy dorobku zawodowego nauczyciela i przeprowadzonej rozmowy sprawdza spełnianie przez nauczyciela wymagań dotyczących realizowania zadań lub podejmowania działań na rzecz oświaty oraz ich efektów, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9w.

5. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze decyzji administracyjnej, nadaje stopień awansu zawodowego nauczycielowi szkoły za granicą spełniającemu warunki wymagane do uzyskania tego stopnia albo odmawia jego nadania.

Art. 9k. 1. W celu realizacji zadań, o których mowa w rozdziale 3b, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania prowadzi system teleinformatyczny, zwany dalej „systemem teleinformatycznym”, administruje nim i zapewnia jego funkcjonowanie, w tym:

- 1) ochronę przed nieuprawnionym dostępem do systemu teleinformatycznego;
- 2) integralność danych w systemie teleinformatycznym;

- 3) rozliczalność działań dokonywanych na danych przetwarzanych w systemie teleinformatycznym.
2. (uchylony)
3. Użytkownikami systemu teleinformatycznego są:
- 1) nauczyciele szkół za granicą ubiegający się o nadanie stopnia awansu zawodowego, w zakresie:
- składania wniosków o rozpoczęcie przygotowania do zawodu nauczyciela, o których mowa w art. 91 ust. 1,
 - składania wniosków o podjęcie postępowania egzaminacyjnego albo postępowania kwalifikacyjnego, o których mowa w art. 9r ust. 1 i 1c,
 - składania wniosków o nadanie stopnia nauczyciela mianowanego – w przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 9j ust. 4,
 - dokumentowania przebiegu przygotowania do zawodu nauczyciela,
 - komunikowania się z mentorem i z pracownikami urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania albo pracownikami podległej temu ministrowi jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 9u ust. 1, w tym w formie wideokonferencji,
 - udziału w postępowaniu egzaminacyjnym albo postępowaniu kwalifikacyjnym w formie wideokonferencji;
- 2) nauczyciele ubiegający się o wpisanie na listę nauczycieli mogących pełnić funkcję mentora i mentorzy nauczycieli szkół za granicą, w zakresie:
- składania wniosków o wpisanie na listę nauczycieli mogących pełnić funkcję mentora nauczycieli szkół za granicą, o których mowa w art. 91 ust. 5,
 - komunikowania się z pracownikami urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania albo pracownikami podległej temu ministrowi jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 9u ust. 1,
 - komunikowania się z nauczycielem szkoły za granicą, w stosunku do którego pełnią funkcję mentora, w tym w formie wideokonferencji,
 - przekazywania opinii, o których mowa w art. 9p ust. 1 i 4a oraz art. 9q ust. 1;

- 3) pracownicy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania albo pracownicy podległej temu ministrowi jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 9u ust. 1, w zakresie:
- a) oceniania dokumentów, o których mowa w art. 9j ust. 4, art. 9l ust. 1, art. 9q ust. 1 i art. 9r ust. 1–1e,
 - b) realizacji przez nauczycieli szkół za granicą przygotowania do zawodu nauczyciela oraz oceny realizacji planu rozwoju zawodowego tych nauczycieli,
 - c) wpisywania nauczycieli na listę nauczycieli mogących pełnić funkcję mentora nauczycieli szkół za granicą, o której mowa w art. 9l ust. 4,
 - d) wyznaczania mentorów nauczycielom szkół za granicą rozpoczynającym przygotowanie do zawodu nauczyciela,
 - e) nadawania nauczycielom stopnia awansu zawodowego,
 - f) komunikowania się z użytkownikami systemu teleinformatycznego, o których mowa w pkt 1 i 2,
 - g) udziału w postępowaniu egzaminacyjnym albo postępowaniu kwalifikacyjnym, w tym w formie wideokonferencji,
 - h) obsługi technicznej systemu teleinformatycznego.

4. Konta osobiste użytkowników, o których mowa w ust. 3, zakłada minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

5. Osoba, o której mowa w ust. 3 pkt 1 i 2, ubiegająca się o założenie konta osobistego składa do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania wniosek w tej sprawie. Wniosek zawiera: imię (imiona) i nazwisko, numer telefonu i adres poczty elektronicznej. Wniosek w postaci elektronicznej należy opatrzyć kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym. Podpis własnoręczny we wniosku poświadczającej konsul Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Po weryfikacji wniosku, o którym mowa w ust. 5, i założeniu konta osobistego użytkownik otrzymuje informacje konieczne do pierwszego zalogowania się na konto osobiste.

7. Użytkownik otrzymuje identyfikator (login) i hasło dostępu do systemu teleinformatycznego. Identyfikator (login) i hasło dostępu mogą być używane wyłącznie przez użytkownika, któremu zostały nadane.

8. Użytkownik może w każdym czasie dokonać zmiany hasła dostępu do systemu teleinformatycznego.

9. Użytkownik uzyskuje dostęp do systemu teleinformatycznego przez zalogowanie się z użyciem identyfikatora (loginu) oraz hasła dostępu.

10. Identyfikacja użytkownika jest dokonywana automatycznie przez mechanizmy systemu teleinformatycznego podczas logowania z użyciem identyfikatora (loginu) oraz hasła dostępu.

11. W systemie teleinformatycznym przetwarza się dane nauczyciela:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) adres do korespondencji;
- 4) numer telefonu, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 5) adres poczty elektronicznej, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 6) nazwę szkoły za granicą, w której nauczyciel prowadzi zajęcia;
- 7) nazwę nauczanego przedmiotu;
- 8) kwalifikacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2;
- 9) informację o braku skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo;
- 10) stopień awansu zawodowego;
- 11) okres prowadzenia zajęć w szkole za granicą;
- 12) stopień naukowy, jeżeli nauczyciel posiada taki stopień;
- 13) dorobek zawodowy;
- 14) ocenę realizacji planu rozwoju zawodowego, o której mowa w art. 9q ust. 2;
- 15) informację o zdaniu przez nauczyciela egzaminu przed komisją egzaminacyjną lub uzyskaniu akceptacji komisji kwalifikacyjnej;
- 16) informację o sprawozdaniu z realizacji planu rozwoju zawodowego;
- 17) opinie, o których mowa w art. 9p ust. 1 i 4a oraz art. 9q ust. 1;
- 18) informację o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 9j ust. 2 pkt 5 i ust. 4b pkt 3;
- 19) informację o szczegółowych osiągnięciach w pracy dydaktycznej i wychowawczej nauczyciela, o którym mowa w art. 9j ust. 4;
- 20) wizerunek i głos udostępniane przez nauczyciela w czasie rzeczywistym za pomocą transmisji audiowizualnej.

12. Konta osobiste użytkowników, o których mowa w ust. 3 pkt 1, są likwidowane w okresie 12 miesięcy po zakończeniu postępowania związanego z awansem zawodowym, w przypadku przerwania przygotowania do zawodu nauczyciela albo na wniosek użytkownika, który jest jednoznaczny z przerwaniem przygotowania do zawodu nauczyciela.

13. Z kont osobistych użytkowników, o których mowa w ust. 3 pkt 2, usuwa się dane osobowe zbierane w związku z postępowaniem związanym z awansem zawodowym w okresie 3 miesięcy po zakończeniu tego postępowania albo przerwania przygotowania do zawodu nauczyciela przez nauczyciela szkoły za granicą.

14. Konto osobiste użytkownika, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, może zostać zlikwidowane na jego wniosek w każdym czasie, z tym że dane zbierane w związku z postępowaniem związanym z awansem zawodowym są usuwane w okresie 3 miesięcy po zakończeniu tego postępowania albo przerwania przygotowania do zawodu nauczyciela przez nauczyciela szkoły za granicą.

15. W przypadku wydania decyzji o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego, o której mowa w art. 9j ust. 5, konto osobiste użytkownika jest likwidowane niezwłocznie.

16. Konta osobiste użytkowników, o których mowa w ust. 3, są likwidowane przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

17. W przypadku likwidacji konta osobistego użytkownika, o którym mowa w ust. 3, usuwa się dane osobowe zbierane na danym koncie, z wyjątkiem danych dotyczących tożsamości użytkownika, które są przechowywane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 20a ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 307).

Art. 9l. 1. Nauczyciel szkoły za granicą składa wniosek o rozpoczęcie przygotowania do zawodu nauczyciela za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w terminie do dnia 31 lipca danego roku.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko nauczyciela;
- 2) datę urodzenia;
- 3) (uchylony)
- 4) adres do korespondencji;

- 5) numer telefonu;
- 6) adres poczty elektronicznej, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 7) nazwę szkoły za granicą, w której nauczyciel prowadzi zajęcia;
- 8) nazwę nauczanego przedmiotu;
- 9) dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2;
- 9a) dokument potwierdzający posiadanie stopnia naukowego – w przypadku nauczyciela szkoły za granicą, o którym mowa w art. 9m ust. 2;
- 10) (uchylony)
- 11) (uchylony)
- 12) oświadczenie, że nauczyciel nie został skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania po sprawdzeniu, czy wniosek zawiera dane, o których mowa w ust. 2, w terminie do dnia 31 sierpnia informuje nauczyciela o możliwości rozpoczęcia przygotowania do zawodu nauczyciela oraz wyznacza mu mentora.

4. Mentorem nauczyciela szkoły za granicą może być nauczyciel mianowany lub dyplomowany szkoły polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, szkoły i zespołu szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe, szkoły europejskiej, a także innej szkoły w Rzeczypospolitej Polskiej – za zgodą dyrektora szkoły, wpisany na listę nauczycieli mogących pełnić funkcję mentora nauczycieli szkół za granicą prowadzoną przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

5. Nauczyciel zainteresowany pełnieniem funkcji mentora nauczyciela szkoły za granicą składa wniosek o wpisanie na listę, o której mowa w ust. 4, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

6. Wniosek o wpisanie na listę, o której mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko nauczyciela;
- 2) datę urodzenia;
- 3) (uchylony)
- 4) adres do korespondencji;
- 5) numer telefonu, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 6) adres poczty elektronicznej, jeżeli nauczyciel go posiada;

- 7) nazwę szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony;
- 8) nazwę nauczanego przedmiotu;
- 9) dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela danego przedmiotu;
- 10) zgodę dyrektora szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, na sprawowanie funkcji mentora nauczyciela szkoły za granicą;
- 11) akt nadania stopnia awansu zawodowego;
- 12) (uchylony)
- 13) dokument potwierdzający pełnienie funkcji mentora nauczyciela szkoły za granicą, szkoły w Rzeczypospolitej Polskiej, szkoły polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, szkoły lub zespołu szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe, lub szkoły europejskiej, jeżeli nauczyciel taką funkcję pełnił.

7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania po sprawdzeniu, czy wniosek zawiera dane, o których mowa w ust. 6, wpisuje nauczyciela na listę, o której mowa w ust. 4, albo odmawia wpisania na tę listę.

Art. 9m. 1. Nauczyciel szkoły za granicą nieposiadający stopnia awansu zawodowego odbywa przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze 3 lat i 9 miesięcy.

2. Nauczyciel szkoły za granicą nieposiadający stopnia awansu zawodowego, który posiada stopień naukowy, może odbyć przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze 2 lat i 9 miesięcy.

3. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 2, składa do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oświadczenie o wymiarze, w jakim zamierza odbyć przygotowanie do zawodu nauczyciela, nie później niż do zakończenia roku szkolnego w drugim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela.

4. Nauczyciel szkoły za granicą posiadający stopień nauczyciela mianowanego może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego, jeżeli przez okres co najmniej 5 lat i 9 miesięcy od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego prowadził zajęcia w szkole za granicą.

5. Nauczyciel szkoły za granicą posiadający stopień nauczyciela mianowanego oraz stopień naukowy może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego, jeżeli przez okres co

najmniej 4 lat i 9 miesięcy od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego prowadził zajęcia w szkole za granicą.

6. W przypadku nieprowadzenia przez nauczyciela szkoły za granicą zajęć przez okres trwający nieprzerwanie dłużej niż miesiąc przygotowanie do zawodu nauczyciela, o którym mowa w ust. 1 i 2, oraz dodatkowe przygotowanie do zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9pa ust. 5 i 6 oraz art. 9s ust. 3, ulega przedłużeniu o czas nieprowadzenia zajęć. W przypadku nieprowadzenia zajęć przez okres trwający nieprzerwanie dłużej niż rok nauczyciel jest obowiązany do ponownego odbycia przygotowania do zawodu nauczyciela w pełnym wymiarze.

7. W przypadku nierowadzenia przez nauczyciela szkoły za granicą zajęć przez okres trwający nieprzerwanie dłużej niż miesiąc okres prowadzenia zajęć, o którym mowa w ust. 4 i 5 oraz art. 9s ust. 3a, ulega przedłużeniu o czas nieprowadzenia zajęć.

Art. 9n. 1. (uchylony)

2. Nauczyciel szkoły za granicą rozpoczyna przygotowanie do zawodu nauczyciela z początkiem roku szkolnego, nie później jednak niż w ciągu 30 dni od dnia rozpoczęcia zajęć w szkole za granicą, na swój wniosek skierowany do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania złożony w sposób określony w art. 91 ust. 1.

3. W przypadku rozpoczęcia przez nauczyciela prowadzenia zajęć w szkole za granicą po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, nauczyciel nie rozpoczyna przygotowania do zawodu nauczyciela do końca tego roku szkolnego.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do ponownego odbycia przygotowania do zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9m ust. 6, oraz dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9pa ust. 5 i 6 oraz art. 9s ust. 3.

5. (uchylony)

Art. 9o. 1. W okresie przygotowania do zawodu nauczyciela nauczyciel szkoły za granicą realizuje plan rozwoju zawodowego zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, uwzględniający wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9w pkt 1.

2. Nauczycielowi szkoły za granicą ubiegającemu się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego za spełnienie odpowiednich wymagań, o których mowa

w przepisach wydanych na podstawie art. 9w pkt 1, uznaje się także jego dorobek zawodowy ze szczególnym uwzględnieniem okresu od dnia uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego.

3. Zadaniem mentora, o którym mowa w art. 9l ust. 3, jest:

- 1) wspieranie na bieżąco nauczyciela w procesie wdrażania do pracy w zawodzie, a także zapoznanie go z dokumentacją przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej;
- 2) udzielanie nauczycielowi pomocy w doborze właściwych form doskonalenia zawodowego;
- 3) dzielenie się z nauczycielem wiedzą i doświadczeniem w zakresie zadań określonych w planie rozwoju zawodowego;
- 4) umożliwienie nauczycielowi obserwowania prowadzonych przez siebie zajęć, w wymiarze co najmniej 1 godziny w miesiącu, oraz omówienie z nim tych zajęć;
- 5) obserwowanie zajęć prowadzonych przez nauczyciela i omawianie ich z tym nauczycielem;
- 6) pomoc w przygotowaniu i realizacji w okresie przygotowania do zawodu nauczyciela planu rozwoju zawodowego.

3a. Mentor jest obowiązany poszerzać swoją wiedzę i doskonalić umiejętności w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji mentora.

4. Z nauczycielem mianowanym lub dyplomowanym, który został wyznaczony do pełnienia funkcji mentora, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania zawiera umowę cywilnoprawną na okres pełnienia tej funkcji.

5. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 4, otrzymuje wynagrodzenie w wysokości równej wysokości dodatku funkcyjnego dla nauczyciela, któremu powierzono funkcję mentora, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 7.

Art. 9p. 1. Nauczycielowi szkoły za granicą, który w okresie odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela rozpoczął prowadzenie zajęć w innej szkole za granicą, do okresu przygotowania do zawodu nauczyciela zalicza się okres dotychczas odbytego przygotowania do zawodu nauczyciela, jeżeli otrzymał pozytywną opinię mentora o stopniu realizacji planu rozwoju zawodowego.

2. Opinię, o której mowa w ust. 1, mentor przekazuje ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania w terminie 7 dni od dnia zakończenia prowadzenia przez nauczyciela zajęć w szkole za granicą. Opinię uwzględnia się przy dokonywaniu oceny

realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela za cały okres przygotowania do zawodu nauczyciela.

3. (uchylony)

4. Nauczyciel szkoły za granicą, który w okresie odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela rozpoczął prowadzenie zajęć w innej szkole za granicą, kontynuuje przygotowanie do zawodu nauczyciela po uprzedniej zmianie planu rozwoju zawodowego, na zasadach określonych w niniejszym rozdziale. Mentorem tego nauczyciela pozostaje dotychczasowy mentor.

4a. Jeżeli w okresie odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela nauczyciel szkoły za granicą podjął zatrudnienie w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej, szkole polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, szkole lub zespole szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe, lub szkole europejskiej, okres odbytego dotychczas w szkole za granicą przygotowania do zawodu nauczyciela wlicza się do okresu przygotowania do zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9ca ust. 1, 2 albo 4, jeżeli za ten okres nauczyciel otrzymał pozytywną opinię mentora o stopniu realizacji planu rozwoju zawodowego, z tym że w przypadku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela w wymiarze, o którym mowa w:

- 1) art. 9ca ust. 1 – wlicza się okres odbytego dotychczas w szkole za granicą przygotowania do zawodu nauczyciela, nie dłuższy jednak niż 3 lata;
- 2) art. 9ca ust. 2 i 4 – wlicza się okres odbytego dotychczas w szkole za granicą przygotowania do zawodu nauczyciela, nie dłuższy jednak niż 2 lata.

5. Jeżeli w okresie odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela nauczyciel szkoły w Rzeczypospolitej Polskiej, szkoły polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, szkoły lub zespołu szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe, lub szkoły europejskiej rozpocznie prowadzenie zajęć w szkole za granicą, okres odbytego dotychczas przygotowania do zawodu nauczyciela wlicza się do okresu przygotowania do zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9m ust. 1 i 2, jeżeli za ten okres nauczyciel otrzymał co najmniej dobrą ocenę pracy, z tym że w przypadku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela w wymiarze, o którym mowa w:

- 1) art. 9m ust. 1 – wlicza się okres odbytego dotychczas przygotowania do zawodu nauczyciela w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej, nie dłuższy jednak niż 3 lata;

2) art. 9m ust. 2 – wlicza się okres odbytego dotychczas przygotowania do zawodu nauczyciela w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej, nie dłuższy jednak niż 2 lata.

6. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 5, kontynuuje przygotowanie do zawodu nauczyciela w szkole za granicą po opracowaniu i zatwierdzeniu planu rozwoju zawodowego, na zasadach określonych w niniejszym rozdziale. Dotychczasowy mentor, po wpisaniu na listę, o której mowa w art. 91 ust. 4, może realizować zadania mentora nauczyciela szkoły za granicą. Jeżeli dotychczasowy mentor nie wyraża zgody na realizowanie zadań mentora nauczyciela szkoły za granicą, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania wyznacza nauczycielowi nowego mentora z listy, o której mowa w art. 91 ust. 4.

6a. Jeżeli nauczyciel szkoły za granicą posiadający stopień nauczyciela mianowanego podejmie zatrudnienie w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej, szkole polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, szkole lub zespole szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe, lub szkole europejskiej, do okresu, o którym mowa w art. 9ca ust. 6 albo 7, wlicza się okres prowadzenia zajęć w szkole za granicą od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego.

6b. Jeżeli nauczyciel szkoły w Rzeczypospolitej Polskiej, szkoły polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, szkoły lub zespołu szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe, lub szkoły europejskiej posiadający stopień nauczyciela mianowanego rozpoczęnie prowadzenie zajęć w szkole za granicą, do okresu, o którym mowa w art. 9m ust. 4 i 5, wlicza się okres zatrudnienia w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami, z wyjątkiem okresów nieobecności nauczyciela w pracy trwającej nieprzerwanie dłużej niż 30 dni.

7. Nauczyciel szkoły za granicą może przerwać przygotowanie do zawodu nauczyciela albo dodatkowe przygotowanie do zawodu nauczyciela na swój wniosek w każdym czasie. W przypadku przerwy trwającej nieprzerwanie dłużej niż miesiąc przygotowanie do zawodu nauczyciela albo dodatkowe przygotowanie do zawodu nauczyciela ulega przedłużeniu o czas przerwy. W przypadku przerwy trwającej nieprzerwanie dłużej niż rok nauczyciel jest obowiązany do ponownego odbycia

przygotowania do zawodu nauczyciela albo dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela w pełnym wymiarze.

Art. 9pa. 1. W ostatnim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela nauczyciel jest obowiązany przeprowadzić zajęcia, w wymiarze 2 godzin, w obecności komisji powołanej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

2. W skład komisji, o której mowa w ust. 1, wchodzą:

- 1) dwaj eksperci z listy ekspertów, o której mowa w art. 9g ust. 11, posiadający kwalifikacje z zakresu psychologii lub pedagogiki, w tym pedagogiki specjalnej, spośród których jeden pełni funkcję przewodniczącego komisji;
- 2) mentor, o którym mowa w art. 9l ust. 3.

3. Po omówieniu przeprowadzonych zajęć, o których mowa w ust. 1, i przeprowadzeniu rozmowy z nauczycielem komisja wydaje opinię. Opinia może być pozytywna albo negatywna i jest ustalana na podstawie liczby punktów przyznanych przez komisję.

4. Opinia, o której mowa w ust. 3, jest sporządzana na piśmie i zawiera:

- 1) oznaczenie komisji wydającej opinię;
- 2) datę wydania opinii;
- 3) wskazanie podstawy prawnej;
- 4) datę przeprowadzenia zajęć i ich rodzaj;
- 5) imię (imiona) i nazwisko oraz datę urodzenia nauczyciela;
- 6) informację o uzyskanej opinii;
- 7) informację o liczbie punktów uzyskanych przez nauczyciela;
- 8) uzasadnienie opinii;
- 9) imię i nazwisko oraz podpis przewodniczącego komisji.

5. Nauczyciel, który uzyskał negatywną opinię, o której mowa w ust. 3, odbywa dodatkowe przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze 9 miesięcy, w trakcie którego ponownie przeprowadza zajęcia, w wymiarze 2 godzin, w obecności komisji powołanej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Przepisy ust. 2–4 i art. 9l ust. 3 w zakresie wyznaczenia nauczycielowi mentora stosuje się odpowiednio.

6. Nauczyciel, który po przeprowadzeniu zajęć, o których mowa w ust. 5, uzyskał ponownie negatywną opinię, o której mowa w ust. 3, odbywa dodatkowe przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze roku i 9 miesięcy, w trakcie

którego ponownie przeprowadza zajęcia, w wymiarze 1 godziny, w obecności komisji powołanej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Przepisy ust. 2–4 i art. 91 ust. 3 w zakresie wyznaczenia nauczycielowi mentora stosuje się odpowiednio.

7. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, 5 i 6, mogą być przeprowadzane w formie wideokonferencji przy wykorzystaniu narzędzi teleinformatycznych umożliwiających przesyłanie dźwięku i obrazu w czasie rzeczywistym.

8. W przypadku przetwarzania danych osobowych i wizerunku dziecka na zajęciach, o których mowa w ust. 1, 5 i 6, przeprowadzanych w sposób określony w ust. 7, jest wymagana zgoda rodzica dziecka. Zgoda rodzica dziecka na przetwarzanie danych osobowych i wizerunku dziecka zawiera: datę i miejsce udzielenia zgody, cel i zakres udzielonej zgody oraz podpis rodzica potwierdzający udzielenie zgody. W przypadku braku zgody dziecko nie uczestniczy w tych zajęciach.

Art. 9q. 1. Po zakończeniu przygotowania do zawodu nauczyciela nauczyciel szkoły za granicą składa, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania sprawozdanie z realizacji planu rozwoju zawodowego wraz z opinią mentora o realizacji zadań wymienionych w tym planie. Nauczyciel dołącza do sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego pozytywną opinię, o której mowa w art. 9pa ust. 3, oraz opinie osoby kierującej szkołą za granicą i przedstawicielstwa rodziców uczniów uczęszczających do szkoły za granicą, o ile takie przedstawicielstwo zostało utworzone, dotyczące jego pracy. Niewydanie opinii przez osobę kierującą szkołą lub przedstawicielstwo rodziców w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia o wydanie opinii nie wstrzymuje postępowania o nadanie stopnia awansu zawodowego.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania ustala ocenę realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela szkoły za granicą, w terminie 30 dni od dnia złożenia sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, po zapoznaniu się z opiniami dołączonymi do sprawozdania.

3. Ocena realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela, o której mowa w ust. 2, może być pozytywna albo negatywna. Ocenę sporządza się w formie pisemnej i doręcza nauczycielowi. Ocena zawiera uzasadnienie oraz pouczenie o możliwości złożenia wniosku o ponowne ustalenie oceny przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

4. Od oceny realizacji planu rozwoju zawodowego nauczycielowi nie służy odwołanie, jednakże nauczyciel niezadowolony z oceny może, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, zwrócić się o ponowne ustalenie oceny przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Ocena realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela ustalona w wyniku wniosku o ponowne ustalenie oceny jest ostateczna.

5. (uchylony)

Art. 9r. 1. Nauczyciel szkoły za granicą, który odbył przygotowanie do zawodu nauczyciela, składa wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego.

1a. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia oraz adres do korespondencji nauczyciela;
- 2) numer telefonu, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 3) adres poczty elektronicznej, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 4) nazwę szkoły za granicą, w której nauczyciel prowadzi zajęcia;
- 5) nazwę nauczanego przedmiotu;
- 6) oświadczenie, że nauczyciel nie został skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

1b. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2;
- 2) kopię sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego, wraz z kopiami opinii, o których mowa w art. 9q ust. 1;
- 3) kopię pozytywnej oceny realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela szkoły za granicą, o której mowa w art. 9q ust. 2.

1c. Nauczyciel szkoły za granicą posiadający stopień nauczyciela mianowanego i spełniający warunek, o którym mowa w art. 9m ust. 4 albo 5, może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego.

1d. Wniosek, o którym mowa w ust. 1c, zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia oraz adres do korespondencji nauczyciela;
- 2) numer telefonu, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 3) adres poczty elektronicznej, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 4) nazwę szkoły za granicą, w której nauczyciel prowadzi zajęcia;

- 5) nazwę nauczanego przedmiotu;
- 6) oświadczenie, że nauczyciel nie został skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

1e. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1c, dołącza się:

- 1) dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2;
- 2) kopię dokumentu potwierdzającego posiadanie wymaganego okresu prowadzenia zajęć w szkole za granicą, wydanego przez osobę kierującą szkołą za granicą;
- 3) kopię aktu nadania stopnia nauczyciela mianowanego;
- 4) kopię dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia naukowego, jeżeli nauczyciel posiada taki stopień;
- 5) dokumenty potwierdzające dorobek zawodowy;
- 6) kopie dokumentów potwierdzających spełnianie wymagań dotyczących realizowania zadań lub podejmowania działań na rzecz oświaty oraz ich efektów, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9w.

1f. Wnioski i dokumenty, o których mowa odpowiednio w ust. 1, 1b, 1c i 1e, składa się w języku polskim, a w przypadku dokumentów wydanych w języku obcym dołącza się tłumaczenie na język polski dokonane przez tłumacza przysięgłego.

2. Wnioski, o których mowa w ust. 1 i 1c, składa się do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

3. Nauczycielom szkół za granicą, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego do dnia 31 lipca danego roku, wydaje się decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 30 września danego roku.

4. Nauczycielom szkół za granicą, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego do dnia 30 listopada danego roku, wydaje się decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku.

5. Nauczyciele, o których mowa w art. 9j ust. 4, składają wniosek o nadanie stopnia awansu zawodowego do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Wniosek może być złożony w ciągu całego roku.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 5, zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko nauczyciela;
- 2) datę urodzenia;
- 3) (uchylony)
- 4) adres do korespondencji;
- 5) numer telefonu, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 6) adres poczty elektronicznej, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 7) nazwę szkoły za granicą, w której nauczyciel prowadzi zajęcia;
- 8) nazwę nauczanego przedmiotu;
- 9) dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2;
- 10) dokumenty potwierdzające dorobek zawodowy;
- 11) dokumenty potwierdzające posiadanie wymaganego okresu prowadzenia zajęć w szkołach za granicą, wydane przez osoby kierujące szkołami za granicą;
- 12) oświadczenie, że nauczyciel nie został skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

7. Nauczycielowi szkoły za granicą, o którym mowa w art. 9j ust. 4, który złożył wniosek o nadanie stopnia nauczyciela mianowanego zgodnie z ust. 5 i 6, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania wydaje decyzję o nadaniu albo odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku o nadanie stopnia nauczyciela mianowanego.

Art. 9s. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania powołuje komisję egzaminacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego oraz komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego. W skład komisji wchodzą:

- 1) dwaj przedstawiciele ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, spośród których jeden pełni funkcję przewodniczącego komisji;
- 2) dwaj eksperci z listy ekspertów, o której mowa w art. 9g ust. 11;
- 3) w przypadku komisji egzaminacyjnej – także mentor, o którym mowa w art. 91 ust. 3.

2. Komisja egzaminacyjna i komisja kwalifikacyjna, o których mowa w ust. 1, przeprowadzają odpowiednio postępowanie egzaminacyjne lub kwalifikacyjne na

wniosek nauczyciela skierowany do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

3. Nauczyciel, który nie zdał egzaminu przed komisją egzaminacyjną, może ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego po odbyciu dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela w wymiarze 9 miesięcy.

3a. Nauczyciel, który nie uzyskał akceptacji komisji kwalifikacyjnej, może ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego po upływie co najmniej roku i 9 miesięcy prowadzenia zajęć w szkole za granicą.

4. Komisja egzaminacyjna i komisja kwalifikacyjna, o których mowa w ust. 1, mogą przeprowadzić odpowiednio egzamin i rozmowę kwalifikacyjną w formie wideokonferencji przy wykorzystaniu narzędzi teleinformatycznych umożliwiających przesyłanie dźwięku i obrazu w czasie rzeczywistym.

5. Komisja egzaminacyjna i komisja kwalifikacyjna wydają nauczycielowi zaświadczenie odpowiednio o zdaniu egzaminu lub uzyskaniu akceptacji. Zaświadczenie zawiera:

- 1) oznaczenie komisji egzaminacyjnej lub komisji kwalifikacyjnej;
- 2) datę wydania zaświadczenia;
- 3) wskazanie podstawy prawnej;
- 4) imię (imiona) i nazwisko oraz datę urodzenia nauczyciela;
- 5) datę egzaminu, o którym mowa w art. 9j ust. 2 pkt 5, lub przeprowadzenia rozmowy, o której mowa w art. 9j ust. 4b pkt 3;
- 6) informację o zdaniu egzaminu przed komisją egzaminacyjną lub uzyskaniu akceptacji komisji kwalifikacyjnej;
- 7) imię i nazwisko oraz podpis przewodniczącego komisji.

Art. 9t. 1. Akt nadania stopnia awansu zawodowego nauczycielowi szkoły za granicą zawiera:

- 1) oznaczenie organu nadającego stopień awansu zawodowego nauczyciela;
- 2) datę wydania;
- 3) wskazanie podstawy prawnej;
- 4) oznaczenie komisji egzaminacyjnej albo komisji kwalifikacyjnej;
- 5) datę wydania zaświadczenia o zdaniu egzaminu przed komisją egzaminacyjną albo zaświadczenie o uzyskaniu akceptacji komisji kwalifikacyjnej;

- 6) w przypadku aktu nadania stopnia nauczyciela mianowanego – datę wydania opinii o przeprowadzonych zajęciach, o której mowa w art. 9pa ust. 3;
- 7) imię (imiona) i nazwisko oraz datę urodzenia nauczyciela;
- 8) nadany stopień awansu zawodowego;
- 9) informację o poziomie wykształcenia nauczyciela;
- 10) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 11) pouczenie, czy i w jakim trybie służy wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy;
- 12) imię i nazwisko oraz podpis pracownika organu upoważnionego do wydania aktu nadania stopnia awansu zawodowego wraz z podaniem stanowiska służbowego.

2. W przypadku uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego w sposób określony w art. 9j ust. 4 akt nadania stopnia awansu zawodowego nie zawiera informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 4–6.

3. Nauczycielowi szkoły za granicą, który w trakcie prowadzenia zajęć w szkole uzyskał wyższy poziom wykształcenia niż określony w akcie nadania stopnia awansu zawodowego, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, na wniosek nauczyciela, wydaje nowy akt nadania odpowiedniego stopnia awansu zawodowego uwzględniający uzyskany poziom wykształcenia.

Art. 9u. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, może upoważnić kierownika podległej sobie jednostki organizacyjnej do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu awansu zawodowego nauczycieli szkół za granicą, w tym do wydawania decyzji, o których mowa w art. 9j ust. 5.

2. Przepisy dotyczące wydawania decyzji w sprawach nadania albo odmowy nadania stopnia awansu zawodowego nauczycielom szkół za granicą przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania stosuje się odpowiednio do kierownika jednostki organizacyjnej, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 1. Do decyzji podjętych przez tego kierownika stosuje się odpowiednio art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 9w. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela,
- 2) tryb działania komisji, o której mowa w art. 9pa ust. 1, 5 i 6,
- 3) wzór opinii o przeprowadzonych zajęciach, o której mowa w art. 9pa ust. 3,

- 4) rodzaj dokumentacji dołączanej do wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego,
- 5) szczegółowe osiągnięcia w pracy dydaktycznej i wychowawczej nauczyciela, o którym mowa w art. 9j ust. 4, które mogą być uznane za znaczący dorobek zawodowy,
- 6) zakres wymagań, o których mowa w art. 9j ust. 2 pkt 5 i ust. 4b pkt 3,
- 7) tryb działania komisji, o których mowa w art. 9s ust. 1,
- 8) wzory zaświadczeń o zdaniu egzaminu przed komisją egzaminacyjną lub uzyskaniu akceptacji komisji kwalifikacyjnej oraz wzory aktów nadania stopni awansu zawodowego nauczycielom, o których mowa w art. 9j ust. 2, 4 i 4b – uwzględniając potrzebę zapewnienia wsparcia nauczycielom odbywającym przygotowanie do zawodu nauczyciela w realizacji ich obowiązków oraz doskonaleniu umiejętności i pogłębianiu wiedzy, stopniowania i różnicowania wymagań stawianych nauczycielom na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, potrzebę prawidłowego, sprawnego i rzetelnego przeprowadzania postępowań egzaminacyjnych i kwalifikacyjnych.

Rozdział 4

Nawiązanie, zmiana i rozwiązanie stosunku pracy

Art. 10. 1. Stosunek pracy z nauczycielem nawiązuje się w szkole, a w przypadku powołania zespołu szkół jako odrębnej jednostki organizacyjnej – w zespole szkół na podstawie umowy o pracę lub mianowania, z zastrzeżeniem ust. 8.

2. Stosunek pracy z nauczycielem poczynającym, który posiada wymagane kwalifikacje, nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony na jeden rok szkolny, a w przypadku nawiązania stosunku pracy w trakcie roku szkolnego – na okres do końca roku szkolnego, w trakcie którego nawiązano stosunek pracy.

3. W szczególnych przypadkach uzasadnionych potrzebami szkoły z nauczycielem poczynającym, który legitymuje się wymaganym poziomem wykształcenia i nie posiada przygotowania pedagogicznego, może być nawiązany stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony na jeden rok szkolny, a w przypadku nawiązania stosunku pracy w trakcie roku szkolnego – na okres do końca roku szkolnego, w trakcie którego nawiązano stosunek pracy, o ile zobowiąże się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie pierwszego roku pracy

w szkole. W przypadku gdy nauczyciel w ciągu pierwszego roku pracy w szkole nie uzyska przygotowania pedagogicznego z przyczyn od niego niezależnych, z nauczycielem może być zawarta umowa o pracę na kolejny jeden rok szkolny. W przypadku gdy nauczyciel nie uzyska przygotowania pedagogicznego w ciągu drugiego roku pracy w szkole, z nauczycielem nie zawiera się umowy o pracę na kolejny rok szkolny.

3a. Stosunek pracy z nauczycielem początkującym, który:

- 1) (uchylony)
- 2) posiada wymagane kwalifikacje, oraz
- 3) przepracował co najmniej 11 miesięcy w szkole, oraz
- 4) posiada co najmniej dobrą ocenę pracy

– nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

3aa. Nawiązanie stosunku pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony następuje od roku szkolnego następującego po roku szkolnym, w którym nauczyciel spełnił wymagania, o których mowa w ust. 3a.

3b. Nauczyciel, który:

- 1) spełnia wymagania, o których mowa w ust. 3a pkt 2 i 3, lecz nie spełnia wymogu, o którym mowa w ust. 3a pkt 4, albo
 - 2) w ciągu 6 lat od rozpoczęcia odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela nie uzyskał stopnia nauczyciela mianowanego
- może być zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas określony na jeden rok szkolny. Umowa taka może być zawarta więcej niż jeden raz.

3c. Do ustalenia okresu, o którym mowa w ust. 3b pkt 2, przepisy art. 9ca ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio.

4. (uchylony)

4a. (uchylony)

5. Stosunek pracy z nauczycielem mianowanym i z nauczycielem dyplomowanym nawiązuje się na podstawie mianowania, jeżeli:

- 1) posiada obywatelstwo polskie, z tym że wymóg ten nie dotyczy obywateli państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z praw publicznych;

- 3) nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
- 4) nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4a) nie był prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3, w okresie 3 lat przed nawiązaniem stosunku pracy, albo karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4;
- 5) posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania danego stanowiska;
- 6) istnieją warunki do zatrudnienia nauczyciela w szkole w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony.

5a. Stosunek pracy nawiązany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony przekształca się w stosunek pracy na podstawie mianowania z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym:

- 1) nauczyciel uzyskał stopień nauczyciela mianowanego, o ile spełnione są warunki określone w ust. 5;
- 2) w przypadku nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego w czasie trwania umowy o pracę zostały spełnione warunki, o których mowa w ust. 5.

5b. Przekształcenie podstawy prawnej stosunku pracy, o którym mowa w ust. 5a, potwierdza na piśmie dyrektor szkoły.

6. W przypadku braku warunków do zatrudnienia nauczyciela, o których mowa w ust. 5 pkt 6, stosunek pracy z nauczycielem mianowanym lub dyplomowanym nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w niepełnym wymiarze, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. W przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z organizacji nauczania lub zastępstwa nieobecnego nauczyciela, w tym w trakcie roku szkolnego, stosunek pracy z nauczycielem początkującym, nauczycielem mianowanym lub nauczycielem dyplomowanym nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony.

8. Nie można nawiązać stosunku pracy z nauczycielem, który nie spełnia warunków, o których mowa w ust. 5 pkt 2–5, z zastrzeżeniem ust. 9.

8a. W celu potwierdzenia spełniania warunku, o którym mowa w ust. 5 pkt 4, nauczyciel, przed nawiązaniem stosunku pracy, jest obowiązany przedstawić dyrektorowi szkoły informację z Krajowego Rejestru Karnego, z wyjątkiem przypadku gdy z nauczycielem jest nawiązywany kolejny stosunek pracy w tej samej

szkole w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia na podstawie art. 20 ust. 5c poprzedniego stosunku pracy.

8b. W celu potwierdzenia spełniania warunku, o którym mowa w ust. 5 pkt 4a, dyrektor szkoły, przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, jest obowiązany zasięgnąć informacji z rejestru, o którym mowa w art. 85w ust. 1, w trybie określonym w art. 85y ust. 1a.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, jeżeli nie ma możliwości zatrudnienia osoby posiadającej wymagane kwalifikacje, można za zgodą organu sprawującego nadzór pedagogiczny zatrudnić nauczyciela, który nie spełnia warunku wymienionego w ust. 5 pkt 5.

10. Do nauczycieli zatrudnionych na podstawie ust. 9 nie stosuje się przepisów rozdziału 3a. Dla celów płacowych nauczyciele ci są traktowani jak nauczyciele początkujący.

10a. Nauczyciela, który:

- 1) przeszedł na emeryturę, o której mowa w art. 88a ust. 1, i prawo do tej emerytury nie uległo zawieszeniu, oraz
- 2) nie osiągnął wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672)

– można zatrudnić wyłącznie w przypadku, o którym mowa w ust. 7, za zgodą organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

10b. Wymiar zatrudnienia nauczyciela, o którym mowa w ust. 10a, w szkole nie może być wyższy niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć. W przypadku zatrudnienia w więcej niż jednej szkole łączny wymiar zatrudnienia nie może być wyższy niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć.

10c. Nauczyciel, który:

- 1) przeszedł na emeryturę, o której mowa w art. 88a ust. 1, oraz
- 2) nie osiągnął wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

– przed nawiązaniem stosunku pracy, składa do dyrektora szkoły oświadczenie o zawieszeniu albo niezawieszeniu prawa do tej emerytury, a jeżeli prawo do tej emerytury nie uległo zawieszeniu – również o niezatrudnieniu w innej szkole lub

innych szkołach albo o zatrudnieniu w innej szkole lub innych szkołach i wymiarze zatrudnienia w tej szkole lub tych szkołach.

11. (uchylony)

12. Okres zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na czas określony zawartej w przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z organizacji nauczania, zgodnie z ust. 7, a także łączny okres zatrudnienia na podstawie tych umów między tymi samymi stronami stosunku pracy, nie może przekraczać 36 miesięcy.

13. Do okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 12, wlicza się umowy o pracę na czas określony, o których mowa w ust. 12, zawarte na następujące po sobie okresy, o ile przerwa między rozwiązaniem poprzedniej a nawiązaniem kolejnej umowy o pracę nie przekroczyła 3 miesięcy.

14. Jeżeli okres zatrudnienia na podstawie umów o pracę na czas określony, o których mowa w ust. 12, przekracza okres, o którym mowa w ust. 12, z dniem następującym po upływie tego okresu, stosunek pracy przekształca się:

- 1) w przypadku nauczyciela, o którym mowa w ust. 3a – w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 3b;
- 2) w przypadku nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego – w stosunek pracy na podstawie mianowania, a w przypadku niespełniania warunków, o których mowa w ust. 5 pkt 1 i 6 – w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

15. Przekształcenie podstawy prawnej stosunku pracy, o którym mowa w ust. 14, potwierdza na piśmie dyrektor szkoły.

16. Przepisów ust. 12–15 nie stosuje się do umów o pracę na czas określony zawartych:

- 1) w celu zastępstwa nieobecnego nauczyciela, jeżeli ich zawarcie w danym przypadku służy zaspokojeniu rzeczywistego okresowego zapotrzebowania i jest niezbędne w tym zakresie w świetle wszystkich okoliczności zawarcia umowy;
- 2) z nauczycielem nieposiadającym kwalifikacji wymaganych do zajmowania danego stanowiska, zgodnie z ust. 9;
- 2a) z nauczycielem, o którym mowa w ust. 10a;
- 3) w przypadku przedłużenia umowy o pracę do dnia porodu, zgodnie z art. 177 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465).

17. Z nauczycielem realizującym zadania doradcy metodycznego stosunek pracy w placówce doskonalenia nauczycieli nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony obejmujący okres, na który powierzone zostały zadania doradcy metodycznego.

18. Dyrektor szkoły prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego informuje kuratora oświaty o wolnych stanowiskach pracy dla nauczycieli.

19. Informacje, o których mowa w ust. 18, kurator oświaty udostępnia na stronie podmiotowej kuratorium oświaty.

Art. 10a. 1. W przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach i placówkach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, nauczycieli zatrudnia się na podstawie umowy o pracę, zgodnie z ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

1a. Do zatrudniania nauczycieli, o których mowa w ust. 1, którzy:

- 1) przeszli na emeryturę, o której mowa w art. 88a ust. 1, i prawo do tej emerytury nie uległo zawieszeniu, oraz
- 2) nie osiągnęli wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

– przepisy art. 10 ust. 10a–10c stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku nauczycieli prowadzących zajęcia bezpośrednio z uczniami lub wychowankami w wymiarze nie wyższym niż 4 godziny tygodniowo, powierzenie prowadzenia tych zajęć może nastąpić również na innej podstawie niż umowa o pracę, jeżeli w treści łączącego strony stosunku prawnego nie przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy.

3. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 2, prowadzący zajęcia na innej podstawie niż umowa o pracę, musi spełniać warunki, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 3 i 4. Przepis art. 10 ust. 8a stosuje się odpowiednio.

Art. 11. Dyrektor szkoły nawiązuje z nauczycielem stosunek pracy odpowiednio na podstawie umowy o pracę lub mianowania na stanowisku zgodnym z posiadanymi przez nauczyciela kwalifikacjami oraz zgodnie z posiadanym przez nauczyciela stopniem awansu zawodowego.

[**Art. 11a.** 1. Dyrektor szkoły, na wniosek nauczyciela, wystawia nauczycielowi legitymację służbową.

2. Dyrektor szkoły może pobierać opłaty za wydanie legitymacji w wysokości nieprzekraczającej kosztów wytworzenia dokumentu.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, wzór oraz tryb wystawiania legitymacji służbowej, o której mowa w ust. 1, uwzględniając w szczególności potrzebę poświadczania zatrudnienia na stanowisku nauczyciela, a także termin, w jakim dyrektor szkoły zobowiązany jest do wydania legitymacji.]

<Art. 11b. 1. Nauczycielowi wydaje się legitymację służbową w postaci dokumentu mobilnego, o którym mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel (Dz. U. z 2024 r. poz. 1275 i 1717 oraz z 2025 r. poz. 1019), jako „mLegitymację”, po uwierzytelnieniu przy użyciu certyfikatu podstawowego, o którym mowa w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel.

Przepis
uchylający art.
11a oraz dodane
art. 11b i 11c
wejdą w życie z
dn. 30.11.2025 r.
(Dz. U. z 2025 r.
poz. 1019).

2. mLegitymację wydaje się w terminie 14 dni od dnia nawiązania stosunku pracy w szkole.

3. mLegitymacja zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko nauczyciela;
- 2) wizerunek twarzy nauczyciela;
- 3) nazwę i adres siedziby szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony;
- 4) numer mLegitymacji;
- 5) datę wydania mLegitymacji.

4. Numer mLegitymacji jest ustalany w systemie informacji oświatowej, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 152, 858, 1572 i 1933 oraz z 2025 r. poz. 1019).

5. mLegitymacja potwierdza zatrudnienie na stanowisku nauczyciela.

6. mLegitymację wydaje się nauczycielowi bezterminowo.

7. mLegitymację unieważnia się w przypadku:

- 1) rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku pracy nauczyciela;
- 2) zmiany nazwy szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, jeżeli zmianie uległ również numer szkoły w Rejestrze Szkół i Placówek Oświatowych,

**o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 29 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r.
o systemie informacji oświatowej;**

- 3) błędu w numerze mLegitymacji;
- 4) unieważnienia legitymacji, o którym mowa w art. 11c ust. 8 pkt 1 lit. b-d i pkt 2.

8. W przypadku unieważnienia mLegitymacji z przyczyn określonych w ust. 7 pkt 2–4 nauczycielowi wydaje się nową mLegitymację.

Art. 11c. 1. Dyrektor szkoły, na wniosek nauczyciela, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku wydaje nauczycielowi legitymację służbową w postaci karty, zwaną dalej „legitymacją”.

2. Dyrektor szkoły pobiera opłatę za wydanie nauczycielowi legitymacji w wysokości nieprzekraczającej kosztów wytworzenia legitymacji. Nie pobiera się opłaty za wydanie nauczycielowi legitymacji, jeżeli jego dotychczasowa legitymacja została unieważniona w przypadkach, o których mowa w ust. 8 pkt 1 lit. b i d.

3. Legitymacja zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko nauczyciela;
- 2) wizerunek twarzy nauczyciela;
- 3) nazwę i adres siedziby szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony;
- 4) numer legitymacji;
- 5) datę wydania legitymacji;
- 6) hologram potwierdzający ważność legitymacji w danym roku szkolnym.

4. Numer legitymacji jest zgodny z numerem mLegitymacji, a w przypadku legitymacji wydawanej nauczycielom, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, numer legitymacji jest ustalany przez kierownika jednostki organizacyjnej, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 9u ust. 1.

5. Legitymacja potwierdza zatrudnienie na stanowisku nauczyciela.

6. Legitymację wydaje się nauczycielowi bezterminowo.

7. Dyrektor szkoły potwierdza ważność legitymacji w danym roku szkolnym przez umieszczenie na niej hologramu.

8. Legitymację unieważnia się:

- 1) z urzędu – w przypadku:
 - a) rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku pracy nauczyciela,

- b) zmiany nazwy szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony,
 - c) zapelnienia wszystkich pól legitymacji przeznaczonych na hologram, jeżeli upływał termin ważności określony ostatnim hologramem,
 - d) stwierdzenia w legitymacji błędów lub omyłek;
- 2) na wniosek nauczyciela – w przypadku:
- a) utraty przez nauczyciela dotychczasowej legitymacji,
 - b) uszkodzenia dotychczasowej legitymacji, które podważa jej wiarygodność lub utrudnia identyfikację nauczyciela, albo zniszczenia dotychczasowej legitymacji,
 - c) zmiany imienia (imion) lub nazwiska nauczyciela.

9. W przypadkach, o których mowa w ust. 8 pkt 1 i pkt 2 lit. b i c, oraz w przypadku odzyskania utraconej legitymacji nauczyciel przedkłada dyrektorowi szkoły dotychczasową legitymację nie później niż w terminie 3 dni od dnia jej unieważnienia albo odzyskania. Dyrektor szkoły dokonuje zniszczenia dotychczasowej legitymacji przez jej przecięcie i zwraca ją nauczycielowi.

10. Dyrektor szkoły wydaje nauczycielowi nową legitymację:

- 1) z urzędu – w przypadku unieważnienia dotychczasowej legitymacji, o którym mowa w ust. 8 pkt 1 lit. b i d;
- 2) na wniosek nauczyciela – w przypadku unieważnienia dotychczasowej legitymacji, o którym mowa w ust. 8 pkt 1 lit. c i pkt 2.

11. Do wniosku, o którym mowa w ust. 10 pkt 2, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się.

12. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji, uwzględniając konieczność zapewnienia identyfikacji nauczyciela, a także konieczność właściwego zabezpieczenia legitymacji przed jej przerobieniem lub podrobieniem.>

Art. 12. 1. Nauczyciele zatrudnieni na podstawie mianowania nie podlegają podporządkowaniu służbowemu określonymu w innych przepisach prawnych dla mianowanych funkcjonariuszy państwowych.

2. Nauczyciel w realizacji programu nauczania ma prawo do swobody stosowania takich metod nauczania i wychowania, jakie uważa za najwłaściwsze spośród uznanych przez współczesne nauki pedagogiczne, oraz do wyboru spośród zatwierdzonych do użytku szkolnego podręczników i innych pomocy naukowych.

3. Nauczyciel powinien podnosić swoją wiedzę ogólną i zawodową, korzystając z prawa pierwszeństwa do uczestnictwa we wszelkich formach doskonalenia zawodowego na najwyższym poziomie.

Art. 13. Stosunek pracy na podstawie mianowania nawiązuje się z dniem określonym w akcie mianowania, a jeżeli tego dnia nie określono – z dniem doręczenia tego aktu.

Art. 14. 1. Akt mianowania i umowa o pracę powinny w szczególności określić:

- 1) stanowisko i miejsce pracy;
- 2) termin rozpoczęcia pracy;
- 3) wynagrodzenie lub zasady jego ustalania.

2. W przypadku zatrudnienia w zespole szkół akt mianowania i umowa o pracę powinny określać także typy (rodzaje) szkół w zespole, w których pracuje nauczyciel.

Art. 15. Przy nadawaniu stopnia nauczyciela mianowanego nauczyciel składa ślubowanie, potwierdzając je podpisem, według następującej roty:

„Ślubuję rzetельnie pełnić mą powinność nauczyciela wychowawcy i opiekuna młodzieży, dążyć do pełni rozwoju osobowości ucznia i własnej, kształcić i wychowywać małe pokolenie w duchu umiłowania Ojczyzny, tradycji narodowych, poszanowania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”

Ślubowanie może być złożone z dodaniem słów: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

Art. 16. Stosunek pracy nawiązany na podstawie mianowania lub umowy o pracę wygasza, jeżeli nowo zatrudniony nauczyciel nie usprawiedliwi w ciągu 7 dni swojego nieprzystąpienia do pracy, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 17. 1. Zasady powierzania stanowisk kierowniczych w szkole określają odrębne przepisy.

2. Nauczyciele mianowani lub dyplomowani zatrudnieni na stanowisku kuratora oświaty oraz nauczyciele przechodzący do pracy w urzędach administracji rządowej, kuratoriach oświaty, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisjach egzaminacyjnych, specjalistycznej jednostce nadzoru oraz w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad okręgowymi ośrodkami wychowawczymi, zakładami poprawczymi oraz schroniskami dla nieletnich na stanowiska wymagające kwalifikacji pedagogicznych oraz nauczyciele, z którymi został nawiązany stosunek

pracy na podstawie wyboru na okres pełnienia funkcji z wyboru, otrzymują urlop bezpłatny na czas zajmowania tych stanowisk lub pełnienia tych funkcji.

2a. Nauczyciele skierowani przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do pracy w szkołach europejskich otrzymują urlop bezpłatny na czas skierowania.

3. Nauczyciele, o których mowa w ust. 2 i 2a, zajmujący stanowisko dyrektora szkoły, obowiązani są do złożenia rezygnacji z zajmowanego stanowiska przed udzieleniem im urlopu bezpłatnego, o którym mowa w ust. 2 i 2a.

Art. 18. 1. Nauczyciel zatrudniony na podstawie mianowania może być przeniesiony na własną prośbę lub z urzędu za jego zgodą na inne stanowisko w tej samej lub innej szkole, w tej samej lub innej miejscowości, na takie samo lub inne stanowisko.

2. Przeniesienie nauczyciela z urzędu, w trybie określonym w ust. 1, do innej miejscowości może nastąpić pod warunkiem:

- 1) zapewnienia nauczycielowi w nowym miejscu pracy odpowiedniego do jego stanu rodzinnego mieszkania oraz miejsca pracy dla współmałżonka, jeśli jest on nauczycielem.
- 2) (uchylony)
3. (uchylony)

4. Przeniesienia nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania do innej szkoły dokonuje dyrektor szkoły, do której nauczyciel ma być przeniesiony, po zasięgnięciu opinii organu prowadzącego tę szkołę i za zgodą dyrektora szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Przeniesienia nauczyciela religii zatrudnionego na podstawie mianowania, który otrzymał na podstawie odrębnych przepisów skierowanie do innej szkoły, dokonuje dyrektor szkoły, do której nauczyciel otrzymał skierowanie, w porozumieniu z dyrektorem szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, i po zawiadomieniu organów prowadzących te szkoły.

Art. 19. (uchylony)

Art. 20. 1. Dyrektor szkoły w razie:

- 1) całkowitej likwidacji szkoły rozwiązuje z nauczycielem stosunek pracy;

2) częściowej likwidacji szkoły albo w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć rozwiązuje z nim stosunek pracy lub, na wniosek nauczyciela, przenosi go w stan nieczynny. Nauczyciel zatrudniony na podstawie mianowania może wyrazić zgodę na ograniczenie zatrudnienia w trybie określonym w art. 22 ust. 2.

2. Nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązano stosunek pracy z przyczyn określonych w ust. 1, przysługuje odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. Nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie umowy o pracę, z którym rozwiązano stosunek pracy z przyczyn określonych w ust. 1, przysługują świadczenia określone w przepisach o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

3. Rozwiążanie stosunku pracy z przyczyn określonych w ust. 1 następuje z końcem roku szkolnego po uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniu, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Warunek rozwiązania stosunku pracy z końcem roku szkolnego nie dotyczy nauczycieli szkół, w których w organizacji pracy nie przewidziano ferii szkolnych, nauczycieli placówek kształcenia ustawicznego oraz nauczycieli szkół, w których zakończenie cyklu kształcenia następuje w trakcie roku szkolnego.

5. Okres wypowiedzenia może być skrócony do 1 miesiąca, z tym że w takim wypadku nauczycielowi przysługuje odszkodowanie za pozostałą część okresu wypowiedzenia w wysokości wynagrodzenia liczonego jak za okres urlopu wypoczynkowego. Okres, za który przysługuje odszkodowanie, wlicza się nauczycielowi pozostającemu w tym okresie bez pracy do okresu zatrudnienia.

5a. O zamiarze wypowiedzenia nauczycielowi stosunku pracy z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 2 dyrektor szkoły zawiadamia reprezentującą nauczyciela zakładową (międzyzakładową) organizację związkową, która w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia może zgłosić na piśmie dyrektorowi szkoły umotywowane zastrzeżenia.

5b. Po rozpatrzeniu stanowiska organizacji związkowej, a także w razie niezajęcia przez nią stanowiska w ustalonym terminie, dyrektor szkoły podejmuje decyzję w sprawie wypowiedzenia.

5c. Wypowiedzenie jest bezskuteczne w przypadku złożenia przez nauczyciela, w terminie do 30 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia stosunku pracy z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 2, pisemnego wniosku o przeniesienie w stan nieczynny. Z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania w stanie nieczynnym stosunek pracy wygasza. Wygaśnięcie stosunku pracy powoduje dla nauczyciela skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w zakresie świadczeń przedemerytalnych.

6. Nauczyciel przeniesiony w stan nieczynny zachowuje prawo do comiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatku, o którym mowa w art. 54 ust. 5, do czasu wygaśnięcia stosunku pracy.

7. Dyrektor szkoły ma obowiązek przywrócenia do pracy w pierwszej kolejności nauczyciela pozostającego w stanie nieczynnym w razie powstania możliwości podjęcia przez nauczyciela pracy w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony lub na okres, na który została zawarta umowa, w tej samej szkole, na tym samym lub innym stanowisku, pod warunkiem posiadania przez nauczyciela wymaganych kwalifikacji. Odmowa podjęcia pracy przez nauczyciela powoduje wygaśnięcie stosunku pracy z dniem odmowy.

8. W wypadkach podyktowanych koniecznością realizacji programu nauczania w tej samej lub w innej szkole nauczyciel pozostający w stanie nieczynnym może, na swój wniosek lub na wniosek dyrektora szkoły, podjąć pracę zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami w niepełnym lub w pełnym wymiarze zajęć, jednak na okres nie dłuższy niż okres stanu nieczynnego. Z tytułu wykonywania pracy nauczycielowi przysługuje odpowiednie do wymiaru zajęć wynagrodzenie, niezależnie od pobieranego wynagrodzenia z tytułu pozostawania w stanie nieczynnym.

Art. 21. 1. W razie przeniesienia nauczyciela przysługuje mu zwrot kosztów przeniesienia według zasad określonych w odrębnych przepisach dla pracowników urzędów państwowych.

2. Nauczyciela zmieniającego miejsce zamieszkania w związku z przeniesieniem zwalnia się od pełnienia obowiązków służbowych na odpowiedni okres czasu, nie dłuższy niż 7 dni.

Art. 22. 1. Organ prowadzący szkołę może nałożyć na nauczyciela obowiązek podjęcia pracy w innej szkole lub szkołach i na tym samym lub – za jego zgodą – na innym stanowisku, w celu uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w wymiarze nie większym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć. W wypadku niewyrażenia zgody nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie za część obowiązkowego wymiaru zajęć.

2. Zasada ograniczenia zatrudnienia nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania do wymiaru nie niższego niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć i proporcjonalnego zmniejszenia wynagrodzenia może być – za zgodą nauczyciela – stosowana również w wypadku, gdy z przyczyn, o których mowa w art. 20 ust. 1, nie ma możliwości zatrudnienia nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć oraz nie istnieją warunki do uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w innej szkole. W razie braku zgody nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania na ograniczenie wymiaru zatrudnienia i proporcjonalne zmniejszenie wynagrodzenia, stosuje się przepisy art. 20.

2a. W przypadku rozwiązania z nauczycielem stosunku pracy z przyczyn, o których mowa w art. 20 ust. 1, lub przeniesienia go w stan nieczynny, po uprzednim zastosowaniu ust. 2, podstawą ustalenia odprawy, o której mowa w art. 20 ust. 2, lub wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 ust. 6, jest wynagrodzenie zasadnicze określone w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 5, ustalone odpowiednio do posiadanego przez nauczyciela stopnia awansu zawodowego i posiadanych kwalifikacji oraz z uwzględnieniem wymiaru zajęć obowiązkowych nauczyciela z miesiąca przypadającego bezpośrednio przed zastosowaniem ust. 2.

2b. W razie powstania możliwości podjęcia przez nauczyciela, któremu ograniczono wymiar zatrudnienia, pracy w wymiarze wyższym niż wynikający z tego ograniczenia, w tej samej szkole, na tym samym lub za zgodą nauczyciela na innym stanowisku, pod warunkiem posiadania przez nauczyciela wymaganych kwalifikacji, dyrektor szkoły ma obowiązek w pierwszej kolejności zwiększyć wymiar zatrudnienia tego nauczyciela.

3. Do nauczyciela zatrudnionego w kilku szkołach, który w żadnej z tych szkół nie jest zatrudniony w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć,

łącznie jednak wymiar jego zajęć stanowi co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć dla danego stanowiska, nie ma zastosowania przepis art. 91b ust. 1.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, organ sprawujący nadzór pedagogiczny wyznacza dyrektora szkoły, który wykonuje czynności związane z odbywaniem przez nauczyciela przygotowania do zawodu nauczyciela, w tym powołuje mentora, dokonuje oceny pracy nauczyciela, o której mowa w art. 6a ust. 1da–1dd, oraz wskazuje nauczycielowi właściwy organ do złożenia wniosku o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub postępowania kwalifikacyjnego.

Art. 23. 1. Stosunek pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania ulega rozwiązaniu:

- 1) na wniosek nauczyciela;
- 2) w razie czasowej niezdolności nauczyciela do pracy spowodowanej chorobą, jeżeli okres tej niezdolności przekracza 182 dni, a jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży – 270 dni, przy czym do okresu niezdolności do pracy wlicza się również przypadające w tym okresie przerwy obejmujące dni, w których w szkole, zgodnie z odrębnymi przepisami, nie odbywają się zajęcia; w szczególnie uzasadnionych wypadkach okres nieobecności w pracy może być przedłużony o kolejne 12 miesięcy, o ile nauczyciel uzyska prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, o którym mowa w przepisach dotyczących świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, lub zostanie mu udzielony urlop dla poratowania zdrowia;
- 3) w razie orzeczenia przez lekarza przeprowadzającego badanie okresowe lub kontrolne o niezdolności nauczyciela do wykonywania dotychczasowej pracy;
- 4) (uchylony)
- 5) w razie uzyskania negatywnej oceny pracy dokonanej w trybie i na zasadach określonych w art. 6a;
- 6) w razie cofnięcia skierowania do nauczania religii w szkole na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania z przyczyn określonych w ust. 1 następuje odpowiednio:

- 1) z końcem roku szkolnego, po uprzednim złożeniu przez nauczyciela trzymiesięcznego wypowiedzenia;
- 2) z końcem tego miesiąca, w którym upływa okres czasowej niezdolności nauczyciela do pracy;
- 3) z końcem miesiąca, w którym dyrektor szkoły otrzymał ostateczne orzeczenie lekarskie o niezdolności nauczyciela do wykonywania dotychczasowej pracy;
- 4) (uchylony)
- 5) z końcem tego miesiąca, w którym upływa trzymiesięczne wypowiedzenie, licząc od otrzymania przez nauczyciela negatywnej oceny pracy;
- 6) z końcem tego miesiąca, w którym nastąpiło cofnięcie skierowania do nauczania religii.

3. Rozwiążanie stosunku pracy z końcem roku szkolnego w przypadku określonym w ust. 2 pkt 1 nie dotyczy nauczyciela szkoły, w której w organizacji pracy nie przewidziano ferii szkolnych.

4. Rozwiążanie stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania może nastąpić również:

- 1) na mocy porozumienia stron;
- 2) w razie nieusprawiedliwionego niezgłoszenia się nauczyciela na badanie okresowe lub kontrolne, z końcem miesiąca, w którym dyrektor otrzymał o tym informację, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Dyrektor szkoły może skierować nauczyciela mianowanego na badanie okresowe lub kontrolne z własnej inicjatywy w każdym czasie. W przypadku dwukrotnego nieusprawiedliwionego niezgłoszenia się nauczyciela na badanie ust. 4 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 24. (uchylony)

Art. 25. (uchylony)

Art. 26. 1. Stosunek pracy nauczyciela wygasa z mocy prawa odpowiednio w razie:

- 1) prawomocnego ukarania w postępowaniu dyscyplinarnym karą dyscyplinarną zwolnienia z pracy oraz karą dyscyplinarną zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie 3 lat od ukarania lub karą wydalenia z zawodu nauczyciela;

- 2) orzeczenia środka karnego pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu nauczyciela;
- 2a) utraty pełnej zdolności do czynności prawnych;
- 3) prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) upływu trzymiesięcznego okresu odbywania kary pozbawienia wolności;
- 5) stwierdzenia, że nawiązanie stosunku pracy nastąpiło na podstawie fałszywych lub nieważnych dokumentów albo zostało dokonane z naruszeniem warunków określonych w art. 10 ust. 5 pkt 1–5, z zastrzeżeniem art. 10 ust. 9.

2. Wygaśnięcie stosunku pracy w przypadkach określonych w ust. 1 stwierdza dyrektor szkoły, a w stosunku do dyrektora szkoły – organ prowadzący szkołę.

Art. 27. 1. Rozwiązanie umowy o pracę zawartej z nauczycielem na czas nieokreślony następuje z końcem roku szkolnego, za trzymiesięcznym wypowiedzeniem.

2. (uchylony)

3. Do rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony stosuje się również przepisy art. 23 ust. 1 pkt 2, 3, 5 i 6, ust. 2 pkt 2, 3, 5 i 6 oraz ust. 3–5.

4. Stosunek pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony ulega rozwiązaniu, jeżeli w ciągu 6 lat od rozpoczęcia odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela nauczyciel nie uzyskał stopnia nauczyciela mianowanego.

5. Do ustalenia okresu, o którym mowa w ust. 4, przepisy art. 9ca ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio.

6. Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem z przyczyny, o której mowa w ust. 4, następuje z końcem roku szkolnego, w którym upłynął okres, o którym mowa w ust. 4.

Art. 28. 1. Nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązano stosunek pracy z przyczyny określonej w art. 23 ust. 1 pkt 3, przyznaje się odprawę pieniężną w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego ostatnio pobieranego w czasie trwania stosunku pracy – za każdy pełny rok pracy na stanowisku nauczyciela, w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1

ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 i 1a, nieprzekraczającą jednak sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

2. Nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązuje się stosunek pracy z przyczyn określonych w art. 70 ust. 2, przyznaje się odprawę pieniężną na zasadach określonych w ust. 1, nieprzekraczającą jednak:

- 1) trzymiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, jeżeli okres pracy nauczycielskiej nie przekroczył 10 lat;
- 2) sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, jeżeli okres pracy nauczycielskiej przekroczył 10 lat.

2a. W wypadku określonym w art. 23 ust. 1 pkt 6 nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia za każdy rok pracy na stanowisku nauczyciela religii, nie więcej jednak niż w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia.

3. Odprawy określone w ust. 1–2a wypłaca dyrektor szkoły, który rozwiązał z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania stosunek pracy.

Art. 28a. Nie można wypowiedzieć stosunku pracy nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania albo umowy o pracę na czas nieokreślony, któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres zatrudnienia umożliwia mu uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku.

Art. 28b. Przepisu art. 28a nie stosuje się:

- 1) w przypadku uzyskania przez nauczyciela prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;
- 2) w przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i art. 23 ust. 1 pkt 5;
- 3) w przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2, jeżeli nie jest możliwe:
 - a) ograniczenie zatrudnienia nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania w trybie określonym w art. 22 ust. 2 albo nauczyciel nie wyraził na nie zgody,
 - b) dalsze zatrudnienie nauczyciela na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w niższym niż dotychczas wymiarze zajęć albo nauczyciel nie wyraził zgody na zmniejszenie wymiaru zatrudnienia.

Rozdział 5

Warunki pracy i wynagrodzenie

Art. 29. 1. Organ prowadzący szkołę obowiązany jest zapewnić szkole podstawowe warunki do realizacji przez nauczyciela zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

2. Nauczycielowi przysługuje wyposażenie jego stanowiska pracy, umożliwiające realizację dydaktyczno-wychowawczego programu nauczania.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w odniesieniu do szkół artystycznych – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określi, w drodze rozporządzenia, podstawowe warunki niezbędne do realizacji przez szkoły i nauczycieli zadań i programów, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględniając konieczność realizacji przez szkoły zadań statutowych oraz realizacji przez nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Art. 30. 1. Wynagrodzenie nauczycieli, z zastrzeżeniem art. 32, składa się z:

- 1) wynagrodzenia zasadniczego;
- 2) dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, w tym z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy, oraz za warunki pracy;
- 3) wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw;
- 4) nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, świadczenia, o którym mowa w art. 53a, i dodatku, o którym mowa w art. 54 ust. 5.

2. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela uzależniona jest od stopnia awansu zawodowego, posiadanych kwalifikacji oraz wymiaru zajęć obowiązkowych, a wysokość dodatków odpowiednio od okresu zatrudnienia, jakości świadczonej pracy i wykonywania dodatkowych zadań lub zajęć, powierzonego stanowiska lub sprawowanej funkcji oraz trudnych lub uciążliwych warunków pracy.

3. Średnie wynagrodzenie nauczycieli stanowi dla:

- 1) nauczyciela początkującego – 120 %,
- 2) nauczyciela mianowanego – 144 %,
- 3) nauczyciela dyplomowanego – 184 %

– kwoty bazowej, określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

4. (uchylony)

5. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz po zasięgnięciu opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) corocznie wysokość minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli realizujących tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin, o którym mowa w art. 42 ust. 3, oraz dla nauczycieli, których tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin ustala się na podstawie art. 42 ust. 7, oraz sposób udokumentowania prawa do określonej stawki wynagrodzenia zasadniczego,
- 2) sposób obliczania wysokości stawki wynagrodzenia zasadniczego za jedną godzinę przeliczeniową i minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli realizujących tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin, o którym mowa w art. 42 ust. 4a,
- 3) wykaz stanowisk oraz sprawowanych funkcji uprawniających nauczyciela do dodatku funkcyjnego oraz ogólne warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego,
- 4) sposób ustalania wysokości wynagrodzenia za pracę w dniu wolnym od pracy – uwzględniając stopnie awansu zawodowego, poziom wykształcenia nauczycieli i wymiar zajęć obowiązkowych, stanowiska kierownicze w szkole i sprawowane funkcje, stopień zaangażowania nauczycieli w pracę oraz zapewniając, że wynagrodzenie za pracę w dniu wolnym od pracy uwzględnia osobistą stawkę zaszeregowania nauczyciela i dodatek za warunki pracy.

6. Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego, uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia, określa dla nauczycieli, w drodze regulaminu:

- 1) wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, z zastrzeżeniem art. 33–34a,
- 2) (uchylony)
- 3) wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w ustawie lub w odrębnych przepisach
– w taki sposób, aby średnie wynagrodzenia nauczycieli, składające się ze składników, o których mowa w ust. 1, odpowiadały na obszarze działania danej jednostki

samorządu terytorialnego co najmniej średnim wynagrodzeniom nauczycieli, o których mowa w ust. 3.

6a. Regulamin podlega uzgodnieniu ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli.

6b. (uchylony)

7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Ministrem Obrony Narodowej, ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw środowiska, ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej i ministrem właściwym do spraw rybołówstwa określi, w drodze rozporządzenia, dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez ministrów wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, z zastrzeżeniem art. 33, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, a także wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w przepisach ustawy lub w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem ust. 7a, uwzględniając wysokość średniego wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w ust. 3, zaangażowanie nauczycieli w pracę i ich osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz zróżnicowanie szkół prowadzonych przez poszczególnych ministrów.

7a. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, dla nauczycieli zatrudnionych w okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich oraz szkołach przy zakładach karnych i aresztach śledczych wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, z zastrzeżeniem art. 33, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, a także wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w przepisach ustawy lub w odrębnych przepisach, uwzględniając co najmniej wysokości średniego wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w ust. 3, zaangażowanie nauczycieli w pracę i ich osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz specyfikę organizacji nauki, pracy wychowawczej i resocjalizacyjnej, a także specyfikę nauczania prowadzonego w warunkach izolacji.

7b. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, składniki wynagrodzenia przysługującego nauczycielom, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, ich wysokość oraz warunki i sposób wypłacania, z uwzględnieniem posiadanych stopni awansu zawodowego.

8. Środki niezbędne na średnie wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w ust. 3, wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, środki na odpis, o którym mowa w art. 53 ust. 1, środki na świadczenie, o którym mowa w art. 53a, oraz środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych, o których mowa w art. 70a ust. 1, są zagwarantowane przez państwo w dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

8a. W przypadku szkół prowadzonych przez właściwych ministrów środki niezbędne na wynagrodzenia nauczycieli, wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, środki na odpis, o którym mowa w art. 53 ust. 1, środki na świadczenie, o którym mowa w art. 53a, oraz środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych, o których mowa w art. 70a ust. 1, są zagwarantowane w budżetach tych ministrów.

9. (uchylony)

10. Organy prowadzące szkoły będące jednostkami samorządu terytorialnego mogą zwiększać środki na wynagrodzenia nauczycieli, w tym podwyższać minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego, ustalone w przepisach wydanych na podstawie ust. 5 pkt 1, oraz minimalną wysokość dodatku z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy określoną w art. 34a ust. 2. Organy prowadzące mogą ponadto upoważniać dyrektorów szkół, w indywidualnych przypadkach oraz w granicach ustalonego planu finansowego szkoły, do przyznawania minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela wyższej od ustalonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 5 pkt 1 lub podwyższonej przez organ prowadzący.

10a. Podwyższenie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego oraz minimalnej wysokości dodatku z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy określonej w art. 34a ust. 2 następuje w trybie określonym w ust. 6.

10b. Zwiększenie środków na poszczególne składniki wynagrodzenia dla nauczycieli ponad poziom określony w ust. 3 może odbywać się wyłącznie

z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego lub ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

11. Podwyższenie wynagrodzeń dla nauczycieli następuje nie później niż w ciągu 3 miesięcy po ogłoszeniu ustawy budżetowej, z wyrównaniem od dnia 1 stycznia danego roku.

Art. 30a. 1. W terminie do dnia 20 stycznia każdego roku organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przeprowadza analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych.

2. W przypadku nieosiągnięcia w roku podlegającym analizie wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego ustala kwotę różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku w składnikach, o których mowa w art. 30 ust. 1, a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych w danym roku.

3. Kwota różnicy, o której mowa w ust. 2, jest dzielona między nauczycieli zatrudnionych i pobierających wynagrodzenie w roku, dla którego ustaloną kwotę różnicę, w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego i wypłacaną w terminie do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicę, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalonego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia oraz osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, zapewniając osiągnięcie średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, w danej jednostce samorządu terytorialnego w roku, dla którego wyliczono kwotę różnicę.

4. W terminie do dnia 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, który podlegał analizie, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych w szkołach

i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o której mowa w ust. 2, o ile wystąpiła.

5. Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4, w terminie 7 dni od jego sporządzenia, regionalnej izbie obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

6. Jednorazowy dodatek uzupełniający, o którym mowa w ust. 3, nie jest uwzględniany jako składnik poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, w roku, w którym został wypłacony.

7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, sposób opracowywania sprawozdania, o którym mowa w ust. 4, w szczególności:

- 1) sposób wyliczania średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3,
- 2) sposób ustalania średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli,
- 3) sposób ustalania kwoty różnicy, o której mowa w ust. 2,
- 4) sposób ustalania wysokości jednorazowego dodatku uzupełniającego – a także wzór formularza sprawozdania, uwzględniając okres obowiązywania kwoty bazowej, o której mowa w art. 30 ust. 3, okresy zatrudnienia, w których nauczyciele nie są wliczani do średniorocznej struktury zatrudnienia, oraz zmiany wysokości wynagrodzeń i struktury zatrudnienia nauczycieli wynikające z uzyskiwania przez nich stopni awansu zawodowego.

Art. 30b. Regionalna izba obrachunkowa, w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325), dotyczących kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, kontroluje osiągnięcie w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, z uwzględnieniem art. 30a ust. 3.

Art. 31. 1. Nauczycielowi dyplomowanemu, który uzyskał tytuł honorowy profesora oświaty, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania wypłaca jednorazową gratyfikację pieniężną w wysokości 18 tys. zł.

2. W części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, na wypłatę gratyfikacji, o której mowa w ust. 1, wyodrębnia się corocznie środki w wysokości do 450 tys. zł.

Art. 32. 1. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w urzędach organów administracji rządowej i kuratoriach oświaty przysługuje wynagrodzenie i inne świadczenia, określone dla członków korpusu służby cywilnej w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 409).

2. Do nauczycieli mianowanych i dyplomowanych zatrudnionych na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w specjalistycznych jednostkach nadzoru, o których mowa w art. 53 ust. 1–3 ustawy – Prawo oświatowe, oraz w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad okręgowymi ośrodkami wychowawczymi, zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich i szkołami przy zakładach karnych, w zakresie wynagrodzenia i innych świadczeń stosuje się odpowiednio przepisy ustawy, o której mowa w ust. 1.

3. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisjach egzaminacyjnych, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych, oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, o których mowa odpowiednio w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6 i ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe, oprócz wynagrodzenia zasadniczego przysługują dodatki: za wysługę lat, motywacyjny oraz służbowy.

4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, ministrem właściwym do spraw rolnictwa oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i warunki przyznawania dodatków, o których

mowa w ust. 3, z zastrzeżeniem art. 33, uwzględniając potrzebę zróżnicowania ich wysokości w zależności od jakości świadczonej pracy i zajmowanego stanowiska.

Art. 33. 1. Nauczycielom przysługuje dodatek za wysługę lat, w wysokości 1 % wynagrodzenia zasadniczego za każdy rok pracy, wypłacany w okresach miesięcznych poczynając od czwartego roku pracy, z tym że dodatek ten nie może przekroczyć 20 % wynagrodzenia zasadniczego.

2. (uchylony)

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określa, w drodze rozporządzenia, szczególne przypadki zaliczania okresów zatrudnienia oraz innych okresów uprawniających do dodatku za wysługę lat.

Art. 34. 1. Nauczycielom pracującym w trudnych lub uciążliwych warunkach przysługuje z tego tytułu dodatek za warunki pracy.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określa, w drodze rozporządzenia, wykaz trudnych i uciążliwych warunków pracy, stanowiących podstawę do przyznania z tego tytułu dodatku, o którym mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę w szczególności stopień trudności zajęć realizowanych w warunkach trudnych i uciążliwych.

3. (uchylony)

Art. 34a. 1. Nauczycielowi, któremu powierzono sprawowanie funkcji wychowawcy klasy, przysługuje dodatek funkcyjny z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy.

2. Minimalna wysokość dodatku, o którym mowa w ust. 1, wynosi 300 zł.

Art. 35. 1. W szczególnych przypadkach wynikających z potrzeb szkoły nauczyciel może być obowiązany do odpłatnej pracy w godzinach ponadwymiarowych zgodnie z posiadaną specjalnością, których liczba nie może przekroczyć 1/4 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. Przydzielenie nauczycielowi większej liczby godzin ponadwymiarowych może nastąpić wyłącznie za jego zgodą, jednak w wymiarze nieprzekraczającym 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć.

1a. Nauczycielowi teoretycznych przedmiotów zawodowych lub nauczycielowi praktycznej nauki zawodu mogą być przydzielone, za jego zgodą, godziny ponadwymiarowe w wymiarze wyższym niż określony w ust. 1.

2. Przez godzinę ponadwymiarową rozumie się przydzieloną nauczycielowi godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych.

2a. Przez godzinę doraźnego zastępstwa rozumie się przydzieloną nauczycielowi godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, której realizacja następuje w zastępstwie nieobecnego nauczyciela.

3. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i za godziny doraźnych zastępstw wypłaca się według stawki osobistego zaszeregowania nauczyciela, z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy.

3a. Wynagrodzenie za jedną godzinę ponadwymiarową i godzinę doraźnego zastępstwa oblicza się jako iloraz, w którym dzielną jest suma przyznanej nauczycielowi stawki wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za warunki pracy, jeżeli praca w godzinach ponadwymiarowych oraz doraźnych zastępstw odbywa się w warunkach trudnych lub uciążliwych, a dzielnikiem jest miesięczna liczba godzin obowiązującego nauczyciela tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych.

3b. Miesięczną liczbę godzin obowiązującego nauczyciela tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, o której mowa w ust. 3a, oblicza się jako iloczyn liczby godzin obowiązującego nauczyciela tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych i liczby 4,16, z zaokrągleniem do pełnych godzin w ten sposób, że czas zajęć do pół godziny pomija się, a powyżej pół godziny liczy się za pełną godzinę.

3c. W przypadku dyrektora i wicedyrektora szkoły, nauczyciela zajmującego inne stanowisko kierownicze w szkole oraz nauczyciela, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, miesięczną liczbę godzin obowiązującego nauczyciela tygodniowego obowiązkowego

wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, o której mowa w ust. 3a, oblicza się jako iloczyn liczby godzin obowiązującego nauczyciela tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych przed obniżeniem tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć albo zwolnieniem od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 1, i liczby 4,16, z zaokrągleniem do pełnych godzin w ten sposób, że czas zajęć do pół godziny pomija się, a powyżej pół godziny liczy się za pełną godzinę.

3d. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe przysługuje za przydzielone i zrealizowane godziny zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych.

3e. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe przysługuje również w przypadku, gdy:

- 1) nauczyciel zamiast przydzielonych godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych zrealizował w tym samym dniu przydzielone godziny zajęć opiekuńczych lub wychowawczych uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2;
- 2) niezrealizowanie przez nauczyciela przydzielonych godzin zajęć indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 20 ustawy – Prawo oświatowe, nastąpiło z przyczyn niedotyczących nauczyciela, a nauczyciel był gotów do realizacji tych zajęć.

3f. Dla ustalenia wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe w tygodniach, w których przypadają dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy nauczyciela lub dni ustawowo wolne od pracy, oraz w tygodniach w danym miesiącu, w których zajęcia rozpoczynają się lub kończą się w trakcie tygodnia, za podstawę ustalenia liczby godzin ponadwymiarowych przyjmuje się tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć określony w art. 42 ust. 3 lub ustalony na podstawie art. 42 ust. 4a albo ust. 7 albo obniżony na podstawie art. 42 ust. 6, pomniejszony o 1/5 tego wymiaru lub 1/4, gdy dla nauczyciela ustaloną czterodniowy tydzień pracy, za każdy dzień usprawiedliwionej nieobecności w pracy, dzień ustawowo wolny od pracy, dzień, w którym dla nauczyciela nie zaplanowano zajęć, lub dzień w danym tygodniu, który przypada w innym miesiącu. Liczba godzin ponadwymiarowych, za które przysługuje

wynagrodzenie w takim tygodniu, nie może być większa niż liczba godzin ponadwymiarowych przydzielonych nauczycielowi.

3g. W przypadku nauczyciela, o którym mowa w art. 42 ust. 5b, który w danym okresie roku szkolnego realizuje godziny ponadwymiarowe ustalone zgodnie z art. 42 ust. 5ba, dla ustalenia wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe w tygodniach, w których przypadają dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy nauczyciela lub dni ustawowo wolne od pracy, oraz w tygodniach w danym miesiącu, w których zajęcia rozpoczynają się lub kończą się w trakcie tygodnia, za podstawę ustalenia liczby godzin ponadwymiarowych przyjmuje się liczbę godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, którą nauczyciel realizuje w danym okresie roku szkolnego w ramach obowiązującego tego nauczyciela tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, pomniejszoną o 1/5 tego wymiaru lub 1/4, gdy dla nauczyciela ustalono czterodniowy tydzień pracy, za każdy dzień usprawiedliwionej nieobecności w pracy, dzień ustawowo wolny od pracy, dzień, w którym dla nauczyciela nie zaplanowano zajęć, lub dzień w danym tygodniu, który przypada w innym miesiącu. Liczba godzin ponadwymiarowych, za które przysługuje wynagrodzenie w takim tygodniu, nie może być większa niż liczba godzin ponadwymiarowych przydzielonych nauczycielowi do realizacji w danym okresie roku szkolnego.

3h. Obliczeń, o których mowa w ust. 3f i 3g, dokonuje się z zaokrągleniem do wartości dziesiętnych, a liczbę godzin ponadwymiarowych do wypłaty zaokrąga się do pełnych godzin w ten sposób, że czas zajęć do pół godziny pomija się, a powyżej pół godziny liczy się za pełną godzinę.

4. Kobiecie w ciąży lub osobie wychowującej dziecko do lat 4 nie przydziela się pracy w godzinach ponadwymiarowych bez ich zgody.

Art. 35a. 1. Nauczycielom wymienionym w art. 1 ust. 1, którzy w ramach programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej prowadzą zajęcia bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, za każdą godzinę prowadzenia tych zajęć przysługuje wynagrodzenie w wysokości ustalonej w sposób określony w art. 35 ust. 3–3c.

2. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, są przydzielane za zgodą nauczyciela.

3. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, nie są wliczane do tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych

i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz.

4. Wynagrodzenia nauczycieli, o którym mowa w ust. 1, nie uwzględnia się przy obliczaniu kwot wydatkowanych na średnie wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3.

Art. 36. 1. Układy zbiorowe pracy dla nauczycieli mogą być zawierane na zasadach określonych w dziale jedenastym Kodeksu pracy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Zawieranie układów zbiorowych pracy dla nauczycieli, o których mowa w ust. 1, nie może powodować dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 37. (uchylony)

Art. 38. Nauczyciel nabywa prawo do wynagrodzenia od dnia nawiązania stosunku pracy.

Art. 39. 1. Zmiana wysokości wynagrodzenia w czasie trwania stosunku pracy w związku z uzyskaniem danego stopnia awansu zawodowego nauczyciela następuje z pierwszym dniem roku szkolnego następującego po roku szkolnym, w którym nauczyciel uzyskał dany stopień awansu. Zmiana wysokości wynagrodzenia z innych przyczyn następuje z pierwszym dniem najbliższego miesiąca kalendarzowego, jeżeli inne przyczyny nie nastąpiły od pierwszego dnia danego miesiąca kalendarzowego.

1a. W przypadku uzyskania danego stopnia awansu zawodowego w trybie art. 9b ust. 3a zmiana wysokości wynagrodzenia następuje z dniem 1 stycznia danego roku, następującego po roku kalendarzowym, w którym nauczyciel uzyskał dany stopień awansu.

2. W razie zmiany miejsca pracy, pociągającej za sobą zmianę wysokości wynagrodzenia, prawo do wynagrodzenia odpowiadającego nowemu miejscu pracy przysługuje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, następującego po objęciu obowiązków pracowniczych w nowym miejscu pracy, jeżeli objęcie tych obowiązków nie nastąpiło od dnia pierwszego danego miesiąca kalendarzowego.

3. Wynagrodzenie wypłacane jest nauczycielowi miesięcznie z góry w pierwszym dniu miesiąca. Jeżeli pierwszy dzień miesiąca jest dniem ustawowo wolnym od pracy, wynagrodzenie wypłacane jest w dniu następnym.

4. Składniki wynagrodzenia, których wysokość może być ustalona jedynie na podstawie już wykonanych prac, wypłaca się miesięcznie lub jednorazowo z dołu do piątego dnia roboczego miesiąca następującego po miesiącu, za który przysługuje to wynagrodzenie.

Art. 40. (uchylony)

Art. 41. (uchylony)

Art. 42. 1. Czas pracy nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć nie może przekraczać 40 godzin na tydzień.

2. W ramach czasu pracy, o którym mowa w ust. 1, oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel obowiązany jest realizować:

- 1) zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, w wymiarze określonym w ust. 3 lub ustalonym na podstawie ust. 4a albo ust. 7;
- 2) inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów;
- 3) zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.

2a. Nauczyciel, na swój wniosek złożony na piśmie do dyrektora szkoły przed rozpoczęciem zajęć w danym roku szkolnym, może realizować zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze w wymiarze określonym w ust. 4a. Dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na realizację zajęć w danym roku szkolnym w ustalonym z nauczycielem wymiarze określonym w ust. 4a, jeżeli taka możliwość wynika z zatwierdzonego przez organ prowadzący szkołę arkusza organizacyjnego szkoły.

2b. W ramach:

- 1) zajęć, o których mowa w ust. 2 pkt 1, nauczyciel jest obowiązany uczestniczyć w przeprowadzaniu części ustnej egzaminu maturalnego;
- 2) innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, o których mowa w ust. 2 pkt 2, nauczyciel jest obowiązany uczestniczyć w przeprowadzaniu odpowiednio: egzaminu ósmoklasisty, egzaminu zawodowego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, egzaminu

potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i egzaminu maturalnego – z wyjątkiem części ustnej.

2c. Nauczyciel prowadzi zajęcia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w ramach zajęć, o których mowa w ust. 2 pkt 1.

2ca. Godziny doraźnych zastępstw nie mogą być realizowane w czasie, w którym zostały zaplanowane do realizacji przez nauczyciela zajęcia, o których mowa w ust. 2 pkt 1.

2cb. Godziny doraźnych zastępstw mogą być realizowane w czasie, w którym zostały zaplanowane do realizacji przez nauczyciela zajęcia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, w przypadku gdy z przyczyn dotyczących szkoły w danym dniu nauczyciel nie mógłby zrealizować zajęć wynikających z obowiązującego go tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. W takim przypadku nauczyciel realizuje godziny doraźnych zastępstw w ramach ustalonego wynagrodzenia.

2cc. W szczególnie uzasadnionych przypadkach godziny doraźnych zastępstw mogą być realizowane, za zgodą nauczyciela, w czasie, w którym nauczyciel powinien realizować zajęcia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, z wyjątkiem zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami. W takim przypadku zaplanowane do realizacji przez nauczyciela zajęcia dydaktyczne, wychowawcze lub opiekuńcze prowadzone na rzecz uczniów lub wychowanków, w czasie których nauczyciel realizował godziny doraźnych zastępstw, nauczyciel realizuje w innym terminie przypadającym w tym samym miesiącu.

2d. W ramach zajęć i czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 2, nauczyciel nie prowadzi zajęć świetlicowych oraz zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

2e. Nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczyciele praktycznej nauki zawodu, zatrudnieni w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w rozumieniu art. 4 pkt 28a lit. a ustawy – Prawo oświatowe, oraz placówkach kształcenia ustawicznego i centrach kształcenia zawodowego, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy odbywają szkolenia branżowe w ramach zajęć, o których mowa w ust. 2 pkt 3.

2f. (uchylony)

2g. (uchylony)

3. Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze zajęć ustala się, z zastrzeżeniem ust. 2a i 4a, według następujących norm:

Lp.	Stanowisko – typ (rodzaj) szkoły	Tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych
1	2	3
1	Nauczyciele przedszkoli, z wyjątkiem nauczycieli pracujących z grupami dzieci 6-letnich	25
2	Nauczyciele przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami dzieci 6-letnich	22
3	<i>[Nauczyciele: przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych, szkół specjalnych, liceów ogólnokształcących, przedmiotów z zakresu kształcenia ogólnego i teoretycznych przedmiotów zawodowych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szkołach specjalnych i szkolenia rzemieślniczego w okręgowych ośrodkach wychowawczych, schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych, teoretycznych przedmiotów zawodowych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, przedmiotów artystycznych i ogólnokształcących w szkołach artystycznych]</i> <Nauczyciele przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w tym szkół specjalnych, oraz szkół artystycznych, a także nauczyciele prowadzący zajęcia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych>	18
4	(uchylona)	
5	(uchylona)	
6	Wychowawcy świetlic szkolnych i półinternatów (z wyjątkiem wychowawców świetlic szkół specjalnych), świetlic i klubów środowiskowych, w tym: profilaktyczno-wychowawczych i terapeutycznych, wychowawcy młodzieżowych ośrodków socjoterapii	26
7	Wychowawcy internatów, burs, ogrodów jordanowskich, świetlic dworcowych, stałych szkolnych schronisk młodzieżowych	30
8	Wychowawcy: a) w zakładach opiekuńczo-leczniczych dla dzieci, b) w domach wczasów dziecięcych – w tym na zajęcia dydaktyczne, c) w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, świetlicach szkół specjalnych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, zespołach pozalekcyjnych zajęć wychowawczych zorganizowanych w podmiotach leczniczych	26 26 10 24

Nowe brzmienie w kol. 2 w lp. 3 w ust. 3 w art. 42 wejdzie w życie z dn. 1.09.2026 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 1160).

9	Nauczyciele pałaców młodzieży, młodzieżowych domów kultury, ognisk pracy pozaszkolnej, pozaszkolnych placówek specjalistycznych, międzyszkolnych ośrodków sportowych	18
10	Nauczyciele – bibliotekarze bibliotek szkolnych	30
11	Nauczyciele poradni psychologiczno-pedagogicznych	20
12	Nauczyciele posiadający kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudniani dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym	20

3a. (uchylony)

3b. (uchylony)

3c. (uchylony)

4. (uchylony)

4a. Zajęcia dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze mogą być realizowane, z zastrzeżeniem ust. 2a, w wymiarze:

- 1) od 19 do 27 godzin – przez nauczycieli, o których mowa w ust. 3 w tabeli w rubryce: stanowisko – typ (rodzaj) szkoły, w lp. 3 i 9.
- 2) (uchylony)

5. Pracę wykonywaną w wymiarze określonym w ust. 3 lub ustalonym na podstawie ust. 4a albo ust. 7 uznaje się w zakresie uprawnień pracowniczych za pracę wykonywaną w pełnym wymiarze zajęć.

5a. Nauczyciel, który realizuje tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć zgodnie z ust. 4a, nie może mieć przydzielonych godzin ponadwymiarowych, z wyjątkiem godzin doraźnych zastępstw.

5b. Nauczyciel, który realizuje tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć określony w ust. 3 lub ustalony na podstawie ust. 4a albo ust. 7 i dla którego liczba godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, przydzielonych do realizacji, w pewnych okresach roku szkolnego nie wyczerpuje obowiązującego tego nauczyciela tygodniowego wymiaru godzin zajęć, jest obowiązany realizować odpowiednio większą liczbę godzin tych zajęć w innych okresach danego roku szkolnego, tak aby średni tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć realizowany przez tego nauczyciela w ciągu całego roku szkolnego odpowiadał tygodniowemu obowiązkowemu wymiarowi zajęć określonymu w ust. 3 lub ustalonemu na podstawie

ust. 4a albo ust. 7. Praca wykonywana w ramach średniego tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć nie jest pracą w godzinach ponadwymiarowych.

5ba. Jeżeli w danym okresie roku szkolnego nauczycielowi, o którym mowa w ust. 5b, przydzielono większą liczbę godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, niż liczba godzin tych zajęć, którą nauczyciel jest obowiązany realizować w danym okresie w ramach obowiązującego tego nauczyciela tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć zgodnie z ust. 5b, godziny zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych powyżej liczby godzin zajęć, które nauczyciel jest obowiązany realizować w danym okresie w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, stanowią godziny ponadwymiarowe.

5c. Nauczycielom realizującym w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin zajęć tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć ustala się jako iloraz łącznej liczby realizowanych godzin i sumy części etatów realizowanych w ramach poszczególnych tygodniowych wymiarów godzin zajęć, przy czym wynik zaokrąglą się do pełnych godzin w ten sposób, że czas zajęć do pół godziny pomija się, a powyżej pół godziny liczy się za pełną godzinę. Godziny wyliczone ponad ten wymiar stanowią godziny ponadwymiarowe.

6. Dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3.

6a. Dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz innym nauczycielom, o których mowa w ust. 6, korzystającym z obniżonego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, nie przydziela się godzin ponadwymiarowych, chyba że jest to konieczne dla zapewnienia realizacji ramowego planu nauczania w jednym oddziale, a za zgodą organu prowadzącego szkołę także gdy jest to konieczne dla zapewnienia realizacji ramowego planu nauczania w więcej niż jednym oddziale.

7. Organ prowadzący szkołę lub placówkę określa:

- 1) (uchylony)

- 2) zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3;
- 3) tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć:
 - a) nauczycieli szkół niewymienionych w ust. 3, nauczycieli szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, nauczycieli kolegiów pracowników służb społecznych, nauczycieli kształcenia na odległość, bibliotekarzy bibliotek pedagogicznych oraz zasady zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej i w kształceniu na odległość,
 - b) pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 22 godzin,
 - c) nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 25 godzin.

[d) nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 20 godzin.]

7a. Zajęcia i czynności realizowane w ramach czasu pracy nauczyciela, o których mowa w ust. 2 pkt 1, są rejestrowane i rozliczane w okresach tygodniowych odpowiednio w dziennikach lekcyjnych lub dziennikach zajęć.

7b. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w stosunku do nauczycieli zatrudnionych w okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich – Minister Sprawiedliwości, określą, w drodze rozporządzeń, wykaz zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, o których mowa w ust. 2 pkt 1, przez nauczycieli, o których mowa w ust. 3 w tabeli w lp. 11 i ust. 7 pkt 3 lit. b, uwzględniając zróżnicowaną specyfikę szkół i placówek.

8. (uchylony)

9. (uchylony)

**Przepis
uchylający lit. d
w pkt 3 w ust. 7 w
art. 42 wejdzie w
życie z dn.
1.09.2026 r. (Dz.
U. z 2025 r. poz.
1160).**

Art. 42a. 1. Organ prowadzący szkołę lub placówkę może określić przypadki, w jakich nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć można obniżyć tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, oraz warunki i tryb tego obniżenia.

1a. Nauczycielowi niepełnosprawnemu zaliczonemu do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, dla którego maksymalny tygodniowy wymiar czasu pracy jest ustalany zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44), obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć proporcjonalnie do obniżenia maksymalnego tygodniowego wymiaru czasu pracy, z zaokrągleniem do pełnych godzin w ten sposób, że czas zajęć do pół godziny pomija się, a powyżej pół godziny liczy się za pełną godzinę.

2. Obniżenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nie może spowodować zmniejszenia wynagrodzenia oraz ograniczenia innych uprawnień nauczyciela.

3. Nauczycielowi korzystającemu z obniżonego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nie przydziela się godzin ponadwymiarowych.

4. (uchylony)

Art. 42b. 1. Nauczyciel może być obowiązany do realizowania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć wychowawczych także w porze nocnej.

2. Za każdą godzinę pracy w porze nocnej nauczycielowi przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 15 % godzinowej stawki wynagrodzenia zasadniczego, jednakże nie niższej niż ustalona na podstawie art. 151⁸ § 1 Kodeksu pracy.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z właściwymi ministrami, określi, w drodze rozporządzenia, szkoły i przypadki, w których nauczyciel może być obowiązany do realizowania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć wychowawczych także w porze nocnej, oraz warunki, na jakich może się to odbywać, uwzględniając w szczególności:

- 1) konieczność zapewnienia opieki w porze nocnej w placówkach świadczących opiekę całkowitą lub przyjmujących dzieci także w nocy;
- 2) zapobieganie zagrożeniom dla wychowanków ze strony środowiska lokalnego;
- 3) warunki lokalowe szkół;
- 4) równomierne obciążenie nauczycieli pracą w porze nocnej.

Art. 42c. 1. Nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć obowiązuje pięciodniowy tydzień pracy. Nauczycielom dokształcającym się, odbywającym szkolenie branżowe, wykonującym inne ważne społecznie zadania lub – jeżeli to wynika z organizacji pracy w szkole – dyrektor szkoły może ustalić czterodniowy tydzień pracy.

2. W szkołach, w których praca odbywa się we wszystkie dni tygodnia, nauczyciel korzysta co najmniej raz na dwa tygodnie z dwóch kolejnych dni wolnych od pracy, z których jeden musi przypadać w niedzielę. Nie dotyczy to nauczyciela pracującego w systemie kształcenia zaocznego.

3. Za zajęcia dydaktyczne, wychowawcze lub opiekuńcze, wykonywane w dniu wolnym od pracy, nauczyciel otrzymuje inny dzień wolny od pracy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zamiast dnia wolnego nauczyciel otrzymuje odrębne wynagrodzenie, w wysokości ustalonej w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 5.

4. Za pracę w święto, przypadające poza dwoma dniami w tygodniu wolnymi od pracy, nauczyciel otrzymuje inny dzień wolny od pracy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zamiast dnia wolnego nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3, ze 100 % dodatkiem.

Art. 42d. 1. W przedszkolu niebędącym przedszkolem specjalnym, w szkole podstawowej, liceum ogólnokształcącym, technikum i branżowej szkole I stopnia, niebędących szkołami specjalnymi, w szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego oraz w zespole, w skład którego wchodzi to przedszkole lub ta szkoła, zatrudnia się nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych lub doradców zawodowych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do szkół dla dorosłych oraz szkół i zespołów szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe.

3. Łączna liczba etatów nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych lub doradców zawodowych w przedszkolu, szkole lub zespole, o których mowa w ust. 1, nie może być niższa niż:

- 1) 2 etaty, które powiększa się o 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 dzieci lub uczniów – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 100;
- 2) 1,5 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 50 i nie przekracza 100;

- 3) 1 etat – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 40 i nie przekracza 50;
- 4) 0,8 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 30 i nie przekracza 40;
- 5) 0,6 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 20 i nie przekracza 30;
- 6) 0,4 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 10 i nie przekracza 20;
- 7) 0,25 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów wynosi od 1 do 10.

4. Łączną liczbę etatów nauczycieli, o której mowa w ust. 3, oblicza się jako sumę ilorazów, w których dzielną jest suma liczby godzin zajęć realizowanych na stanowisku nauczyciela pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy, terapeuty pedagogicznego lub doradcy zawodowego w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć i liczby przydzielonych godzin ponadwymiarowych w ramach pracy na tym stanowisku, a dzielnikiem jest tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, określony dla tego nauczyciela zgodnie z art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b.

4a. W przypadku nauczycieli doradców zawodowych do dzielnej, o której mowa w ust. 4, nie wlicza się liczby godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy – Prawo oświatowe, realizowanych przez tych nauczycieli.

5. W przypadku nauczycieli w przedszkolach i szkołach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. a i b, oraz w zespołach, w skład których wchodzi to przedszkoła lub ta szkoła, łączną liczbę etatów nauczycieli, o której mowa w ust. 3, oblicza się jako sumę ilorazów, w których dzielną jest suma liczby godzin zajęć realizowanych na stanowisku nauczyciela pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy, terapeuty pedagogicznego lub doradcy zawodowego w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, a dzielniem jest tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, określony dla tego nauczyciela przez organ prowadzący.

5a. W przypadku nauczycieli doradców zawodowych do dzielnej, o której mowa w ust. 5, nie wlicza się liczby godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy – Prawo oświatowe, realizowanych przez tych nauczycieli.

6. Do łącznej liczby etatów, o której mowa w ust. 3, nie wlicza się:

- 1) etatów nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudnianych dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- 2) godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy – Prawo oświatowe, realizowanych przez nauczycieli, o których mowa w ust. 1.

7. W przypadku nauczyciela, który uzupełnia tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych zgodnie z art. 22 ust. 1, liczba godzin zajęć realizowanych w ramach tego stosunku pracy na stanowisku nauczyciela pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy, terapeutu pedagogicznego lub doradcy zawodowego jest uwzględniana w łącznej liczbie etatów nauczycieli, o której mowa w ust. 3, w każdym przedszkolu, szkole lub zespole, o których mowa w ust. 1, w którym nauczyciel realizuje te zajęcia, odpowiednio do realizowanego w tym przedszkolu, szkole lub zespole części tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin tych zajęć.

8. W przypadku przedszkoli, szkół lub placówek połączonych w zespół zawierający co najmniej jedno przedszkole lub szkołę, o których mowa w ust. 1, do liczby dzieci lub uczniów, o której mowa w ust. 3, wlicza się wyłącznie dzieci uczęszczające do przedszkoli, o których mowa w ust. 1, oraz uczniów szkół, o których mowa w ust. 1, wchodzących w skład zespołu.

9. W przypadku szkoły podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny, do liczby dzieci lub uczniów, o której mowa w ust. 3, wlicza się także dzieci uczęszczające do oddziału przedszkolnego.

10. W przypadku szkoły podstawowej, której jest podporządkowana szkoła filialna, o której mowa w art. 95 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe, do liczby uczniów, o której mowa w ust. 3, wlicza się także uczniów szkoły filialnej.

11. W przypadku przedszkola, szkoły lub zespołu, o których mowa w ust. 1, w których liczba dzieci lub uczniów przekracza 50, liczba etatów nauczycieli:

- 1) pedagogów specjalnych nie może być niższa niż 25 % łącznej liczby etatów nauczycieli, o której mowa odpowiednio w ust. 3 pkt 1 lub 2;

2) psychologów nie może być niższa niż 25 % łącznej liczby etatów nauczycieli, o której mowa odpowiednio w ust. 3 pkt 1 lub 2.

12. Liczbę dzieci i uczniów będącą podstawą określania łącznej liczby etatów nauczycieli, o której mowa w ust. 3, oblicza się według stanu na dzień 1 września danego roku szkolnego.

13. Liczba dzieci lub uczniów przypadających na jeden etat nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych w przedszkolach, szkołach i zespołach, o których mowa w ust. 1, prowadzonych przez dany organ prowadzący, nie może być wyższa niż średnia arytmetyczna liczby dzieci lub uczniów przypadających na jeden etat nauczycieli pedagogów, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych w przedszkolach, szkołach i zespołach, o których mowa w ust. 1, prowadzonych przez ten organ prowadzący, według stanu na dzień 30 września 2021 r. i 30 września 2020 r.

14. Do przedszkoli i szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. a i b, oraz zespołów, w skład których wchodzi to przedszkołek lub ta szkoła, a także nauczycieli zatrudnionych w tych przedszkolach, szkołach i zespołach, mają zastosowanie przepisy ust. 1–3, 5, 6 i 8–13.

Art. 43. (uchylony)

Art. 44. (uchylony)

Art. 45. (uchylony)

Art. 46. (uchylony)

Rozdział 6

Nagrody i odznaczenia

Art. 47. 1. Za wieloletnią pracę nauczyciel otrzymuje nagrodę jubileuszową w wysokości:

- 1) za 20 lat pracy – 75 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) za 25 lat pracy – 100 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 3) za 30 lat pracy – 150 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 4) za 35 lat pracy – 200 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 5) za 40 lat pracy – 250 % wynagrodzenia miesięcznego.]

Nowe brzmienie
pkt 5 oraz
dodany pkt 6 w
ust. 1 w art. 47
wejdą w życie z
dn. 1.01.2026 r.
(Dz. U. z 2025 r.
poz. 1160).

< 5) za 40 lat pracy – 300 % wynagrodzenia miesięcznego;>

< 6) za 45 lat pracy – 400 % wynagrodzenia miesięcznego.>

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowe zasady jej obliczania i wypłacania.

Art. 48. Nauczycielowi przysługuje dodatkowe wynagrodzenie roczne na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1690).

Art. 49. 1. Tworzy się specjalny fundusz na nagrody dla nauczycieli za ich osiągnięcia [dydaktyczno-wychowawcze] <w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej>:

- 1) w budżetach organów prowadzących szkoły w wysokości co najmniej 1 % planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych, z przeznaczeniem na wypłaty nagród organów prowadzących szkoły i dyrektorów szkół;
- 2) w budżetach wojewodów łącznie w wysokości stanowiącej równowartość 1428 średnich wynagrodzeń nauczyciela dyplomowanego, z przeznaczeniem na wypłaty nagród kuratorów oświaty oraz nagród organów sprawujących nadzór pedagogiczny dla nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1;
- 3) w budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w wysokości stanowiącej równowartość 1049 średnich wynagrodzeń nauczyciela dyplomowanego, z przeznaczeniem na wypłaty nagród tego ministra.

<1a. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w budżetach poszczególnych wojewodów wyodrębnia się w wysokości proporcjonalnej do liczby nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 i 3, zatrudnionych na obszarze województwa, zaokrąglonej do pełnych tysięcy złotych.

1b. Liczbę nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 i 3, ustala się na podstawie danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 31 stycznia roku poprzedzającego rok, na który są planowane budżety wojewodów.

**Zmiana w ust. 1
w art. 49 wejdzie
w życie z dn.
1.01.2026 r. (Dz.
U. z 2025 r. poz.
1160).**

**Dodane ust. 1a–
1d w art. 49
wejdą w życie z
dn. 1.01.2026 r.
(Dz. U. z 2025 r.
poz. 1160).**

1c. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w terminie do dnia 31 marca roku poprzedzającego rok, na który są planowane budżety wojewodów, podaje wojewodom iloraz liczby nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 i 3, zatrudnionych na obszarze województwa i liczby tych nauczycieli zatrudnionych na obszarze kraju.

1d. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania monitoruje planowanie i wykorzystanie środków, o których mowa w ust. 1 pkt 2.>

2. Organy prowadzące szkoły ustalają kryteria i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w tym realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, oraz realizacji innych zadań statutowych szkoły, ze środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uwzględniając w szczególności sposób podziału środków na nagrody organów prowadzących szkoły i dyrektorów szkół, tryb zgłaszenia kandydatów do nagród oraz zasadę, że nagroda może być przyznana nauczycielowi po przepracowaniu w szkole co najmniej roku.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, kryteria i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w tym realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, oraz realizacji innych zadań statutowych szkoły, ze środków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, uwzględniając w szczególności tryb zgłaszenia kandydatów do nagród oraz zasadę, że nagroda może być przyznana nauczycielowi po przepracowaniu w szkole co najmniej 2 lat.

Art. 50. (uchylony)

Art. 51. 1. „Medal Komisji Edukacji Narodowej” nadawany będzie nauczycielom i innym osobom za szczególnie zasługi dla oświaty i wychowania.

2. „Medal Komisji Edukacji Narodowej” nadaje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady nadawania „Medalu Komisji Edukacji Narodowej”, tryb przedstawiania wniosków, wzór medalu, tryb jego wręczania

i sposób noszenia, z uwzględnieniem wymogów, jakie powinny spełniać wnioski o nadanie medalu.

Art. 52. (uchylony)

Rozdział 7

Uprawnienia socjalne i urlopy

Art. 53. 1. Dla nauczycieli dokonuje się corocznie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości ustalonej jako iloczyn planowanej, przeciętnej w danym roku kalendarzowym, liczby nauczycieli zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze zajęć (po przeliczeniu na pełny wymiar zajęć) skorygowanej w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych nauczycieli (po przeliczeniu na pełny wymiar zajęć) i 110 % kwoty bazowej, o której mowa w art. 30 ust. 3, obowiązującej w dniu 1 stycznia danego roku.

1a. Z odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, o którym mowa w ust. 1, wypłacane jest nauczycielowi do końca sierpnia każdego roku świadczenie urlopowe w wysokości odpisu podstawowego, o którym mowa w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ustalonego proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy i okresu zatrudnienia nauczyciela w danym roku szkolnym.

2. Dla nauczycieli będących emerytami lub rencistami oraz nauczycieli pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne dokonuje się odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości ustalonej jako iloczyn planowanej, przeciętnej w danym roku kalendarzowym liczby nauczycieli będących emerytami lub rencistami oraz nauczycieli pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, skorygowanej w końcu danego roku kalendarzowego do faktycznej, przeciętnej liczby tych nauczycieli i 42 % kwoty bazowej, o której mowa w art. 30 ust. 3, obowiązującej w dniu 1 stycznia danego roku.

2a. (uchylony)

3. Odpisy, o których mowa w ust. 1 i 2, łącznie z naliczonymi odpisami podstawowymi na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na pozostałych pracowników oraz emerytów, rencistów i nauczycieli pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne – byłych pracowników, stanowią jeden fundusz w szkole.

3a. W przypadku likwidacji szkoły lub przekazania jej prowadzenia osobie prawnej niebędącej jednostką samorządu terytorialnego lub osobie fizycznej, na

podstawie art. 9 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, organ prowadzący szkołę jest obowiązany wskazać inną szkołę, w której będzie naliczany odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na każdego nauczyciela będącego emerytem lub rencistą zlikwidowanej lub przekazanej szkoły oraz nauczyciela pobierającego nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, którego szkoła była ostatnim miejscem pracy. Osoby te korzystają z usług i świadczeń finansowanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych na zasadach i warunkach ustalonych w regulaminie obowiązującym we wskazanej szkole.

4. Organ prowadzący szkołę może tworzyć służbę socjalną powołaną do gospodarowania funduszem, o którym mowa w ust. 3.

5. W sprawach nieuregulowanych w ust. 1–4 stosuje się przepisy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Art. 53a. 1. Nauczyciel odbywający przygotowanie do zawodu nauczyciela otrzymuje jednorazowe świadczenie na start w wysokości 1000 zł.

2. Świadczenie, o którym mowa w ust. 1, jest wypłacane w terminie 30 dni od dnia, w którym nauczyciel rozpoczął odbywanie przygotowania do zawodu nauczyciela.

3. Nauczyciel pozostający jednocześnie w więcej niż jednym stosunku pracy świadczenie, o którym mowa w ust. 1, otrzymuje w szkole wskazanej jako podstawowe miejsce zatrudnienia.

4. Nauczyciel może otrzymać świadczenie na start w wysokości 1000 zł nie więcej niż jeden raz w okresie całego zatrudnienia.

5. Świadczenia, o którym mowa w ust. 1, nie uwzględnia się przy obliczaniu kwot wydatkowanych na średnie wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3.

Art. 54. 1. (uchylony)

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. Nauczycielowi posiadającemu kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela, zatrudnionemu na terenie wsi lub w mieście liczącym do 5000 mieszkańców, przysługuje odrębny dodatek w wysokości 10 % wynagrodzenia

zasadniczego. Organ prowadzący szkołę może podwyższyć dodatek nauczycielowi zatrudnionemu na terenie wiejskim, na którym występuje deficyt kadra.

6. (uchylony)

7. (uchylony)

8. (uchylony)

Art. 55. (uchylony)

Art. 56. (uchylony)

Art. 57. (uchylony)

Art. 58. (uchylony)

Art. 59. (uchylony)

Art. 60. (uchylony)

Art. 61. (uchylony)

Art. 62. (uchylony)

Art. 63. 1. Nauczyciel, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17).

2. Organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są obowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone.

Art. 64. 1. Nauczycielowi zatrudnionemu w szkole, w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze odpowiadającym okresowi ferii i w czasie ich trwania.

2. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 1, może być zobowiązany przez dyrektora do wykonywania w czasie tych ferii następujących czynności:

- 1) przeprowadzania egzaminów;
- 2) prac związanych z zakończeniem roku szkolnego i przygotowaniem nowego roku szkolnego;
- 3) opracowywania szkolnego zestawu programów oraz uczestniczenia w doskonaleniu zawodowym w określonej formie.

Czynności, o których mowa w pkt 1–3, nie mogą łącznie zająć nauczycielowi więcej niż 7 dni.

2a. Dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który przez okres co najmniej 10 miesięcy pełni obowiązki kierownicze w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 35 dni roboczych w czasie ustalonym w planie urlopów.

3. Nauczycielom zatrudnionym w szkołach, w których nie są przewidziane ferie szkolne, przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 35 dni roboczych w czasie ustalonym w planie urlopów.

3a. Nauczycielowi, który w ramach jednego stosunku pracy realizuje obowiązki nauczyciela szkoły, o której mowa w ust. 1, oraz szkoły, o której mowa w ust. 3, przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego określonego dla nauczyciela szkoły, w której nauczyciel realizuje większą liczbę godzin zajęć, a w przypadku realizowania w tych szkołach równej liczby godzin zajęć nauczycielowi przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego określonego dla nauczyciela szkoły, o której mowa w ust. 1.

4. W ramach ustalonego w ust. 1 wymiaru urlopu wypoczynkowego nauczyciel ma prawo do nieprzerwanego co najmniej czterotygodniowego urlopu wypoczynkowego.

5. Nauczyciel zatrudniony przez cały okres trwania zajęć w danym roku szkolnym w szkole, w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze i na zasadach określonych w ust. 1. Nauczyciel zatrudniony przez okres krótszy niż 10 miesięcy w szkole, w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do określonego w umowie okresu prowadzenia zajęć.

5a. Nauczyciel zatrudniony w szkole, w której nie są przewidziane ferie szkolne, w przypadku nawiązania lub ustania stosunku pracy w trakcie roku kalendarzowego, ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do okresu przepracowanego, zgodnie z odrębnymi przepisami.

5b. Przepis ust. 5a stosuje się odpowiednio do dyrektora i wicedyrektora szkoły oraz nauczyciela zajmującego inne stanowisko kierownicze w szkole, a także

nauczyciela, który przez okres co najmniej 10 miesięcy pełni obowiązki kierownicze w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze.

Art. 65. Nauczyciel zatrudniony w szkole, w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, uzyskuje prawo do pierwszego urlopu w ostatnim dniu poprzedzającym ferie szkolne, a prawo do drugiego i dalszych urlopów – w każdym następnym roku kalendarzowym.

Art. 66. 1. W razie niewykorzystania urlopu wypoczynkowego w całości lub w części w okresie ferii szkolnych z powodu niezdolności do pracy wywołanej chorobą lub odosobnieniem w związku z chorobą zakaźną, urlopu macierzyńskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego, urlopu dla poratowania zdrowia, odbywania ćwiczeń wojskowych albo krótkotrwałego przeszkolenia wojskowego – nauczycielowi przysługuje urlop w ciągu roku szkolnego w wymiarze uzupełniającym do 8 tygodni.

2. W razie niewykorzystania przysługującego urlopu wypoczynkowego z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, powołania do zasadniczej służby wojskowej albo do odbywania zastępczo obowiązku tej służby, do okresowej służby wojskowej lub do odbywania długotrwałego przeszkolenia wojskowego – nauczycielowi przysługuje ekwiwalent pieniężny za okres niewykorzystanego urlopu, nie więcej jednak niż za 8 tygodni w odniesieniu do nauczycieli, o których mowa w art. 64 ust. 1, a nie więcej niż za 35 dni roboczych w odniesieniu do nauczycieli, o których mowa w art. 64 ust. 2a i 3.

3. (uchylony)

Art. 66a. 1. Jeżeli nauczyciel szkoły, o której mowa w art. 64 ust. 3, nie może rozpoczęć urlopu wypoczynkowego w ustalonym terminie z przyczyn usprawiedliwiających nieobecność w pracy, a w szczególności z powodu:

- 1) czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby,
- 2) odosobnienia w związku z chorobą zakaźną,
- 3) powołania na ćwiczenia wojskowe lub na przeszkolenie wojskowe albo stawienia się do pełnienia terytorialnej służby wojskowej rotacyjnie, na czas do 3 miesięcy,
- 4) urlopu macierzyńskiego,
- 4a) uzupełniającego urlopu macierzyńskiego,

5) urlopu dla poratowania zdrowia

– urlop wypoczynkowy ulega przesunięciu na termin późniejszy.

2. Część urlopu wypoczynkowego niewykorzystaną z powodu:

- 1) czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby,
 - 2) odosobnienia w związku z chorobą zakaźną,
 - 3) odbywania ćwiczeń wojskowych lub przeszkołenia wojskowego albo pełnienia terytorialnej służby wojskowej rotacyjnie, przez czas do 3 miesięcy,
 - 4) urlopu macierzyńskiego,
 - 4a) uzupełniającego urlopu macierzyńskiego,
 - 5) urlopu dla poratowania zdrowia
- udziela się w terminie późniejszym.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do dyrektora i wicedyrektora szkoły oraz nauczyciela pełniącego inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczyciela, który przez okres co najmniej 10 miesięcy pełni obowiązki kierownicze w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze.

Art. 67. 1. Za czas urlopu wypoczynkowego nauczycielowi przysługuje wynagrodzenie, jakie by otrzymał, gdyby w tym czasie pracował. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i zajęcia dodatkowe oblicza się na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z okresu wszystkich miesięcy danego roku szkolnego, poprzedzających miesiąc rozpoczęcia urlopu, a jeżeli okres zatrudnienia jest krótszy od roku szkolnego – z tego okresu.

2. Jeżeli wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczenia wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i zajęcia dodatkowe uległa zmianie w okresie, z którego oblicza się wynagrodzenie za urlop, lub w miesiącu wykorzystywania urlopu, wynagrodzenie to ulega przeliczeniu.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

Art. 67a. 1. Z wnioskiem o udzielenie urlopu wychowawczego nauczyciel występuje do organu, który nawiązał z nim stosunek pracy.

2. Wniosek o udzielenie urlopu wychowawczego powinien być zgłoszony co najmniej na 1 miesiąc przed wskazanym terminem rozpoczęcia tego urlopu.

3. Termin zakończenia urlopu wychowawczego powinien przypadać na dzień poprzedzający rozpoczęcie roku szkolnego; w takim przypadku termin udzielonego urlopu ulega odpowiedniemu skróceniu, a na wniosek nauczyciela – odpowiedniemu przedłużeniu.

4. Przepis ust. 3 nie ma zastosowania, jeżeli urlop wychowawczy został udzielony w wymiarze nieprzekraczającym 1 miesiąca.

Art. 67b. Nauczyciel może zrezygnować z udzielonego mu urlopu wychowawczego:

- 1) w każdym czasie – za zgodą organu udzielającego urlopu;
- 2) z początkiem roku szkolnego – po uprzednim zawiadomieniu organu udzielającego urlopu, co najmniej na 3 miesiące przed zamierzonym terminem podjęcia pracy.

Art. 67c. 1. W przypadku wykorzystywania urlopu wychowawczego nauczyciel nabywa prawo do urlopu wypoczynkowego z dniem rozpoczęcia ferii szkolnych przypadających po zakończeniu urlopu wychowawczego.

2. Nauczycielowi, który w związku z rozpoczęciem urlopu wychowawczego nie mógł wykorzystać przypadającego w okresie letnich ferii szkolnych urlopu wypoczynkowego, do którego nabył prawo – termin zakończenia urlopu wychowawczego powinien przypadać na koniec zajęć szkolnych.

Art. 67d. 1. Nauczyciel uprawniony do urlopu wychowawczego może złożyć dyrektorowi szkoły pisemny wniosek o obniżenie jego wymiaru czasu pracy oraz odpowiednio obniżenie wymiaru zatrudnienia do wymiaru nie niższego niż połowa pełnego wymiaru zatrudnienia w okresie, w którym mógłby korzystać z takiego urlopu. Dyrektor szkoły jest obowiązany uwzględnić wniosek nauczyciela.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się na 21 dni przed rozpoczęciem wykonywania pracy w obniżonym wymiarze zatrudnienia. Do wniosku dołącza się dokumenty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 186^{8a} Kodeksu pracy. Jeżeli wniosek został złożony bez zachowania terminu, dyrektor szkoły obniża wymiar zatrudnienia nie później niż z upływem 21 dni od dnia złożenia wniosku.

3. W przypadku nauczycieli szkół, w których organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, obniżenie wymiaru zatrudnienia może nastąpić bezpośrednio po zaprzestaniu korzystania przez nauczyciela lub drugiego rodzica, lub opiekuna dziecka z urlopu macierzyńskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego, a w innych przypadkach – z początkiem roku szkolnego.

4. Jeżeli oboje rodzice lub opiekunowie dziecka są zatrudnieni, z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, może korzystać jedno z nich.

5. Skorzystanie z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, nie powoduje zmiany podstawy nawiązania stosunku pracy z nauczycielem.

Art. 67e. 1. Nauczycielowi wychowującemu przynajmniej jedno dziecko w wieku do 14 lat przysługuje w ciągu roku kalendarzowego zwolnienie od pracy w wymiarze 2 dni, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

2. Prawo do zasiłku za czas nieobecności w pracy z powodu konieczności sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem regulują odrębne przepisy.

3. Jeżeli oboje rodzice lub opiekunowie dziecka są zatrudnieni, z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, może korzystać jedno z nich.

Art. 67f. Jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej, nauczycielowi przysługują uprawnienia pracownika związane z rodzicielstwem określone w Kodeksie pracy, z wyjątkiem art. 188¹.

Art. 67g. 1. Nauczyciel nieposiadający prawa do urlopu wychowawczego, opiekujący się dzieckiem, do ukończenia przez nie 8. roku życia, może złożyć wniosek w postaci papierowej lub elektronicznej o obniżenie jego wymiaru czasu pracy oraz odpowiednio obniżenie wymiaru zatrudnienia do wymiaru nie niższego niż połowa pełnego wymiaru zatrudnienia w okresie nie dłuższym niż do ukończenia przez dziecko 8. roku życia.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się na 21 dni przed wnioskowanym terminem rozpoczęcia wykonywania pracy w obniżonym wymiarze zatrudnienia.

3. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, wskazuje się:

- 1) imię i nazwisko oraz datę urodzenia dziecka;
- 2) przyczynę konieczności skorzystania z obniżonego wymiaru zatrudnienia;

3) termin rozpoczęcia i zakończenia korzystania z obniżonego wymiaru zatrudnienia.

4. Dyrektor szkoły rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając potrzeby nauczyciela, w tym termin oraz przyczynę konieczności korzystania z obniżonego wymiaru zatrudnienia, a także potrzeby i możliwości wynikające z organizacji pracy szkoły.

5. Po rozpatrzeniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, dyrektor szkoły informuje nauczyciela w postaci papierowej lub elektronicznej o uwzględnieniu wniosku albo o przyczynie odmowy uwzględnienia wniosku, albo o innym możliwym terminie zastosowania obniżonego wymiaru zatrudnienia niż wskazany we wniosku, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku.

6. Skorzystanie z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, nie powoduje zmiany podstawy nawiązania stosunku pracy z nauczycielem.

7. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 1, może w każdym czasie złożyć wniosek w postaci papierowej lub elektronicznej o powrót do poprzedniej organizacji pracy przed upływem terminu zakończenia korzystania z obniżonego wymiaru zatrudnienia, gdy uzasadnia to zmiana okoliczności będąca podstawą do korzystania przez nauczyciela z tego obniżenia. Dyrektor szkoły, po rozpatrzeniu wniosku, informuje nauczyciela w postaci papierowej lub elektronicznej o uwzględnieniu albo przyczynie odmowy uwzględnienia wniosku, albo o możliwym terminie powrotu do pracy, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku.

Art. 68. 1. Nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć przysługuje urlop płatny dla dalszego kształcenia się oraz inne ulgi i świadczenia związane z tym kształceniem. Nauczyciel może otrzymać urlop płatny lub bezpłatny dla celów naukowych, artystycznych, oświatowych, a bezpłatny z innych ważnych przyczyn.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady udzielania urlopów, ulg i świadczeń, o których mowa w ust. 1, oraz organy uprawnione do ich udzielania, uwzględniając w szczególności:

- 1) płatne urlopy szkoleniowe dla nauczycieli odbywających studia wyższe oraz kształcących się w zakładach kształcenia nauczycieli;
- 2) udzielanie przez organy prowadzące szkoły i dyrektorów szkół pomocy nauczycielom kształcącym się;

- 3) udzielanie nauczycielom kształcącym się poza miejscem zamieszkania świadczeń związanych z przejazdami, zakwaterowaniem i wyżywieniem.

Art. 68a. 1. Nauczyciel ma prawo do zwolnienia od pracy z powodu działania siły wyższej w pilnych sprawach rodzinnych spowodowanych chorobą lub wypadkiem, jeżeli jest niezbędną natychmiastową obecność nauczyciela, w wymiarze 2 dni w roku kalendarzowym, z zachowaniem prawa do połowy wynagrodzenia, o którym mowa w art. 30.

2. Dyrektor szkoły jest obowiązany udzielić zwolnienia od pracy, o którym mowa w ust. 1, na wniosek zgłoszony w postaci papierowej lub elektronicznej najpóźniej w dniu korzystania z tego zwolnienia.

Art. 68b. 1. Nauczycielowi przysługuje bezpłatny urlop opiekuńczy w wymiarze 5 dni w roku kalendarzowym w celu zapewnienia osobistej opieki lub wsparcia osobie będącej członkiem rodziny lub zamieszkującej w tym samym gospodarstwie domowym, która wymaga opieki lub wsparcia z poważnych względów medycznych.

2. Przy udzielaniu urlopu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału Ia działu siódmego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Art. 69. 1. (uchylony)

2. W razie gdy czas pracy kobiety karmiącej dziecko wynosi ponad 4 godziny ciągłej pracy dziennie, przysługuje jej prawo korzystania z jednej godziny przerwy wliczanej do czasu pracy.

Art. 70. 1. Nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, który wniósł podanie o przeniesienie do miejscowości będącej miejscem stałego zamieszkania współmałżonka, jeżeli podanie o przeniesienie nie może być uwzględnione z powodu niemożności zatrudnienia go w zawodzie nauczycielskim w miejscu stałego zamieszkania współmałżonka, dyrektor szkoły udziela urlopu bezpłatnego.

2. Okres urlopu bezpłatnego, o którym mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 2 lat. Jeżeli w tym okresie nauczyciel nie podjął ponownie pracy, stosunek pracy ulega rozwiązaniu.

Rozdział 7a

Finansowanie dokształcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli

Art. 70a. 1. W budżetach organów prowadzących szkoły wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych – w wysokości 0,8 % planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Przepis ust. 1 nie obejmuje finansowania publicznych placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

3. Podziału środków, o których mowa w ust. 1, dokonuje się po zasięgnięciu opinii zakładowych organizacji związkowych będących jednostkami organizacyjnymi organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego albo jednostkami organizacyjnymi organizacji związkowych wchodzących w skład organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, zrzeszających nauczycieli.

3a. Ze środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w ust. 1, dofinansowuje się:

- 1) koszty udziału nauczycieli w seminariach, konferencjach, wykładach, warsztatach, szkoleniach, studiach podyplomowych oraz innych formach doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzonych odpowiednio przez placówki doskonalenia nauczycieli, uczelnie oraz inne podmioty, których zadania statutowe obejmują doskonalenie zawodowe nauczycieli;
- 2) koszty udziału nauczycieli w formach kształcenia nauczycieli prowadzonych przez uczelnie i placówki doskonalenia nauczycieli;
- 3) wspomaganie szkół oraz sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli prowadzonych przez placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne i biblioteki pedagogiczne;
- 4) koszty udziału nauczycieli, o których mowa w art. 70c ust. 1, w szkoleniach branżowych;

5) koszty konsultacji i innych form doskonalenia zawodowego nauczycieli, prowadzonych przez konsultantów, o których mowa w art. 9g ust. 11a pkt 5 lit. c, artystów o znaczącym dorobku artystycznym lub dydaktycznym lub specjalistów w danym zakresie sztuki albo nauki, dla nauczycieli zajęć edukacyjnych artystycznych w szkołach artystycznych.

4. W budżetach wojewodów wyodrębnia się środki na wspieranie organizacji doradztwa metodycznego na obszarze województwa, w łącznej wysokości 12 400 średnich wynagrodzeń nauczyciela dyplomowanego.

5. Środki na realizację zadania, o którym mowa w ust. 4, w budżetach poszczególnych wojewodów wyodrębnia się w wysokości proporcjonalnej do liczby nauczycieli zatrudnionych w województwie, ustalonej na podstawie danych systemu informacji oświatowej.

6. Ze środków, o których mowa w ust. 4, wojewoda udziela jednostkom samorządu terytorialnego prowadzącym placówki doskonalenia nauczycieli zatrudniające doradców metodycznych, o których mowa w art. 183 ust. 4 ustawy – Prawo oświatowe, dotacji na finansowanie wydatków związanych z zatrudnieniem nauczycieli w celu realizacji zadań doradcy metodycznego. Przekazanie dotacji następuje na podstawie umowy.

7. W budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania wyodrębnia się środki na realizację ogólnokrajowych zadań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w łącznej wysokości 2700 średnich wynagrodzeń nauczyciela dyplomowanego, z zastrzeżeniem ust. 8.

8. Przepis ust. 7 nie obejmuje finansowania publicznych placówek doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym prowadzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

8a. Ze środków, o których mowa w ust. 7, dofinansowuje się:

- 1) centralne programy kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- 2) zadania w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, zlecone uczelniom lub innym podmiotom.

9. (uchylony)

Art. 70b. (uchylony)

Art. 70c. 1. Nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczyciele praktycznej nauki zawodu, zatrudnieni w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w rozumieniu art. 4 pkt 28a lit. a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz placówkach kształcenia ustawicznego i centrach kształcenia zawodowego, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy, są obowiązani doskonalić umiejętności i kwalifikacje zawodowe potrzebne do wykonywania pracy przez uczestniczenie w szkoleniach branżowych realizowanych w trzyletnich cyklach, w łącznym wymiarze 40 godzin w cyklu.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy nauczycieli:

- 1) prowadzących działalność gospodarczą związaną z nauczonym zawodem albo indywidualne gospodarstwo rolne, którego działalność jest związana z nauczonym zawodem, lub
- 2) zatrudnionych u pracodawców na stanowiskach związanych z nauczonym zawodem, lub
- 3) zatrudnionych w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z nauczonym zawodem, lub
- 4) realizujących wyłącznie obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu danej części efektów kształcenia obejmującej język obcy zawodowy, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe.

3. Za spełnienie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, uznaje się również odpowiednio udział nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz nauczycieli praktycznej nauki zawodu, o których mowa w ust. 1, w formach doskonalenia zawodowego realizowanych u pracodawców w ramach regionalnych programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324).

4. Szkolenia branżowe organizuje dyrektor szkoły, placówki lub centrum, o których mowa w ust. 1. W przypadku nauczyciela zatrudnionego w więcej niż jednej szkole lub placówce szkolenia branżowe organizuje dyrektor szkoły lub placówki wskazanej przez nauczyciela jako podstawowe miejsce zatrudnienia.

5. Dyrektor szkoły, placówki lub centrum, o których mowa w ust. 1, kieruje nauczyciela na szkolenie branżowe odpowiednio w branżowym centrum umiejętności,

u pracodawcy lub w indywidualnym gospodarstwie rolnym, z własnej inicjatywy lub na wniosek nauczyciela.

6. Dyrektor szkoły zwalnia nauczyciela odbywającego szkolenie branżowe z całości lub części dnia pracy, na czas niezbędny, aby punktualnie przybyć na szkolenie oraz na czas jego trwania, jeżeli organizacja szkolenia branżowego tego wymaga.

7. Za czas zwolnienia z całości lub części dnia pracy nauczyciel, o którym mowa w ust. 6, zachowuje prawo do wynagrodzenia.

8. Nauczycielowi odbywającemu szkolenie branżowe w innej miejscowości niż miejsce zamieszkania lub miejsce pracy nauczyciela przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

9. Nauczyciel, w terminie 30 dni od dnia zakończenia szkolenia branżowego, przedkłada dyrektorowi szkoły, placówki lub centrum, o których mowa w ust. 1, informację o zakresie i wymiarze odbytego szkolenia branżowego, potwierdzoną przez dyrektora branżowego centrum umiejętności, pracodawcę lub osobę prowadzącą indywidualne gospodarstwo rolne.

10. Nauczyciel skierowany na szkolenie branżowe, który bez uzasadnionych przyczyn nie podejmie szkolenia albo je przerwie, jest obowiązany do zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 8, poniesionych przez szkołę, placówkę lub centrum, o których mowa w ust. 1.

11. Koszty szkolenia branżowego mogą być finansowane:

- 1) przez pracodawców lub osoby prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne, lub
- 2) ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego, o którym mowa w art. 125 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), na zasadach dotyczących kursów, lub
- 3) ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, o których mowa w art. 70a ust. 1, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 70d, lub
- 4) ze środków pochodzących z programów edukacyjnych Unii Europejskiej.

12. W przypadku realizacji szkoleń branżowych w wymiarze większym niż 40 godzin w trzyletnim cyklu, źródłem finansowania tych szkoleń nie mogą być środki, o których mowa w ust. 11 pkt 2 i 3.

Art. 70d. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje wydatków związanych z organizacją i prowadzeniem doskonalenia zawodowego nauczycieli, które mogą być dofinansowywane ze środków, o których mowa w art. 70a ust. 1,
- 2) warunki, tryb i kryteria przyznawania środków, o których mowa w art. 70a ust. 1,
- 3) szczegółowe cele szkolenia branżowego oraz tryb i warunki kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe
– uwzględniając kompetencje organów wymienionych w art. 70a ust. 1 oraz dyrektorów szkół w zakresie planowania i wydatkowania środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli, a także konieczność organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli w sposób służący podnoszeniu jakości pracy szkół oraz efektywnego gospodarowania środkami przeznaczonymi na doskonalenie zawodowe nauczycieli i środkami na finansowanie kosztów szkoleń branżowych pochodząymi z innych źródeł.

Rozdział 8

Ochrona zdrowia

Art. 71. (uchylony)

Art. 72. 1. Niezależnie od przysługującego nauczycielowi i członkom jego rodziny prawa do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, organy prowadzące szkoły przeznaczą corocznie w budżetach odpowiednie środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz określą rodzaje świadczeń przyznawanych w ramach tej pomocy oraz warunki i sposób ich przyznawania.

2. (uchylony)
3. (uchylony)

4. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, zachowują nauczyciele po przejściu na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne bez względu na datę przejścia na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne.

Art. 73. 1. Nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, po przepracowaniu nieprzerwanie co najmniej 7 lat w szkole w wymiarze nie niższym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, dyrektor szkoły udziela urlopu dla poratowania zdrowia:

- 1) w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia:
 - a) choroby zagrażającej wystąpieniem choroby zawodowej lub
 - b) choroby, w której powstaniu czynniki środowiska pracy lub sposób wykonywania pracy odgrywają istotną rolę, lub
- 2) na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową
– w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo roku.

1a. Okres siedmioletniej pracy w szkole, o którym mowa w ust. 1, uważa się za nieprzerwany, jeżeli nauczyciel podjął zatrudnienie w szkole nie później niż w ciągu 3 miesięcy po ustaniu poprzedniego stosunku pracy w tej samej lub innej szkole.

2. Nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, urlop dla poratowania zdrowia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie może być udzielony na okres dłuższy niż do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nauczyciel nabywa uprawnienia emerytalne.

3. Do okresu siedmioletniej pracy w szkole, o którym mowa w ust. 1, wlicza się okresy czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby oraz urlopu innego niż wypoczynkowy, trwające łącznie nie dłużej niż 6 miesięcy. W przypadku okresu niezdolności do pracy i urlopu trwających dłużej niż 6 miesięcy wymagany okres pracy przedłuża się o ten okres.

4. Wymóg siedmioletniego okresu pracy w szkole dotyczy udzielenia pierwszego urlopu dla poratowania zdrowia.

5. W okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia nauczyciel zachowuje prawo do comiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatku, o którym mowa w art. 54 ust. 5.

6. W przypadku udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia w wymiarze dłuższym niż 30 dni, nauczyciel podlega kontrolnym badaniom lekarskim w celu ustalenia zdolności do wykonywania pracy na dotychczasowym stanowisku.

7. W okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia nauczyciel nie może nawiązać stosunku pracy lub podjąć innej działalności zarobkowej. W przypadku stwierdzenia, że w okresie urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciel podejmuje inny stosunek pracy lub inną działalność zarobkową, dyrektor szkoły odwołuje nauczyciela z urlopu, określając termin, w którym nauczyciel obowiązany jest do powrotu do pracy.

8. Nauczycielowi można udzielić kolejnego urlopu dla poratowania zdrowia nie wcześniej niż po upływie roku od dnia zakończenia poprzedniego urlopu dla poratowania zdrowia. Łączny wymiar urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciela w okresie całego zatrudnienia nie może przekraczać 3 lat.

9. (uchylony)

10. O potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia choroby zagrażającej wystąpieniem choroby zawodowej lub choroby, w której powstaniu czynniki środowiska pracy lub sposób wykonywania pracy mogą odgrywać istotną rolę, orzeka lekarz posiadający uprawnienia do wykonywania badań, o których mowa w art. 229 § 1, 2 i 5 Kodeksu pracy, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 229 § 8 Kodeksu pracy, wykonujący działalność w jednostce służby medycyny pracy, z którą szkoła zawarła umowę, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 437), zwany dalej „uprawnionym lekarzem”.

10a. Dyrektor szkoły, na pisemny wniosek nauczyciela o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia, w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od dnia złożenia wniosku, wydaje skierowanie na badanie lekarskie przeprowadzane przez uprawnionego lekarza.

10b. Uprawniony lekarz orzeka o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia na podstawie:

- 1) wyników przeprowadzonego przez siebie badania lekarskiego;
- 2) wyników badań dodatkowych lub konsultacji specjalistycznych, których przeprowadzenie uzna za niezbędne;
- 3) dokumentacji medycznej z przebiegu dotychczasowego leczenia.

10c. Uprawniony lekarz wydaje orzeczenie lekarskie o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia, określające czas potrzebny na przeprowadzenie zalecanego leczenia.

10d. Nauczycielowi i dyrektorowi szkoły przysługuje odwołanie od orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w ust. 10c, do wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy właściwego ze względu na miejsce zamieszkania nauczyciela lub ze względu na siedzibę szkoły. W przypadku gdy orzeczenie lekarskie zostało wyданie przez uprawnionego lekarza zatrudnionego w wojewódzkim ośrodku medycyny pracy, odwołanie od tego orzeczenia wnosi się do instytutu badawczego w dziedzinie medycyny pracy najbliższego ze względu na miejsce zamieszkania nauczyciela lub ze względu na siedzibę szkoły.

10e. Odwołanie wraz z uzasadnieniem wnosi się na piśmie w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w ust. 10c, za pośrednictwem uprawnionego lekarza, który wydał to orzeczenie.

10f. Uprawniony lekarz przekazuje odwołanie wraz z kopią dokumentacji badań, o których mowa w ust. 10b, podmiotowi właściwemu do rozpatrzenia odwołania w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania.

10g. Podmiot właściwy do rozpatrzenia odwołania, w terminie 30 dni od dnia otrzymania odwołania, wydaje orzeczenie lekarskie po przeprowadzeniu badań lekarskich. Orzeczenie to jest ostateczne.

10h. Koszty badań, o których mowa w ust. 10b pkt 1 i 2 oraz ust. 10g, ponosi szkoła.

10i. Dyrektor szkoły udziela nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia na podstawie orzeczenia lekarskiego.

10j. Urlopu dla poratowania zdrowia na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową dyrektor szkoły udziela na podstawie potwierdzonego skierowania, o którym mowa w art. 33 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146), na okres ustalony w tym skierowaniu.

11. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres oraz tryb przeprowadzania badania lekarskiego, w celu udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia,

- 2) wzór skierowania, o którym mowa w ust. 10a,
- 3) wzór orzeczenia lekarskiego o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia
– uwzględniając konieczność przyjęcia obiektywnych i niezbędnych kryteriów oceny stanu zdrowia dokonywanej w celu stwierdzenia potrzeby leczenia oraz określenia czasu na jego przeprowadzenie, a także zapewnienia jednolitości stosowanych dokumentów.

Rozdział 9

Dzień Edukacji Narodowej

Art. 74. W dniu rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej, 14 października każdego roku, obchodzony będzie Dzień Edukacji Narodowej. Dzień ten uznaje się za święto wszystkich pracowników oświaty i jest wolny od zajęć lekcyjnych.

Rozdział 10

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 75. 1. Nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6.

2. Za uchybienia przeciwko porządkowi pracy, w rozumieniu art. 108 Kodeksu pracy, wymierza się nauczycielom kary porządkowe zgodnie z Kodeksem pracy.

2a. Kar porządkowych, o których mowa w ust. 2, nie wymierza się za popełnienie czynu naruszającego prawa i dobro dziecka. O podejrzeniu popełnienia przez nauczyciela czynu naruszającego prawa i dobro dziecka dyrektor szkoły, a w przypadku podejrzenia popełnienia takiego czynu przez dyrektora szkoły – organ prowadzący szkołę, zawiadamia rzecznika dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 83, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o podejrzeniu popełnienia takiego czynu, chyba że okoliczności bezspornie wskazują, że nie doszło do popełnienia takiego czynu.

3. (uchylony)

Art. 76. 1. Karami dyscyplinarnymi dla nauczycieli są:

- 1) nagana z ostrzeżeniem;
- 2) zwolnienie z pracy;

- 3) zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie 3 lat od ukarania;
- 4) wydalenie z zawodu nauczyciela.

2. Kary dyscyplinarne wymierza komisja dyscyplinarna.

3. Wymierzenie kary dyscyplinarnej, o której mowa w ust. 1 pkt 4, jest równoznaczne z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela.

4. Rozwiążanie stosunku pracy po popełnieniu czynu stanowiącego podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania dyscyplinarnego oraz wymierzenia kary dyscyplinarnej.

5. Odpis prawomocnego orzeczenia o ukaraniu karą dyscyplinarną wraz z uzasadnieniem włącza się do akt osobowych nauczyciela.

Art. 77. 1. W sprawach dyscyplinarnych nauczycieli orzekają komisje dyscyplinarne:

- 1) w pierwszej instancji:
 - a) komisja dyscyplinarna przy wojewodzie właściwa dla nauczycieli wszystkich szkół funkcjonujących na terenie województwa,
 - b) komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania właściwa dla nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a;
 - 2) w drugiej instancji:
 - a) odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania,
 - b) odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
2. Właściwość miejscową komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, ustala się według miejsca zatrudnienia nauczyciela w chwili popełnienia czynu stanowiącego podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej.
3. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji składa się z co najmniej 5 członków.
4. Odwoławcza komisja dyscyplinarna składa się z co najmniej 10 członków.
5. Komisję dyscyplinarną powołuje się na okres czteroletniej kadencji.

Art. 77a. W sprawach uregulowanych w niniejszym rozdziale pozostających we właściwości wojewody nie stosuje się art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428).

Art. 78. 1. Członkiem komisji dyscyplinarnej może być nauczyciel:

- 1) który posiada stopień nauczyciela mianowanego albo dyplomowanego;
- 2) który posiada co najmniej pięcioletni staż pracy pedagogicznej w przedszkolu, szkole lub placówce, publicznej lub niepublicznej, lub innych jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1;
- 3) który ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z praw publicznych;
- 4) który nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) który nie był prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną;
- 6) wobec którego nie toczy się postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
- 7) który posiada nieposzlakowaną opinię.

2. Członków komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. a, oraz członków odwoławczej komisji dyscyplinarnej powołuje, odwołuje oraz ustala ich liczbę, w drodze zarządzenia, odpowiednio wojewoda, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania lub minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

3. Kandydatów na członków:

- 1) komisji dyscyplinarnych pierwszej instancji mogą zgłaszać:
 - a) rady pedagogiczne szkół objętych właściwością danej komisji dyscyplinarnej, spośród nauczycieli zatrudnionych w danej szkole,
 - b) organy sprawujące nadzór pedagogiczny, spośród pracowników zatrudnionych w tych organach,
 - c) organy właściwych wojewódzkich struktur reprezentatywnych związków zawodowych zrzeszających nauczycieli w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego;
- 2) odwoławczej komisji dyscyplinarnej mogą zgłaszać:
 - a) organy sprawujące nadzór pedagogiczny spośród pracowników zatrudnionych w tych organach oraz nauczycieli zatrudnionych w szkołach

objętych właściwością danego organu spośród kandydatów zgłoszonych przez rady pedagogiczne tych szkół,

- b) organy reprezentatywnych związków zawodowych zrzeszających nauczycieli w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

4. Organ zgłaszający kandydata na członka komisji dyscyplinarnej przedstawia uzasadnienie rekomendujące daną osobę do pełnienia obowiązków członka komisji dyscyplinarnej.

5. Członków komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. b, powołuje, odwołuje oraz ustala ich liczbę, w drodze zarządzenia, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, spośród:

- 1) pracowników urzędu obsługującego tego ministra;
- 2) pracowników jednostek podległych temu ministrowi;
- 3) nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a.

6. Obowiązków członka komisji dyscyplinarnej nie można pełnić dłużej niż przez trzy pełne następujące po sobie kadencje.

7. Członkowie komisji dyscyplinarnej powołani na trzecią następującą po sobie kadencję nie mogą stanowić więcej niż 1/2 powołanych członków komisji dyscyplinarnej.

Art. 79. 1. Członka komisji dyscyplinarnej odwołuje się przed upływem kadencji komisji w przypadku złożenia rezygnacji albo niespełniania warunków, o których mowa w art. 78 ust. 1.

2. Członka komisji dyscyplinarnej można odwołać przed upływem kadencji komisji w przypadku:

- 1) niewykonywania przez niego obowiązków członka komisji dyscyplinarnej;
- 2) zachowania uchybiającego godności członka komisji dyscyplinarnej.

3. W przypadku śmierci członka komisji dyscyplinarnej albo odwołania członka komisji dyscyplinarnej przed upływem kadencji komisji, organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, może powołać w jej skład nowego członka komisji dyscyplinarnej na okres do końca kadencji komisji. Przepisy art. 78 ust. 3 i 4 stosuje się.

4. Członek komisji dyscyplinarnej przeходzący w czasie trwania kadencji komisji na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne pełni swoje obowiązki do końca kadencji komisji.

5. Wykonywanie zadań w komisji dyscyplinarnej przez jej członków jest traktowane na równi z wykonywaniem obowiązków pracowniczych.

6. Szkoła lub organ zatrudniający nauczyciela powołanego na członka komisji dyscyplinarnej udziela mu zwolnienia od pracy na czas niezbędny do pełnienia funkcji w komisji.

Art. 80. 1. Organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, powołuje spośród członków komisji dyscyplinarnej przewodniczącego komisji oraz co najmniej dwóch jego zastępów.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania powołuje przewodniczącego komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. b, oraz jego zastępów spośród członków tej komisji, będących pracownikami urzędu obsługującego tego ministra lub jednostek podległych temu ministrowi.

Art. 81. 1. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji orzeka w składzie 3 członków.

2. Odwoławcza komisja dyscyplinarna orzeka w składzie:

- 1) 3 członków, jeżeli komisja dyscyplinarna pierwszej instancji wydała orzeczenie o ukaraniu karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 1–3;
- 2) 5 członków, jeżeli komisja dyscyplinarna pierwszej instancji wydała orzeczenie o ukaraniu karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4.

3. Do składu orzekającego komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. a, wchodzi co najmniej jeden nauczyciel zatrudniony w szkole tego samego typu, a do składu odwoławczej komisji dyscyplinarnej – co najmniej dwóch nauczycieli zatrudnionych w szkole tego samego typu co nauczyciel, którego dotyczy postępowanie.

4. Do składu orzekającego komisji dyscyplinarnej nie mogą być wyznaczeni członkowie komisji, którzy poprzednio brali udział w sprawie w jakimkolwiek charakterze.

5. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza skład orzekający w danej sprawie, w tym przewodniczącego składu orzekającego.

6. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. b, może wyznaczyć inne miejsce posiedzenia składu orzekającego niż siedziba komisji, w tym za granicą.

Art. 82. 1. Członek składu orzekającego podlega wyłączeniu od udziału w rozpoznawaniu sprawy, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio;
- 2) jest lub był małżonkiem obwinionego, jego obrońcy lub rzecznika dyscyplinarnego;
- 3) jest krewnym, powinowatym w linii prostej lub przełożonym obwinionego, jego obrońcy lub rzecznika dyscyplinarnego albo pozostaje z nimi w stosunku przysposobienia lub w służbowej zależności od nich;
- 4) był świadkiem czynu, którego dotyczy postępowanie.

2. Wyłączenie członka składu orzekającego od udziału w rozpoznawaniu sprawy może nastąpić również na uzasadniony wniosek członka składu orzekającego, rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub jego obrońcy, jeżeli zostanie uprawdopodobnione istnienie między nim a rzecznikiem dyscyplinarnym, obwinionym lub jego obrońcą okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.

3. Wniosek o wyłączenie członka składu orzekającego może być zgłoszony do czasu zamknięcia postępowania dowodowego w czasie rozprawy.

4. O wyłączeniu członka składu orzekającego decyduje przewodniczący komisji dyscyplinarnej.

Art. 83. 1. Organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, powołuje rzecznika dyscyplinarnego i co najmniej dwóch jego zastępów, spośród pracowników urzędu obsługującego ten organ.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, przy którym działa komisja dyscyplinarna pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. b, powołuje rzecznika dyscyplinarnego oraz jego zastępów spośród pracowników urzędu obsługującego tego ministra lub jednostek podległych temu ministrowi.

3. Rzecznik dyscyplinarny i jego zastępcy są związanymi poleceniami organu, który ich powołał.

4. Organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, może odwołać rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców w każdym czasie z ważnych powodów.

5. Wykonywanie zadań przez rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców jest traktowane na równi z wykonywaniem obowiązków pracowniczych.

Art. 84. 1. Rzecznik dyscyplinarny podlega wyłączeniu od udziału w sprawie, jeżeli sprawa dotyczy go bezpośrednio, jego małżonka, kremnego lub powinowatego w linii prostej albo osoby pozostającej z nim w stosunku przysposobienia.

2. Rzecznik dyscyplinarny może zostać wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że między nim a nauczycielem, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub jego obrońcą zachodzą okoliczności niewymienione w ust. 1, które mogą wywołać wątpliwość co do jego bezstronności.

3. O wyłączeniu rzecznika dyscyplinarnego decyduje organ, który go powołał. Obowiązki wyłączonego rzecznika dyscyplinarnego wykonuje jego zastępca.

4. Czynności rzecznika dyscyplinarnego, który został wyłączony od udziału w sprawie, dokonane zanim nastąpiło wyłączenie, pozostają w mocy. Organ, który powołał rzecznika dyscyplinarnego, lub komisja dyscyplinarna może postanowić o ponownym przeprowadzeniu określonych czynności.

Art. 85. 1. Rzecznik dyscyplinarny powołany przy komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji wszczyna postępowanie wyjaśniające na polecenie organu, który go powołał.

2. O wszczęciu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia nauczyciela, którego dotyczy to postępowanie, oraz dyrektora szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, a w przypadku nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły – tego nauczyciela oraz organ prowadzący szkołę. O wszczęciu postępowania wyjaśniającego dotyczącego czynu naruszającego prawa i dobro dziecka rzecznik dyscyplinarny zawiadamia także Rzecznika Praw Dziecka.

3. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, nie później niż w terminie 3 miesiące od dnia wszczęcia tego postępowania, rzecznik dyscyplinarny, za zgodą organu, który go powołał, kieruje do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji

wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

3a. Jeżeli nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, z powodu nieobecności w pracy nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, bieg terminu, o którym mowa w ust. 3, ulega zawieszeniu do dnia jego stawienia się do pracy.

4. Postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego wydaje się, jeżeli:

- 1) postępowanie wyjaśniające nie potwierdziło popełnienia przez nauczyciela czynu uchybiającego godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6;
- 2) za popełniony czyn nauczyciel został ukarany karą porządkową zgodnie z art. 108 Kodeksu pracy, chyba że popełniony czyn narusza prawa i dobro dziecka;
- 3) nauczyciel, w chwili popełnienia zarzucanego czynu, nie był zatrudniony na stanowisku nauczyciela w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1a i 2;
- 4) nauczyciel zmarł;
- 5) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone lub wcześniej wszczęte toczy się;
- 6) nastąpiło przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

5. Na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego nauczycielowi, którego dotyczy to postępowanie, oraz dyrektorowi szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, a w przypadku nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły – temu nauczycielowi oraz organowi prowadzącemu szkołę, służy zażalenie do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego dotyczącego czynu naruszającego prawa i dobro dziecka Rzecznikowi Praw Dziecka służy zażalenie do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.

6. Postanowienie komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji jest ostateczne.

Art. 85a. 1. Komisje dyscyplinarne są niezawisłe w zakresie orzekania.

2. Jeżeli w sprawie będącej przedmiotem postępowania dyscyplinarnego zapadł prawomocny skazujący wyrok sądowy, komisja dyscyplinarna jest związana ustaleniami sądu w zakresie winy.

3. Komisja dyscyplinarna orzeka na rozprawie lub na posiedzeniu niejawnym.
4. Rozstrzygnięcia komisji dyscyplinarnej zapadają w formie orzeczeń i postanowień. Orzeczenie co do istoty sprawy może być wydane wyłącznie na rozprawie.
5. Orzeczenia i postanowienia zapadają zwykłą większością głosów.
6. Orzeczenia komisji dyscyplinarnych wydane na rozprawie są ogłoszane jawnie.

Art. 85b. 1. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji wydaje:

- 1) postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego albo
- 2) postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, jeżeli:
 - a) postępowanie wyjaśniające nie potwierdziło popełnienia przez nauczyciela zarzuconego mu czynu,
 - b) zarzucany czyn nie zawiera znamion uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6,
 - c) za popełniony czyn nauczyciel został ukarany karą porządkową zgodnie z art. 108 Kodeksu pracy, chyba że popełniony czyn narusza prawa i dobro dziecka,
 - d) nauczyciel, w chwili popełnienia zarzuconego czynu, nie był zatrudniony na stanowisku nauczyciela w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1a i 2,
 - e) nauczyciel zmarł,
 - f) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone lub wcześniej wszczęte toczy się,
 - g) nastąpiło przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

2. Na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego nauczycielowi, którego dotyczy wniosek o wszczęcie tego postępowania, oraz dyrektorowi szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, a w przypadku nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły – temu nauczycielowi oraz organowi prowadzącemu szkołę, służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego dotyczącego czynu naruszającego prawa i dobro dziecka Rzecznikowi Praw Dziecka służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.

3. Postanowienie odwoławczej komisji dyscyplinarnej jest ostateczne.

Art. 85c. 1. Za obwinionego uważa się nauczyciela, któremu doręczono postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego.

2. Obwinionego nie uważa się za winnego zarzucanego mu czynu, dopóki nie zostanie mu udowodniona wina stwierdzona prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej.

3. Niedające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść obwinionego.

Art. 85d. 1. W postępowaniu wyjaśniającym nauczyciel, którego dotyczy to postępowanie, a w postępowaniu dyscyplinarnym – obwiniony, mają prawo do korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy. Obrońcą nie może być członek komisji dyscyplinarnej, przed którą toczy się postępowanie.

2. W przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wnosi o orzeczenie kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, przewodniczący składu orzekającego wyznacza obrońcę z urzędu.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania ustala, w drodze zarządzenia, listę obrońców z urzędu. Przepisy art. 77 ust. 5, art. 78 ust. 3, 4, 6 i 7 oraz art. 79 ust. 1–3 stosuje się odpowiednio.

4. Obrońcy z urzędu przysługuje wynagrodzenie za udział w postępowaniu dyscyplinarnym.

5. Obwiniony może mieć jednocześnie nie więcej niż dwóch obrońców z wyboru.

6. Obrońca jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z wykonywaniem czynności obrońcy.

Art. 85e. 1. Rozprawa jest jawna.

2. Wyłączenie jawności rozprawy może nastąpić ze względu na zakłócenie spokoju publicznego, obrazę dobrych obyczajów lub naruszenie ważnego interesu prywatnego.

3. Wyłączenie jawności rozprawy zarządza przewodniczący składu orzekającego.

4. W razie wyłączenia jawności rozprawy na rozprawie mogą być obecne po dwie osoby wskazane przez obwinionego i rzecznika dyscyplinarnego.

5. Nieuсправiedliwione niestawiennictwo na rozprawie obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

6. W przypadku uznania za usprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie obwinionego lub jego obrońcy, przewodniczący składu orzekającego wydaje postanowienie o odroczeniu rozprawy, ustalając jej nowy termin.

Art. 85f. 1. Jeżeli zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania dyscyplinarnego lub jeżeli o ten sam czyn wszczęto postępowanie karne albo postępowanie w sprawach o wykroczenia, przewodniczący składu orzekającego może wydać postanowienie o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego na czas trwania przeskody lub postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia.

2. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz obwinionemu lub jego obrońcy służy zażalenie do komisji odwoławczej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.

3. Przewodniczący składu orzekającego podejmuje zawieszone postępowanie dyscyplinarne nie później niż w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o ustaniu przeskody, o której mowa w ust. 1, albo o prawomocnym zakończeniu postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia.

Art. 85g. 1. W postępowaniu wyjaśniającym dowody są przeprowadzane przez rzecznika dyscyplinarnego, a w postępowaniu dyscyplinarnym – przez komisję dyscyplinarną. Nie wyłącza to prawa do zgłoszenia wniosku dowodowego przez nauczyciela, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwinionego.

2. W postępowaniu wyjaśniającym i postępowaniu dyscyplinarnym rzecznik dyscyplinarny lub komisja dyscyplinarna może przesłuchiwać świadków, zbierać i przeprowadzać wszelkie dowody konieczne dla wyjaśnienia sprawy, w tym zasięgać opinii biegłych, oraz przeglądać akta osobowe odpowiednio nauczyciela, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwinionego, a także sporządzać z nich notatki i kopie.

3. W postępowaniu wyjaśniającym i postępowaniu dyscyplinarnym należy przesłuchać odpowiednio nauczyciela, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwinionego oraz umożliwić mu złożenie wyjaśnień mogących mieć znaczenie dla sprawy.

4. Odmowa złożenia wyjaśnień przez nauczyciela, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub niezłożenie wyjaśnień z przyczyn leżących po stronie tego nauczyciela nie stanowi przeszkody w złożeniu przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 85h. 1. W postępowaniu wyjaśniającym świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 18. roku życia, można przesłuchać, jeżeli jego zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

2. W postępowaniu wyjaśniającym świadka, o którym mowa w ust. 1, przesłuchuje się tylko raz, chyba że w postępowaniu wyjaśniającym wyjdą na jaw nowe istotne okoliczności, których wyjaśnienie wymaga ponownego przesłuchania tego świadka, a jego zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

3. W postępowaniu dyscyplinarnym odczytuje się protokół przesłuchania świadka, o którym mowa w ust. 1.

4. W postępowaniu dyscyplinarnym świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 18. roku życia, można przesłuchać ponownie, wyłącznie jeżeli w postępowaniu dyscyplinarnym wyjdą na jaw nowe istotne okoliczności, których wyjaśnienie wymaga przesłuchania tego świadka, a jego zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a także na wniosek obwinionego, który w postępowaniu wyjaśniającym nie miał obrońcy.

5. Przy przesłuchaniu świadka, o którym mowa w ust. 1 i 4, nie może być obecny odpowiednio nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwiniony.

6. Przy przesłuchaniu świadka, o którym mowa w ust. 1 i 4, jest obecny psycholog.

7. Obrońca, jeżeli został ustanowiony, ma prawo wziąć udział w przesłuchaniu świadka, o którym mowa w ust. 1 i 4.

8. Przy przesłuchaniu świadka, o którym mowa w ust. 1 i 4, powinien być obecny rodzic, opiekun prawny lub osoba (podmiot) sprawująca pieczę zastępczą. Rodzic, opiekun prawny lub osoba (podmiot) sprawująca pieczę zastępczą w szczególnie uzasadnionych przypadkach może zrezygnować z obecności w przesłuchaniu.

Art. 85i. 1. W postępowaniu wyjaśniającym i postępowaniu dyscyplinarnym w zakresie nieuregulowanym odmiennie w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy art. 168–170, art. 171 § 1, 2 i 4–7, art. 173, art. 177 § 1 i 2, art. 178, art. 182, art. 183, art. 185, art. 186, art. 190 i art. 191 oraz art. 193–196, art. 198, art. 199, art. 200, art. 201 i art. 204–208 Kodeksu postępowania karnego.

2. Na każdym etapie postępowania wyjaśniającego nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub jego obrońca, a na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego – obwiniony lub jego obrońca, mogą przeglądać akta sprawy oraz sporządzać z nich notatki i kopie.

3. W postępowaniu wyjaśniającym i postępowaniu dyscyplinarnym do doręczeń stosuje się odpowiednio przepisy art. 39, art. 42, art. 43, art. 44, art. 46 i art. 47 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 85j. 1. Skład orzekający orzeka według swego przekonania opartego na ocenie wszystkich dowodów ujawnionych w toku rozprawy.

2. Komisje dyscyplinarne wydają orzeczenia po wysłuchaniu głosów rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy.

3. Przy wymiarze kary bierze się pod uwagę okoliczności zarzucanego czynu, stopień winy, szkodliwość społeczną czynu, a także zachowanie się obwinionego przed i po popełnieniu czynu.

4. Jeżeli obwiniony dopuścił się kilku czynów, wymierza się jedną karę za wszystkie czyny łącznie.

5. Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie o:

- 1) ukaraniu, mocą którego uznaje obwinionego winnym w całości lub w części zarzucanego mu czynu i wymierza karę dyscyplinarną, albo
- 2) uniewinnieniu, w przypadku gdy:
 - a) postępowanie dyscyplinarne nie potwierdziło popełnienia przez nauczyciela zarzucanego mu czynu,
 - b) zarzucany czyn nie zawiera znamion uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6, albo
- 3) umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, jeżeli:
 - a) za popełniony czyn nauczyciel został ukarany karą porządkową zgodnie z art. 108 Kodeksu pracy, chyba że popełniony czyn narusza prawa i dobro dziecka,

- b) nauczyciel, w chwili popełnienia zarzucanego czynu, nie był zatrudniony na stanowisku nauczyciela w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1a i 2,
- c) nauczyciel zmarł,
- d) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone lub wcześniej wszczęte toczy się,
- e) nastąpiło przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

6. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne umorzono z powodu śmierci nauczyciela, jego małżonek, rodzeństwo, krewny lub powinowany w linii prostej mogą złożyć wniosek o uwolnienie nauczyciela od zarzutów, w terminie roku od dnia śmierci nauczyciela.

7. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 6, komisja dyscyplinarna uchyla orzeczenie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego. Postępowanie dyscyplinarne toczy się dalej z udziałem pełnomocnika ustanowionego przez osobę, która złożyła wniosek.

Art. 85k. 1. Od wydanego przez komisję dyscyplinarną pierwszej instancji orzeczenia rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu lub jego obrońcy przysługuje prawo wniesienia odwołania, za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej, która wydała orzeczenie, do odwoławczej komisji dyscyplinarnej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie orzeczenia.

2. Przewodniczący odwoławczej komisji dyscyplinarnej odrzuca odwołanie wniesione przez osobę nieuprawnioną lub po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1.

3. Na postanowienie o odrzuceniu odwołania rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu lub jego obrońcy przysługuje zażalenie w terminie 7 dni od doręczenia postanowienia do odwoławczej komisji dyscyplinarnej.

4. Postanowienie odwoławczej komisji dyscyplinarnej jest ostateczne.

5. Odwołanie może być cofnięte do rozpoczęcia rozprawy w postępowaniu odwoławczym.

6. Orzeczenie, od którego odwołanie nie zostało wniesione w terminie lub wniesione odwołanie cofnięto, jest prawomocne i podlega wykonaniu.

Art. 85l. 1. Po przeprowadzeniu rozprawy odwoławcza komisja dyscyplinarna:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;
- 2) uchyla orzeczenie w całości lub w części i wydaje nowe orzeczenie;
- 3) uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji do ponownego rozpoznania; komisja może wskazać, jakie okoliczności komisja dyscyplinarna pierwszej instancji powinna wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

2. Wydanie orzeczenia na niekorzyść obwinionego może nastąpić jedynie w razie odwołania wniesionego przez rzecznika dyscyplinarnego.

3. Jeżeli orzeczenie komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji dotyczyło kilku obwinionych w sprawie, odwoławcza komisja dyscyplinarna uchyla zaskarżone orzeczenie i wydaje nowe orzeczenie na korzyść współobwinionych, choćby nie wnieśli odwołania, jeżeli je uchyliła i wydała orzeczenie na korzyść obwinionego, który wniósł odwołanie, a te same wzgłydy prawne przemawiają za uchyleniem i zmianą na korzyść pozostałych współobwinionych.

4. Orzeczenie odwoławczej komisji dyscyplinarnej jest prawomocne z chwilą jego ogłoszenia.

Art. 85m. 1. Od prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu lub jego obrońcy przysługuje odwołanie do sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem odwoławczej komisji dyscyplinarnej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

2. Do rozpatrzenia odwołania, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji. Od orzeczenia sądu apelacyjnego nie służy skarga kasacyjna.

Art. 85n. 1. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić, jeżeli:

- 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się rażącego naruszenia prawa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia;

- 2) po wydaniu orzeczenia ujawniono nowe fakty lub dowody nieznane w chwili jego wydania, wskazujące na to, że obwiniony jest niewinny, ukarano go za popełnienie innego czynu lub komisja dyscyplinarna bezpodstawnie umorzyła postępowanie;
- 3) w trakcie postępowania naruszono przepisy, przez co uniemożliwiono lub w poważnym stopniu utrudniono obwinionemu korzystanie z prawa do obrony, albo skład komisji dyscyplinarnej nie odpowiadał warunkom określonym w art. 81 ust. 2–4 lub zasiadała w niej osoba podlegająca wyłączeniu.

2. Wznowienie nie może nastąpić z przyczyny wymienionej w ust. 1 pkt 1, jeżeli była ona przedmiotem rozpoznania przez sąd apelacyjny – sąd pracy i ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w art. 85m ust. 1.

3. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyć obwinionego nie jest dopuszczalne po jego śmierci albo po upływie 3 lat od popełnienia czynu, którego dotyczy orzeczenie, a gdy czyn stanowił przestępstwo – po upływie okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa, lub w razie wykonania kary i jej zatarcia.

4. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego mogą składać obwiniony, jego obrońca, rzecznik dyscyplinarny, a po śmierci obwinionego lub gdy zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego poczytalności – także jego małżonek, rodzeństwo, krewny lub powinowaty w linii prostej. Wniosek składa się do komisji dyscyplinarnej, która wydała prawomocne orzeczenie w sprawie, w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o przyczynie uzasadniającej wznowienie.

5. Komisja dyscyplinarna, o której mowa w ust. 4, wydaje:

- 1) postanowienie o odmowie wznowienia postępowania dyscyplinarnego albo
- 2) postanowienie o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego.

6. Na postanowienie o odmowie wznowienia postępowania dyscyplinarnego, osobom, o których mowa w ust. 4, służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, z tym że odwoławcza komisja dyscyplinarna rozpatruje to zażalenie w innym składzie orzekającym.

7. Postanowienie o odmowie wznowienia postępowania dyscyplinarnego jest ostateczne.

8. Po wydaniu postanowienia o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego komisja dyscyplinarna, o której mowa w ust. 4, uchyla prawomocne orzeczenie

dyscyplinarne i przystępuje do ponownego rozpatrzenia sprawy, z tym że odwoławcza komisja dyscyplinarna uchyla prawomocne orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji.

9. Po ponowym rozpatrzeniu sprawy komisja dyscyplinarna orzeka co do istoty sprawy albo umarza postępowanie dyscyplinarne. Art. 85k i art. 85m stosuje się, z tym że odwoławcza komisja dyscyplinarna rozpatruje odwołanie w innym składzie orzekającym.

10. We wznowionym postępowaniu dyscyplinarnym nie można wydać orzeczenia na niekorzyść obwinionego, jeżeli wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego złożono na jego korzyść.

Art. 85o. 1. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 5 miesięcy od dnia powzięcia przez organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna pierwszej instancji, wiadomości o popełnieniu czynu uchybiającego godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6, oraz po upływie 2 lat od popełnienia tego czynu.

2. W przypadku popełnienia czynu o charakterze seksualnym na szkodę małoletniego przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej nie może nastąpić przed ukończeniem przez niego 24. roku życia.

3. Jeżeli nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, z powodu nieobecności w pracy nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, bieg pięciomiesięcznego terminu, o którym mowa w ust. 1, nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia jego stawienia się do pracy.

4. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, wszczęto postępowanie dyscyplinarne, karalność czynu uzasadniającego nałożenie kary dyscyplinarnej ustaje z upływem 5 lat od dnia popełnienia tego czynu.

5. Bieg pięcioletniego terminu, o którym mowa w ust. 4, ulega zawieszeniu od dnia wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 85f ust. 1, do dnia powzięcia przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej wiadomości o ustaniu przeszkody albo o prawomocnym zakończeniu postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia.

6. Jeżeli czyn stanowi przestępstwo, okresy, o których mowa w ust. 1 i 4, nie mogą być krótsze niż okres przedawnienia karalności tego przestępstwa.

7. (uchylony)

Art. 85p. 1. Przewodniczący komisji dyscyplinarnych i ich zastępcy, przewodniczący składów orzekających oraz rzecznicy dyscyplinarni i ich zastępcy otrzymują wynagrodzenie:

- 1) przewodniczący komisji dyscyplinarnej i jego zastępcy – wynagrodzenie miesięczne;
- 2) przewodniczący składu orzekającego – wynagrodzenie za rozpoznanie sprawy zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia;
- 3) rzecznik dyscyplinarny i jego zastępcy – wynagrodzenie za przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego oraz wynagrodzenie za udział w postępowaniu dyscyplinarnym.

2. Wysokość wynagrodzenia rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców ustala organ, który ich powołał, a wysokość wynagrodzenia przewodniczących komisji dyscyplinarnych i ich zastępców oraz przewodniczących składów orzekających – organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania wysokości wynagrodzenia przewodniczących komisji dyscyplinarnych i ich zastępców, przewodniczących składów orzekających oraz rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców, a także wysokość wynagrodzenia obrońcy z urzędu, uwzględniając zakres obciążenia zadaniami oraz konieczność sprawnego prowadzenia postępowania.

Art. 85q. 1. Obwinionemu, którego uniewinniono od popełnienia zarzucanego czynu, oraz świadkom i biegłym przysługuje równowartość zarobku utraconego w związku z udziałem w rozprawie oraz zwrot kosztów przejazdu zgodnie z przepisami w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwie lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, na obszarze kraju.

2. Członkom komisji dyscyplinarnej i rzecznikowi dyscyplinarnemu lub jego zastępcy przysługuje zwrot kosztów przejazdu zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 1.

Art. 85r. 1. Do kosztów postępowania należą:

- 1) wydatki na doręczenie wezwań i innych pism;
- 2) wynagrodzenie obrońcy z urzędu, o którym mowa w art. 85d ust. 4;

- 3) należności, o których mowa w art. 85p ust. 1 i art. 85q;
- 4) inne koszty, które organ, który powołał rzecznika dyscyplinarnego, albo organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, zaliczył do kosztów bezpośrednio związanych z prowadzeniem postępowania wyjaśniającego albo z rozpoznaniem sprawy.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1, poniesione w postępowaniu wyjaśniającym albo w postępowaniu przed komisją dyscyplinarną pokrywa odpowiednio organ, który powołał rzecznika dyscyplinarnego, albo organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna.

3. Koszty obrońcy z wyboru ponosi nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwiniony.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 81 ust. 6, koszty postępowania obejmują także należności określone w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, poza granicami kraju.

5. Obsługę komisji dyscyplinarnej zapewnia organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna.

Art. 85s. 1. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 76 ust. 1 pkt 1–3, podlegają zatarciu, a odpis orzeczenia o ukaraniu dołączony do akt osobowych nauczyciela podlega zniszczeniu.

2. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 76 ust. 1 pkt 1 i 2, podlegają zatarciu po upływie 3 lat od dnia doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia o ukaraniu, a kara dyscyplinarna, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 – po upływie 6 lat od dnia doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia o ukaraniu.

3. Jeżeli w okresie przed zatarciem kary dyscyplinarnej nauczyciel zostanie ponownie ukarany dyscyplinarnie, terminy, o których mowa w ust. 2, liczy się od dnia doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia o ponownym ukaraniu.

4. Dyrektor szkoły, a w stosunku do nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły – organ prowadzący szkołę, wykonuje czynności wymienione w ust. 1 oraz zawiadamia ukaranego nauczyciela o zatarciu kary i zniszczeniu orzeczenia o ukaraniu, dołączonego do jego akt osobowych.

5. Z chwilą zatarcia kary dyscyplinarnej uważa się ją za niebyłą.

Art. 85t. 1. Dyrektor szkoły może zawiesić w pełnieniu obowiązków nauczyciela, a organ prowadzący szkołę – nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły, przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub złożono wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, jeżeli ze względu na powagę i wiarygodność wysuniętych zarzutów celowe jest odsunięcie nauczyciela od wykonywania obowiązków w szkole. W sprawach niecierpiących zwłoki nauczyciel i nauczyciel pełniący funkcję dyrektora szkoły mogą być zawieszeni przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

2. Dyrektor szkoły zawiesza w pełnieniu obowiązków nauczyciela, a organ prowadzący szkołę – nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły, jeżeli wszczęte postępowanie karne lub złożony wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego dotyczy czynu naruszającego prawa i dobro dziecka, chyba że we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny wnosi o wymierzenie kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 1, i jednocześnie ze względu na powagę i wiarygodność zarzutów niecelowe jest odsunięcie odpowiednio nauczyciela albo nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły od wykonywania obowiązków w szkole.

3. Nauczyciel i nauczyciel pełniący funkcję dyrektora szkoły zostają z mocy prawa zawieszeni w pełnieniu obowiązków w razie ich tymczasowego aresztowania lub w razie pozbawienia ich wolności w związku z postępowaniem karnym.

4. Zawieszenie w pełnieniu obowiązków nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy, chyba że przeciwko nauczycielowi lub nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły toczy się jeszcze postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne, w związku z którym nastąpiło zawieszenie.

5. Od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków odpowiednio nauczycielowi albo nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły przysługuje odwołanie do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem odpowiednio dyrektora szkoły albo organu prowadzącego szkołę.

6. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji rozpatruje odwołanie od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków w składzie 3 członków, na posiedzeniu niejawnym, które powinno odbyć się w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Art. 82 stosuje się odpowiednio.

7. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji wydaje postanowienie o utrzymaniu w mocy lub uchyleniu decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków.

8. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji uchyla decyzję o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków, jeżeli w toku postępowania wyjaśniającego nie został uprawniodobodny zarzut uchybienia godności zawodu lub obowiązkom nauczyciela, o których mowa w art. 6, a także gdy rzecznik dyscyplinarny przy komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji wniosł o wymierzenie kary, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 1, i jednocześnie ze względu na powagę i wiarygodność zarzutów niecelowe jest odsunięcie odpowiednio nauczyciela albo nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły od wykonywania obowiązków w szkole.

9. Na postanowienie komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji organowi, który wydał decyzję o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków, nauczycielowi albo nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia, za pośrednictwem komisji, która wydała postanowienie.

10. Odwoławcza komisja dyscyplinarna rozpatruje odwołanie od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków w składzie 3 członków, na posiedzeniu niejawnym, które powinno odbyć się w terminie 14 dni od dnia otrzymania odwołania. Art. 82 stosuje się odpowiednio.

11. Postanowienie odwoławczej komisji dyscyplinarnej jest ostateczne.

Art. 85u. 1. Wynagrodzenie zasadnicze nauczyciela oraz nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły w okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków może ulec zmniejszeniu, a tymczasowo aresztowanego ulega zmniejszeniu najwyżej do połowy, w zależności od stanu rodzinnego nauczyciela, począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zawieszenie.

2. W okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków nie przysługują dodatki oraz wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe.

3. W okresie odbywania kary pozbawienia wolności nauczycielowi oraz nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły nie przysługuje wynagrodzenie.

4. Jeżeli postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem wyroku lub orzeczenia

uniewinniającego, nauczycielowi oraz nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły należy zwrócić zatrzymane kwoty wynagrodzenia.

Art. 85v. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb prowadzenia postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego oraz wznawiania postępowania dyscyplinarnego, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia rzetelności, obiektywności i sprawności rozpatrywania spraw dyscyplinarnych nauczycieli.

Art. 85w. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania prowadzi centralny rejestr orzeczeń dyscyplinarnych, zwany dalej „rejestrem”, w którym gromadzi się informacje o nauczycielach prawomocnie ukaranych karami dyscyplinarnymi, o których mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 i 4, oraz informacje o zawieszeniu nauczyciela w pełnieniu obowiązków, o którym mowa w art. 85t ust. 1–3.

2. Rejestr zawiera:

- 1) dane identyfikujące nauczyciela – nazwisko, imię lub imiona, płeć, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, obywatelstwo lub obywatelstwa, miejsce zamieszkania, numer PESEL, a w przypadku braku tego numeru – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 2) rodzaj orzeczonej kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 albo 4, oraz okres ukarania;
- 3) oznaczenie komisji dyscyplinarnej, która wydała prawomocne orzeczenie o ukaraniu karą dyscyplinarną, oraz sygnaturę akt sprawy;
- 4) datę wydania oraz uprawomocnienia się orzeczenia, o którym mowa w pkt 3;
- 5) datę i miejsce popełnienia czynu, którego dotyczy orzeczenie, o którym mowa w pkt 3;
- 6) datę doręczenia nauczycielowi orzeczenia, o którym mowa w pkt 3;
- 7) informację o zawieszeniu nauczyciela w pełnieniu obowiązków oraz o okresie zawieszenia.

3. Rejestr prowadzi się w systemie teleinformatycznym.

4. Administratorem danych zgromadzonych w rejestrze jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

5. Do wprowadzania danych do rejestru, dokonywania zmian danych w rejestrze oraz usuwania danych z rejestru są uprawnione wyłącznie osoby upoważnione przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Art. 85x. 1. Prawo do uzyskania informacji z rejestru przysługuje:

- 1) (uchylony)
- 2) dyrektorowi szkoły – w stosunku do osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela oraz nauczycieli zatrudnionych w danej szkole;
- 3) rzecznikom dyscyplinarnym i komisjom dyscyplinarnym – w związku z prowadzonym postępowaniem wyjaśniającym lub postępowaniem dyscyplinarnym;
- 4) sądom sprawującym w Rzeczypospolitej Polskiej wymiar sprawiedliwości – w związku z prowadzonym postępowaniem;
- 5) prokuratorom, Policji i innym organom uprawnionym do prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawach karnych i karnych skarbowych oraz czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia – w związku z prowadzonym postępowaniem;
- 6) organom administracji rządowej, organom samorządu terytorialnego oraz innym organom wykonującym zadania publiczne, w przypadkach kiedy jest to uzasadnione potrzebą wykonania nałożonych na nie zadań, określonych w ustawie.

2. Każdemu przysługuje prawo do uzyskania informacji, czy jego dane osobowe zgromadzone są w rejestrze. Osobie, której dane osobowe znajdują się w rejestrze, na jej wniosek, udostępnia się informację o treści wszystkich danych dotyczących tej osoby.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania przekazuje organom państw członkowskich w trybie ostrzeżenia w systemie IMI, o którym mowa w art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 334), informacje z rejestru, o których mowa w art. 85w ust. 2 pkt 1–3 i 7.

Art. 85y. 1. Informacji z rejestru udziela się na wniosek osób i podmiotów, o których mowa w art. 85x ust. 1 i 2.

1a. Dyrektor szkoły składa wniosek w trybie, o którym mowa w ust. 2–4, jeżeli:

- 1) ustalił za pomocą narzędzia informatycznego udostępnionego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, że numer PESEL nauczyciela lub osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela znajduje się w rejestrze;
- 2) nauczyciel lub osoba ubiegająca się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela nie posiada numeru PESEL.

2. Wniosek składa się na formularzu w postaci papierowej albo postaci elektronicznej.

3. Wniosek zawiera:

- 1) dane wnioskodawcy – imię i nazwisko osoby lub nazwę podmiotu, o którym mowa w art. 85x ust. 1 pkt 3–6 i ust. 2, oraz adres do korespondencji;
- 2) dane osobowe osoby, której dotyczy wniosek – nazwisko, imię lub imiona, płeć, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, obywatelstwo lub obywatelstwa, miejsce zamieszkania, numer PESEL, a w przypadku braku tego numeru – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 3) uzasadnienie uzyskania informacji;
- 4) wskazanie rodzaju i zakresu danych, które mają być przedmiotem informacji;
- 5) datę i miejsce sporządzenia wniosku.

4. Wniosek w postaci papierowej zawiera podpis wnioskodawcy, a wniosek w postaci elektronicznej powinien być uwierzytelniony przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zawierać adres elektroniczny wnioskodawcy.

5. Wniosek niespełniający warunków, o których mowa w ust. 2, 3 lub 4, pozostawia się bez rozpoznania.

6. Informacja z rejestru zawiera:

- 1) dane osobowe osoby, której dotyczy wniosek – nazwisko, imię lub imiona, płeć, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, obywatelstwo lub obywatelstwa, miejsce zamieszkania, numer PESEL, a w przypadku braku tego numeru – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 2) dane w zakresie objętym wnioskiem albo stwierdzenie, że osoba, której dotyczy wniosek, nie figuruje w rejestrze;

- 3) datę i miejsce wydania;
- 4) imię i nazwisko oraz podpis osoby upoważnionej do jej wydania.

7. Informacji z rejestru udziela się w następujących terminach:

- 1) osobie, o której mowa w art. 85x ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 – w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku;
- 2) podmiotom, o których mowa w art. 85x ust. 1 pkt 3–6 – w terminie 10 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku.

8. Informację z rejestru wydaje się nieodpłatnie.

9. Informacji z rejestru udziela się w postaci papierowej albo postaci elektronicznej.

10. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o udzielenie informacji z rejestru, uwzględniając konieczność sprawnego uzyskiwania informacji z rejestru przez osoby i podmioty uprawnione.

Art. 85z. 1. Informacje wprowadza się do rejestru na podstawie zawiadomienia:

- 1) o prawomocnym ukaraniu nauczyciela karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 albo 4, sporzązonego odpowiednio przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji albo przewodniczącego odwoławczej komisji dyscyplinarnej i przesłanego do rejestru niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia; zawiadomienie zawiera informacje, o których mowa w art. 85w ust. 2 pkt 1–6;
- 2) o zawieszeniu nauczyciela w pełniu obowiązków oraz o okresie zawieszenia, sporzązonego przez dyrektora szkoły, a w przypadku zawieszenia w pełniu obowiązków dyrektora szkoły – przez organ prowadzący szkołę, i przesłanego do rejestru niezwłocznie po wydaniu decyzji o zawieszeniu za pośrednictwem właściwej komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji; zawiadomienie zawiera informacje, o których mowa w art. 85w ust. 2 pkt 1 i 7.

2. Dane osobowe nauczyciela usuwa się z rejestru, jeżeli kara dyscyplinarna, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3, uległa zatarciu.

3. Dane osobowe nauczyciela usuwa się z rejestru po otrzymaniu zawiadomienia:

- 1) o uchyleniu prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej przez sąd apelacyjny – sąd pracy i ubezpieczeń społecznych, o którym mowa

- w art. 85m ust. 1, sporzązonego przez przewodniczącego odwoławczej komisji dyscyplinarnej i przesłanego do rejestru niezwłocznie po uchyleniu orzeczenia;
- 2) o zakończeniu okresu zawieszenia w pełnieniu obowiązków nauczyciela albo dyrektora szkoły, sporzązonego odpowiednio przez dyrektora szkoły albo organ prowadzący szkołę i przesłanego do rejestru niezwłocznie po zakończeniu okresu zawieszenia, za pośrednictwem właściwej komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji;
 - 3) o uchyleniu decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków nauczyciela lub dyrektora szkoły, sporzązonego odpowiednio przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji albo odwoławczej komisji dyscyplinarnej i przesłanego do rejestru niezwłocznie po uchyleniu decyzji;
 - 4) o uchyleniu prawomocnego orzeczenia w wyniku wznowienia postępowania, sporzązonego przez komisję dyscyplinarną, o której mowa w art. 85n ust. 8, i przesłanego do rejestru niezwłocznie po uchyleniu orzeczenia.

4. Dane osób zmarłych usuwa się z rejestru po uzyskaniu informacji o ich zgonie.

5. Zawiadomienia, o których mowa w ust. 1 i 3, przesyła się do rejestru w postaci elektronicznej. Zawiadomienie powinno być uwierzytelnione przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zawierać adres elektroniczny organu.

Rozdział 11

Uprawnienia emerytalne

Art. 86. Nauczyciel oraz członek jego rodziny mają prawo do zaopatrzenia emerytalnego określonego w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z uwzględnieniem przepisów ustawy, z tym że nauczyciel zaliczany jest do pracowników wykonujących pracę w szczególnym charakterze.

Art. 87. [1. Nauczycielowi spełniającemu warunki uprawniające do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, którego stosunek pracy ustal w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, jeżeli nie uzyskał z tego tytułu odprawy przewidzianej w art. 28, przyznaje się odprawę

**Nowe brzmienie
ust. 1 w art. 87
wejdzie w życie z
dn. 1.01.2026 r.
(Dz. U. z 2025 r.
poz. 1160).**

w wysokości dwumiesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia w szkole będącej podstawowym miejscem jego pracy.]

<1. W związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne nauczycielowi przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości:

- 1) po 10 latach pracy – dwumiesięcznego wynagrodzenia;
- 2) po 15 latach pracy – trzymiesięcznego wynagrodzenia;
- 3) po 20 latach pracy – sześciomiesięcznego wynagrodzenia.>

<1a. Nauczyciel zatrudniony w więcej niż jednej szkole odprawę, o której mowa w ust. 1, otrzymuje w szkole wskazanej jako podstawowe miejsce zatrudnienia.

1b. Do okresów pracy uprawniających do odprawy, o której mowa w ust. 1, wlicza się wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.>

[2. Nauczycielowi spełniającemu warunki uprawniające do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, którego stosunek pracy ustal w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, który przepracował w szkole co najmniej 20 lat, przyznaje się odprawę w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia ostatnio pobieranego w szkole będącej podstawowym miejscem jego pracy.]

3. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 [i 2], oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

[4. W razie zbiegu prawa do odprawy wymienionej w ust. 1 i 2, przysługuje jedna odprawa – korzystniejsza.]

<4. W razie zbiegu prawa do odprawy, o której mowa w ust. 1, i odprawy, o której mowa w art. 28, nauczycielowi przysługuje odprawa korzystniejsza.>

<5. W razie zbiegu prawa do odprawy, o której mowa w ust. 1, i odprawy, o której mowa w art. 20 ust. 2, nauczycielowi przysługuje odprawa, o której mowa w ust. 1, w pełnej wysokości i odprawa, o której mowa w art. 20 ust. 2, w połowie jej wysokości.>

Dodane ust. 1a i
1b w art. 87
wejdą w życie z
dn. 1.01.2026 r.
(Dz. U. z 2025 r.
poz. 1160).

Przepis
uchylający ust. 2
oraz zmiana
(skreślenie
wyrazów) w ust. 3
w art. 87 wejdą w
życie z dn.
1.01.2026 r. (Dz.
U. z 2025 r. poz.
1160).

Nowe brzmienie
ust. 4 oraz
dodany ust. 5 w
art. 87 wejdą w
życie z dn.
1.01.2026 r. (Dz.
U. z 2025 r. poz.
1160).

Art. 88. 1. Nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich – dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą – po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy – przejść na emeryturę.

1a. Nauczyciele spełniający warunki określone w ust. 1 mogą przejść na emeryturę również w wypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych:

- 1) w art. 20 ust. 1, 5c i 7;
- 2) w art. 225 ust. 1, 6, 7 i 10 oraz art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, 949 i 2203, z 2018 r. poz. 2245, z 2019 r. poz. 1287 oraz z 2022 r. poz. 1116).

1b. Do okresu 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, o którym mowa w ust. 1, zalicza się także okres skierowania, na podstawie odrębnych przepisów, do pracy pedagogicznej za granicą.

2. Podstawę wymiaru emerytury lub renty dla nauczyciela zatrudnionego w systemie oświaty i wychowania, przechodzącego na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, ustala się na zasadach ogólnych, określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tym że do podstawy tej wlicza się również wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe, dodatki, świadczenia w naturze, jeśli ze świadczeń tych nauczyciel nie korzysta po przejściu na emeryturę lub rentę, oraz wszystkie nagrody uzyskane przez nauczyciela za osiągnięcia zawodowe w okresie, z którego wynagrodzenie stanowi podstawę wymiaru emerytury lub renty.

2a. Nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

- 1) spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672), z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz

- 2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

3. (uchylony)

Art. 88a. 1. Nauczyciele, po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy, mogą przejść na emeryturę w wieku niższym niż określony w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) rozpoczęli przed dniem 1 stycznia 1999 r. faktyczne wykonywanie pracy na stanowisku nauczyciela, wychowawcy lub innego pracownika pedagogicznego, o których mowa w art. 1, w brzmieniu obowiązującym w dniu rozpoczęcia pracy na tym stanowisku,
- 2) mają okres składowy, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 30 lat, w tym co najmniej 20 lat faktycznego wykonywania pracy na stanowisku nauczyciela, wychowawcy lub innego pracownika pedagogicznego, o których mowa w art. 1, w brzmieniu obowiązującym w okresie faktycznego wykonywania pracy na tych stanowiskach, z wyjątkiem nauczyciela szkoły za granicą, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć,
- 3) nie przysługuje im prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek na podstawie art. 88 ust. 2a
– a wysokość emerytury obliczonej zgodnie z ust. 5–8 nie jest niższa niż kwota, o której mowa w art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Nauczyciele spełniający warunki określone w ust. 1 mogą przejść na emeryturę również w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych w art. 20 ust. 1, 5c i 7.

3. Do okresu 20 lat faktycznego wykonywania pracy na stanowisku nauczyciela, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, zalicza się także okres skierowania do pracy za granicą na podstawie przepisów wydanych na podstawie:

- 1) art. 47 ust. 3 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe lub

2) art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750), w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2017 r.

4. Jeżeli ubezpieczony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego w rozumieniu art. 4 pkt 7 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, środki zgromadzone w tym funduszu przekazuje się jednorazowo na rachunek funduszu emerytalnego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i ewidencjonuje na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497).

5. Przy ustalaniu prawa do emerytury, o której mowa w ust. 1, oraz przy ustalaniu jej wysokości nie stosuje się przepisów art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

6. Podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w ust. 1, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173–175 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

7. Emerytura, o której mowa w ust. 1, stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w ust. 6 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na tę emeryturę danego ubezpieczonego.

8. Wiek ubezpieczonego oraz średnie dalsze trwanie życia, o których mowa w ust. 7, ustala się na zasadach określonych w art. 26 ust. 2–5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

9. Prawo do emerytury, o której mowa w ust. 1, ulega zawieszeniu lub świadczenie to ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

10. Prawo do emerytury, o której mowa w ust. 1, ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez osobę mającą ustalone prawo do tej emerytury, w przypadku podjęcia przez tę osobę pracy na stanowisku nauczyciela, wychowawcy lub innego pracownika pedagogicznego w przedszkolu, szkole, placówce lub innej jednostce organizacyjnej wymienionej w art. 1, w łącznym wymiarze wyższym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć lub bez zgody organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

11. Przepisu ust. 10 nie stosuje się do osób, które osiągnęły wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 89. (uchylony)

Art. 90. 1. Nauczycielom, którzy w czasie okupacji prowadzili tajne nauczanie, przysługuje dodatek do emerytury lub renty w wysokości 10 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kwartale kalendarzowym poprzedzającym termin ostatniej waloryzacji emerytur i rent w 1995 r., jeżeli nie pobierają takiego dodatku z innego tytułu, z uwzględnieniem ust. 4.

2. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również nauczycielom, którzy przed dniem 1 września 1939 r. nauczali w języku polskim w szkołach polskich na terenie III Rzeszy Niemieckiej oraz byłego Wolnego Miasta Gdańska, jeżeli nie pobierają dotychczas takiego dodatku z innego tytułu.

3. Przyznanie dodatku, o którym mowa w ust. 1 i 2, następuje na wniosek zainteresowanego.

4. Kwota dodatku za tajne nauczanie, o której mowa w ust. 1, ulega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent – od miesiąca, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

5. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” co najmniej na 12 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji należną od tego terminu kwotę dodatku za tajne nauczanie.

Art. 91. (uchylony)

Rozdział 11a

Przepisy szczególne

Art. 91a. 1. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym w:

- 1) urzędach organów administracji rządowej i kuratoriach oświaty na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych przysługują uprawnienia wynikające z art. 9a–9i, art. 51, art. 86, art. 88, art. 88a i art. 90;
- 2) specjalistycznej jednostce nadzoru oraz w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad okręgowymi ośrodkami wychowawczymi, zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich oraz szkołami przy zakładach karnych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych przysługują uprawnienia wynikające z art. 9a–9i, art. 51, art. 63, art. 86, art. 88, art. 88a i art. 90.

2. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisjach egzaminacyjnych na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych, oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, o których mowa odpowiednio w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe, przysługują uprawnienia wynikające z art. 9a–9i, art. 30 ust. 5, art. 32, art. 33, art. 47, art. 49 ust. 1 pkt 3, art. 51, art. 63, art. 86–88a i art. 90.

3. Nauczycielom urlopowanym na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3, przysługują uprawnienia wynikające z art. 9a–9i, art. 30, art. 31, art. 33, [art. 49] <art. 49 ust. 1>, art. 51, art. 73, art. 86–88a i art. 90.

4. Do nauczycieli zatrudnionych w szkołach polskich, o których mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, oraz publicznych szkołach i zespołach szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych mają zastosowanie przepisy art. 6–9i, art. 9p ust. 4a–6b, art. 10–28b, art. 31, art. 42 ust. 1, 2 i 7a, art. 51, art. 63–67 oraz rozdziałów 8–11.

**Zmiana w ust. 3
w art. 91a
wejdzie w życie z
dn. 1.01.2026 r.
(Dz. U. z 2025 r.
poz. 1160).**

5. W przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, do okresów, o których mowa w art. 9ca ust. 1, 2, 4, 6 i 7, art. 9fa ust. 11 i 13 oraz art. 9g ust. 7b i 8, zalicza się okres zatrudnienia nauczyciela w szkołach polskich, o których mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, oraz publicznych szkołach i zespołach szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na wymiar zatrudnienia.

Art. 91b. 1. Do nauczyciela zatrudnionego w wymiarze niższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć nie stosuje się przepisów art. 54 ust. 5, [art. 72 i art. 86–90] <art. 72, art. 86, art. 88, art. 88a i art. 90>.

2. Do nauczycieli zatrudnionych w:

- 1) przedszkolach, szkołach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, bez względu na wymiar zatrudnienia, mają zastosowanie przepisy art. 6, art. 6a, art. 9, [art. 11a] <art. 11b, art. 11c>, art. 26, art. 63 i art. 75–85z;
- 2) placówkach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, bez względu na wymiar zatrudnienia, mają zastosowanie przepisy art. 6, art. 6a, art. 9, <art. 11b, art. 11c>, art. 26, art. 63 i art. 75–85z;
- 3) przedszkolach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. a, oraz szkołach i placówkach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do nauczyciela zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają zastosowanie przepisy art. 9a–9i, art. 22 ust. 3 i 4, art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 51, art. 70a ust. 4 i 7, art. 86, art. 88, art. 88a i art. 90 oraz przepisy wydane na podstawie art. 70a ust. 9;
- 4) przedszkolach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. b, oraz innych formach wychowania przedszkolnego, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. c, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do nauczyciela zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają zastosowanie przepisy art. 9a–9i, art. 22 ust. 3 i 4, art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 51, art. 70a ust. 4 i 7, art. 88 i art. 88a oraz przepisy wydane na podstawie art. 70a ust. 9.

2a. Do pracowników, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5, mają zastosowanie przepisy art. 6, art. 51, art. 63, art. 64 ust. 3, art. 86–88a i art. 90.

Zmiana w ust. 1 w art. 91b wejdzie w życie z dn. 1.01.2026 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 1160).

Zmiany w pkt 1 i 2 w ust. 2 w art. 91b wejdą w życie z dn. 30.11.2025 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 1019).

2b. Nie można nawiązać stosunku pracy z nauczycielem przedszkola, szkoły, placówki lub innej formy wychowania przedszkolnego, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, który nie spełnia warunków, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2–5. Przepisy art. 10 ust. 8a i 8b stosuje się odpowiednio.

2c. W przypadku publicznych innych form wychowania przedszkolnego, prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne, oraz niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego zadania i kompetencje określone w ustawie dla dyrektora szkoły wykonuje osoba kierująca daną inną formą wychowania przedszkolnego wyznaczona przez osobę prowadzącą inną formę wychowania przedszkolnego.

2d. Do nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczycieli praktycznej nauki zawodu, zatrudnionych w publicznych szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w rozumieniu art. 4 pkt 28a lit. a ustawy – Prawo oświatowe, oraz publicznych placówkach kształcenia ustawicznego i centrach kształcenia zawodowego, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy, prowadzonych przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego, bez względu na wymiar zatrudnienia, mają zastosowanie przepisy art. 70c i art. 70d.

3. Zakres stosowania ustawy do nauczycieli zatrudnionych w szkołach oraz w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe określają odrębne przepisy.

4. Do nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1c, stosuje się przepisy rozdziału 3a oraz art. 17 ust. 2a i 3. Na czas skierowania do pracy w szkołach europejskich nauczyciele ci są zatrudniani na podstawie umowy o pracę w jednostce organizacyjnej podległej ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania, której zadaniem statutowym jest organizacja i koordynacja funkcjonowania szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a.

5. W okresie wykonywania pracy w szkołach, o których mowa w ust. 4, nauczycielom przysługuje wynagrodzenie w wysokości równej ekwiwalentowi pieniężnemu za urlop wypoczynkowy, ustalonemu według zasad określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 67 ust. 3. W pozostałym zakresie prawa i obowiązki tych nauczycieli określają odrębne przepisy.

6. Okres wykonywania pracy w szkołach, o których mowa w ust. 4, jest zaliczany do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia nauczyciela wynikające ze stosunku pracy.

Art. 91c. 1. W zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy, nieuregulowanych przepisami ustawy, mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy.

2. Spory o roszczenia ze stosunku pracy nauczycieli, niezależnie od formy nawiązania stosunku pracy, rozpatrywane są przez sądy pracy.

Art. 91d. W przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zadania i kompetencje organu prowadzącego określone w:

- 1) art. 30 ust. 6 i 10a, art. 42 ust. 7, art. 42a ust. 1, art. 49 ust. 2, art. 70a ust. 1 oraz art. 72 ust. 1 – wykonuje odpowiednio: rada gminy, rada powiatu, sejmik województwa;
- 2) art. 9g ust. 2, art. 29 ust. 1, art. 30a oraz art. 53 ust. 3a i 4 – wykonuje odpowiednio: wójt, burmistrz (prezydent miasta), zarząd powiatu, zarząd województwa;
- 3) art. 6a ust. 1 pkt 3 oraz ust. 6, art. 9b ust. 3, 3a i 4 pkt 2 oraz ust. 6, art. 9g ust. 3 pkt 1 i ust. 4, art. 18 ust. 4 i 5, art. 22 ust. 1, art. 26 ust. 2, art. 42 ust. 6a, art. 54 ust. 5, art. 63 ust. 2, art. 75 ust. 2a, art. 85s ust. 4, art. 85t ust. 1, 2 i 5 oraz art. 85z ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 – wykonuje odpowiednio: wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta, marszałek województwa.

Rozdział 12

Przepisy epizodyczne, przejściowe i końcowe

Art. 92. (uchylony)

Art. 92a. 1. W roku 2023 nauczycielowi pozostającemu w dniu 20 września 2023 r. w stosunku pracy w szkole przyznaje się nagrodę specjalną z okazji 250. rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej w wysokości 1125 zł.

2. Nagroda, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje nauczycielowi, który w okresie od dnia 1 września 2023 r. do dnia 20 września 2023 r. przebywa nieprzerwanie na urlopie bezpłatnym.

3. Nagroda, o której mowa w ust. 1, jest wypłacana w terminie do dnia 14 października 2023 r.

4. Nagrodę, o której mowa w ust. 1, wypłaca szkoła, w której nauczyciel pozostawał w stosunku pracy w dniu 20 września 2023 r.

5. Nauczycielowi pozostającemu jednocześnie w więcej niż jednym stosunku pracy w szkołach nagrodę, o której mowa w ust. 1, wypłaca szkoła, w której nauczyciel był zatrudniony w dniu 20 września 2023 r. w najwyższym wymiarze.

6. Nauczycielowi, który w dniu 20 września 2023 r. pozostawał jednocześnie w więcej niż jednym stosunku pracy w szkołach w takim samym wymiarze zatrudnienia, nagrodę, o której mowa w ust. 1, wypłaca szkoła, w której stosunek pracy został nawiązany wcześniej, a w przypadku gdy stosunki pracy zostały nawiązane w tym samym dniu – szkoła, w której nauczyciel jest zatrudniony na podstawie mianowania lub umowy o pracę na czas nieokreślony.

7. Nauczycielowi, który w dniu 20 września 2023 r. pozostawał jednocześnie w więcej niż jednym stosunku pracy w szkołach w takim samym wymiarze zatrudnienia, którego stosunki pracy zostały nawiązane w tym samym dniu oraz podstawa prawa zatrudnienia jest taka sama, nagrodę, o której mowa w ust. 1, wypłaca szkoła o niższym numerze w Rejestrze Szkół i Placówek Oświatowych, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, spośród szkół, w których ten nauczyciel jest zatrudniony.

8. Nagrody, o której mowa w ust. 1, nie uwzględnia się przy obliczaniu kwot wydatkowanych na średnie wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3.

9. Przepisy ust. 1–8 stosuje się odpowiednio do nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 lit. d oraz pkt 1b i 2.

Art. 92b. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w terminie do dnia 29 września 2023 r., przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych propozycję podziału środków finansowych między ministrów, o których mowa w art. 8 ust. 4–14a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, i jednostki samorządu terytorialnego, z przeznaczeniem na wypłatę nagrody, o której mowa w art. 92a ust. 1.

2. Do podziału środków wykorzystuje się dane dotyczące nauczycieli pozostających w stosunku pracy w szkole w dniu 20 września 2023 r., zgromadzone w systemie informacji oświatowej, o których mowa w art. 29 ustawy z dnia

15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, według stanu bazy danych systemu informacji oświatowej w dniu 27 września 2023 r.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w terminie do dnia 6 października 2023 r., na wnioski właściwych ministrów, o których mowa w art. 8 ust. 4–14a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwiększa wydatki w odpowiednich częściach budżetowych o środki z rezerwy celowej budżetu państwa, z przeznaczeniem na wypłatę nagrody, o której mowa w art. 92a ust. 1.

Art. 92c. Środki na wypłatę nagrody, o której mowa w art. 92a ust. 1, są przekazywane odpowiednio z rezerwy, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 356), oraz części budżetowych, którymi dysponują ministrowie, o których mowa w art. 8 ust. 4–14a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Art. 92d. 1. Organ rejestrujący, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 754), oraz minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego udzielają dotacji celowej przeznaczonej na wypłatę nagrody, o której mowa w art. 92a ust. 1.

2. Dotacja celowa, o której mowa w ust. 1, jest udzielana przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole i placówce, w których nauczyciel jest uprawniony do otrzymania nagrody, o której mowa w art. 92a ust. 1, prowadzonym przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną.

3. Przedszkole, inna forma wychowania przedszkolnego, szkoła i placówka, o których mowa w ust. 2, w terminie do dnia 2 października 2023 r., składają wniosek o udzielenie dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, do organu rejestrującego, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, a w przypadku szkół i placówek artystycznych – do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, zawiera:

- 1) nazwę, adres siedziby i numer REGON odpowiednio przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki, o których mowa w ust. 2;

- 2) nazwę organu rejestrującego, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, oraz jego kod z krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju TERYT, o którym mowa w art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773), a w przypadku szkół i placówek artystycznych – wskazanie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 3) wnioskowaną kwotę dotacji celowej;
- 4) numer rachunku bankowego, na który będzie przekazana dotacja celowa;
- 5) miejscowości i datę sporządzenia wniosku;
- 6) podpis dyrektora odpowiednio przedszkola, szkoły lub placówki, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego – osoby kierującej daną inną formą wychowania przedszkolnego wyznaczonej przez osobę prowadzącą tę inną formę wychowania przedszkolnego.

5. Kwota dotacji, o której mowa w ust. 4 pkt 3, nie może być wyższa niż kwota stanowiąca iloczyn liczby uprawnionych nauczycieli ustalonej na podstawie danych dotyczących nauczycieli pozostających w stosunku pracy w szkole w dniu 20 września 2023 r., zgromadzonych w systemie informacji oświatowej, o których mowa w art. 29 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, według stanu bazy danych systemu informacji oświatowej w dniu 27 września 2023 r., i kwoty, o której mowa w art. 92a ust. 1.

6. Organ rejestrujący, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, oraz minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego dokonują naliczenia dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, na podstawie:

- 1) wniosku, o którym mowa w ust. 3,
- 2) danych dotyczących nauczycieli pozostających w stosunku pracy w szkole w dniu 20 września 2023 r., uprawnionych do otrzymania nagrody, o której mowa w art. 92a ust. 1, zgromadzonych w systemie informacji oświatowej, o których mowa w art. 28 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, według stanu bazy danych systemu informacji oświatowej w dniu 27 września 2023 r.

– i przekazuję dotację celową na rachunek bankowy wskazany we wniosku, o którym mowa w ust. 3, w terminie do dnia 11 października 2023 r.

7. Rozliczenia dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, dokonuje dyrektor, który podpisał wniosek, o którym mowa w ust. 3, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego – osoba kierująca inną formą wychowania przedszkolnego, wyznaczona przez osobę prowadzącą inną formę wychowania przedszkolnego, która podpisała wniosek, o którym mowa w ust. 3.

8. Rozliczenie, o którym mowa w ust. 7, zawiera:

- 1) nazwę, adres siedziby i numer REGON odpowiednio przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki;
- 2) nazwę organu rejestrującego, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, oraz jego kod z krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju TERYT, o którym mowa w art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, a w przypadku szkół i placówek artystycznych – wskazanie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 3) przyznaną kwotę dotacji celowej;
- 4) wykorzystaną kwotę dotacji celowej;
- 5) kwotę dotacji celowej podlegającej zwrotowi odpowiednio do budżetu jednostki samorządu terytorialnego albo ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 6) listę nauczycieli, którym wypłacono nagrodę, o której mowa w art. 92a ust. 1, zawierającą nazwiska, imiona i numery PESEL tych nauczycieli, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, oraz ich własnoręczne podpisy stanowiące potwierdzenie otrzymania tej nagrody;
- 7) miejscowości i datę sporządzenia rozliczenia;
- 8) podpis dyrektora odpowiednio przedszkola, szkoły lub placówki, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego – osoby kierującej daną inną formą wychowania przedszkolnego wyznaczonej przez osobę prowadzącą inną formę wychowania przedszkolnego.

9. Rozliczenia dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, oraz zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji celowej dokonuje się do dnia 30 listopada 2023 r.

Art. 92e. W zakresie niezbędnym do naliczenia i rozliczenia dotacji celowej, o której mowa w art. 92d ust. 1, odpowiednio organ rejestrujący, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, oraz minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przetwarzają dane osobowe nauczycieli określone w art. 92d ust. 6 pkt 2 i ust. 8 pkt 6, w tym z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych służących do gromadzenia danych osobowych.

Art. 92f. W przypadku przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki, wchodzących w skład zespołu zarejestrowanego w Rejestrze Szkół i Placówek Oświatowych, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, dla których organami rejestrującymi, o których mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, są różne jednostki samorządu terytorialnego, odpowiednio czynności, zadania i uprawnienia tego organu rejestrującego wykonuje jednostka samorządu terytorialnego, która jest dla tego zespołu podmiotem przekazującym dane do Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej.

Art. 92g. Wydatków bieżących wynikających z wypłaty nagrody, o której mowa w art. 92a ust. 1, nie wlicza się do zaplanowanych na rok 2023:

- 1) wydatków bieżących jednostki samorządu terytorialnego uwzględnianych przy ustalaniu podstawowej kwoty dotacji, o której mowa w art. 12 i art. 50 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych;
- 2) wydatków bieżących budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego uwzględnianych przy ustalaniu podstawowej kwoty dotacji, o której mowa w art. 13 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych.

Art. 92h. W roku 2023 nagrodę, o której mowa w art. 92a ust. 1, przyznaje się także osobom, o których mowa w art. 15 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zatrudnionym w przedszkolach, szkołach i placówkach oraz innych jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 i ust. 2 pkt 1b i 2, a także ich zespołach. Przepisy art. 92a–92g stosuje się odpowiednio.

Art. 93. (uchylony)

Art. 93a. 1. W okresie od dnia 1 maja 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. średnie wynagrodzenie nauczycieli ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3 zwiększa się o 4,4 %.

2. Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o średnim wynagrodzeniu nauczycieli, o którym mowa w art. 30 ust. 3, w okresie od dnia 1 maja 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. należy przez to rozumieć średnie wynagrodzenie nauczycieli ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3, zwiększone o 4,4 %.

Art. 93b. W roku szkolnym 2023/2024 w szkole ponadpodstawowej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. a–c ustawy – Prawo oświatowe, nauczycielowi mogą być przydzielone, za jego zgodą, godziny ponadwymiarowe w wymiarze wyższym niż określony w art. 35 ust. 1.

Art. 93c. Na emeryturę, o której mowa w art. 88a ust. 1, mogą przejść, począwszy od dnia:

- 1) 1 września 2024 r. – nauczyciele urodzeni przed dniem 1 września 1966 r.;
- 2) 1 września 2025 r. – nauczyciele urodzeni po dniu 31 sierpnia 1966 r., a przed dniem 1 września 1969 r.;
- 3) 1 września 2026 r. – nauczyciele urodzeni po dniu 31 sierpnia 1969 r.

Art. 93d. 1. Do dnia 31 sierpnia 2027 r. w niepublicznych przedszkolach, szkołach i zespołach, o których mowa w art. 42d ust. 1, nauczycielom, o których mowa w art. 42d ust. 1, można powierzyć prowadzenie zajęć bezpośrednio z uczniami lub wychowankami w wymiarze nie wyższym niż 9 godzin tygodniowo również na innej podstawie niż umowa o pracę, jeżeli w treści łączącego strony stosunku prawnego nie przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy.

2. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 1, prowadzący zajęcia na innej podstawie niż umowa o pracę, musi spełniać warunki, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 3–5. Przepisy art. 10 ust. 8a i 8b stosuje się odpowiednio.

3. Do dnia 31 sierpnia 2027 r. przy obliczaniu łącznej liczby etatów, o której mowa w art. 42d ust. 3, uwzględnia się liczbę godzin zajęć realizowanych przez nauczycieli, którym zgodnie z ust. 1 powierzono prowadzenie zajęć na podstawie innej niż umowa o pracę, traktując każdą zrealizowaną godzinę powierzonych zajęć

jako jedną dwudziestą tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć nauczyciela w wysokości 20 godzin.

Art. 94. 1. Nauczycieli zatrudnionych w szkołach lub organach administracji rządowej na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych w dniu wejścia w życie ustawy, którzy uzyskali na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów kwalifikacje naukowe i pedagogiczne do nauczania lub prowadzenia zajęć wychowawczych w szkołach określonego rodzaju i stopnia, uważa się za posiadających kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela lub wychowawcy w tych szkołach, choćby nie posiadali wykształcenia określonego w art. 9 ust. 1 pkt 1.

2. Dla absolwentów studiów nauczycielskich, którzy ukończą naukę w tych studiach po dniu wejścia w życie ustawy, w zakresie kwalifikacji naukowych i pedagogicznych stosuje się odpowiednio przepis ust. 1.

Art. 95. (uchylony)

Art. 96. 1. Nauczyciele mianowani na stałe na podstawie dotychczasowych przepisów stają się nauczycielami mianowanymi w rozumieniu ustawy.

2. Nauczyciele zatrudnieni w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie mianowania do odwołania stają się nauczycielami mianowanymi w rozumieniu ustawy, jeżeli spełniają warunki określone w art. 10 ust. 2.

3. Nauczyciele zatrudnieni w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie:

- 1) mianowania do odwołania i niespełniający warunków określonych w art. 10 ust. 2,
- 2) mianowania na czas określony

stają się nauczycielami zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę w rozumieniu ustawy.

Art. 97. (uchylony)

Art. 98. (uchylony)

Art. 99. Nauczyciele, którym z uwagi na warunki pracy lub kwalifikacje przysługują na podstawie przepisów szczególnych określone uprawnienia lub świadczenia branżowe, zachowują te uprawnienia lub świadczenia nadal w zakresie obowiązującym w dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 100. Świadczenia przysługujące nauczycielom w myśl postanowień ustawy mają zastosowanie od dnia 1 września 1981 r., chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 101. 1. Traci moc ustawa z dnia 27 kwietnia 1972 r. – Karta praw i obowiązków nauczyciela (Dz. U. poz. 114, z 1973 r. poz. 89 oraz z 1977 r. poz. 43) w zakresie dotyczącym nauczycieli.

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych, przewidzianych w niniejszej ustawie, nie dłużej jednak niż do dnia 31 lipca 1982 r., obowiązują przepisy dotyczczące ze zmianami wynikającymi z ustawy.

Art. 102. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia³⁾.

³⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 1 lutego 1982 r.